

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2022-2023

ΒΟΛΟΣ 2022

Περιεχόμενα

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	3
Σχολές και Τμήματα	3
Διοίκηση του Πανεπιστημίου	4
Όργανα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών	5
ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	6
Οργάνωση και Λειτουργία του Τμήματος	6
Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών	9
A. «Σχεδιασμός Μαθήματος και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού σε Σύγχρονα Περιβάλλοντα Μάθησης».....	9
B. «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης».....	10
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	11
Ίδρυση και φυσιογνωμία	11
Πρόγραμμα Σπουδών	11
Διοικητική δομή	13
Διδακτικό προσωπικό	14
Προϋποθέσεις εισαγωγής	20
Χρονική διάρθρωση σπουδών.....	24
Υποχρεώσεις φοιτητών.....	25
Τέλη φοίτησης	26
Διπλωματική εργασία.....	26
Βιβλιοθήκη.....	27
Πρόγραμμα ERASMUS+	27
Φοιτητικός σύλλογος.....	28
Φοιτητική Μέριμνα	28
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αναλυτικές Περιγραφές Μαθημάτων	30
ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30
Οργανωτική Ψυχολογία με Εφαρμογές στην Εκπαιδευτική Διοίκηση	30
Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαιδευτική Πράξη και στην Εκπαιδευτική Διοίκηση.....	34
Κοινωνία και Εκπαιδευτική Πολιτική – Συγκριτική Μελέτη Δομών, Διοίκησης και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Συστημάτων στον Ευρωπαϊκό Χώρο	39
Βασικές Αρχές Διοίκησης - Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων.....	44
ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β ΕΞΑΜΗΝΟΥ	48
Ηγεσία και Σχολική Αποτελεσματικότητα	48
Εκπαιδευτική Αξιολόγηση - Σχεδιασμός και Προγραμματισμός	55
Ανάπτυξη και Διαχείριση Καινοτομιών στο Σχολείο	62

Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας- Στατιστική	70
ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	74
Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου	74
ΚΑΤ’ ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ	78
Διεξαγωγή Ποσοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας	78
Διεξαγωγή Ποιοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Οδηγός Συγγραφής Διπλωματικών Εργασιών	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Κατάλογος βιβλίων στη Βιβλιοθήκη του Π.Μ.Σ	101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Πρόσωπα και Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις	119
Μέλη Διδακτικού Προσωπικού	119
Προσωπικό Γραμματείας	119

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Σχολές και Τμήματα

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Π.Θ.) ιδρύθηκε το 1984 και έδρα του ορίστηκε ο Βόλος. Σχολές και Τμήματα του Πανεπιστημίου λειτουργούν και στις άλλες τρεις θεσσαλικές πόλεις, την Καρδίτσα, τη Λάρισα και τα Τρίκαλα, καθώς και στη Λαμία. Με τον νόμο 4589/19, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, τα ΤΕΙ Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας απέκτησαν ενιαία δομή με κατάργηση, συγχώνευση και ίδρυση νέων Τμημάτων. Σήμερα τα τμήματα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας είναι οργανωμένα στις ακόλουθες 8 σχολές:

Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (έδρα Βόλος)

- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (Βόλος)
- Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Βόλος)
- Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής (Βόλος)
- Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας (Βόλος)
- Τμήμα Πολιτισμού και Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανιών (Βόλος)
- Τμήμα Γλωσσικών και Διαπολιτισμικών Σπουδών (Βόλος)

Πολυτεχνική Σχολή (έδρα Βόλος)

- Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (Βόλος)
- Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών (Βόλος)
- Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών (Βόλος)
- Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (Βόλος)
- Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών (Βόλος)

Σχολή Γεωπονικών Επιστημών (έδρα Βόλος)

- Τμήμα Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος (Βόλος)
- Τμήμα Γεωπονίας Ιχθυολογίας και Υδάτινου Περιβάλλοντος (Βόλος)
- Τμήμα Γεωπονίας - Αγροτεχνολογίας (Λάρισα)
- Τμήμα Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής (Λάρισα)
- Τμήμα Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής (Καρδίτσα)

Σχολή Επιστημών Υγείας (έδρα Λάρισα)

- Ιατρικής (Λάρισα)
- Βιοχημείας και Βιοτεχνολογίας (Λάρισα)

- Νοσηλευτικής (Λάρισα)
- Δημόσιας και Ενιαίας Υγείας (Καρδίτσα)
- Φυσικοθεραπείας (Λαμία)
- Κτηνιατρικής (Καρδίτσα)

Σχολή Τεχνολογίας (έδρα Λάρισα)

- Συστημάτων Ενέργειας (Λάρισα)
- Περιβάλλοντος (Λάρισα)
- Ψηφιακών Συστημάτων (Λάρισα)
- Δασολογίας, Επιστημών Ξύλου και Σχεδιασμού (Καρδίτσα)

Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών (έδρα Λάρισα)

- Οικονομικών Επιστημών (Βόλος)
- Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής (Λάρισα)
- Διοίκησης Επιχειρήσεων (Λάρισα)

Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής, Αθλητισμού και Διαιτολογίας (έδρα Τρίκαλα)

- Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τρίκαλα)
- Διαιτολογίας και Διατροφολογίας (Τρίκαλα)

Σχολή Θετικών Επιστημών (έδρα Λαμία)

- Πληροφορικής με Εφαρμογές στη Βιοϊατρική (Λαμία)
- Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών (Λαμία)
- Φυσικής (Λαμία)
- Μαθηματικών (Λαμία)

Διοίκηση του Πανεπιστημίου

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας είναι Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι). Είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενο και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τα Όργανα που ασκούν τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου είναι το Συμβούλιο Διοίκησης, η Σύγκλητος, ο Πρύτανης, οι Αντιπρυτάνεις και ο Εκτελεστικός Διευθυντής.

Το Συμβούλιο Διοίκησης

Το Συμβούλιο Διοίκησης (Σ.Δ.) αποτελείται από έντεκα (11) μέλη, εκ των οποίων έξι (6) μέλη είναι εσωτερικά και πέντε (5) μέλη είναι εξωτερικά. Η θητεία των μελών του Σ.Δ. είναι τετραετής. Το Συμβούλιο Διοίκησης (Σ.Δ.) έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό του Ανώτατου

Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.), εφόσον αυτές δεν έχουν ανατεθεί από τον νόμο σε άλλα όργανα του Α.Ε.Ι.

Η Σύγκλητος

Η Σύγκλητος αποτελείται από: α) τον Πρύτανη, β) τους Κοσμήτορες των Σχολών, γ) τους Προέδρους των Τμημάτων, δ) έναν (1) εκπρόσωπο από κάθε κατηγορία μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος και ε) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του συνόλου των μελών της Συγκλήτου. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών/τριών αναδεικνύονται από το Συμβούλιο φοιτητών. Η Σύγκλητος έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Α.Ε.Ι., εφόσον αυτές δεν έχουν ανατεθεί από τον νόμο σε άλλα όργανα του Α.Ε.Ι.

Πρύτανης και Αντιπρυτάνεις

Ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας αναδεικνύεται ένας (1) εκ των εσωτερικών μελών του Συμβουλίου Διοίκησης (Σ.Δ.). Με πράξη του Πρύτανη, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Σ.Δ. καθορίζονται οι τομείς ευθύνης των Αντιπρυτάνεων. Οι Αντιπρυτάνεις υποχρεούνται να παρέχουν προς το Σ.Δ. κάθε αναγκαία πληροφορία ή στοιχείο σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί και να παρίστανται στις συνεδριάσεις του Σ.Δ. χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Εκτελεστικός Διευθυντής

Σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) συνιστάται θέση Εκτελεστικού Διευθυντή επί θητεία, που υπάγεται απευθείας στο Συμβούλιο Διοίκησης (Σ.Δ.) του Α.Ε.Ι. Η θητεία του Διευθυντή είναι παράλληλη με τη θητεία του Συμβουλίου Διοίκησης. Ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) προϊστάται των οργανικών μονάδων του Α.Ε.Ι. και του προσωπικού τους, πλην της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, συντονίζει και εποπτεύει το έργο τους, μεριμνά για την ομαλή και αποτελεσματική διοικητική και οικονομική λειτουργία του Α.Ε.Ι., την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου και της ετήσιας στοχοθεσίας του και συνεργάζεται με τους προϊσταμένους και το λοιπό προσωπικό των οργανικών μονάδων του Α.Ε.Ι. με σκοπό την εκπλήρωση της αποστολής του.

Όργανα της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Η Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών έχει τα ακόλουθα όργανα:

- α) Κοσμήτορα
- β) Κοσμητεία

Η Κοσμητεία αποτελείται από: α) τον Κοσμήτορα της Σχολής, β) τους Προέδρους των Τμημάτων της Σχολής, γ) έναν (1) εκπρόσωπο από κάθε κατηγορία μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.), εφόσον υπηρετούν στα Τμήματα της Σχολής και δ) τους εκπροσώπους των φοιτητών/τριών των Τμημάτων της Σχολής σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) των μελών της Κοσμητείας, οι οποίοι αναδεικνύονται μεταξύ των εκπροσώπων των φοιτητών στις Συνελεύσεις των Τμημάτων. Ο Κοσμήτορας προϊστάται της Σχολής και εποπτεύει την εύρυθμη λειτουργία της.

ΤΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οργάνωση και Λειτουργία του Τμήματος

Φυσιογνωμία του Τμήματος

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου (Π.Τ.Δ.Ε.) Θεσσαλίας ιδρύθηκε το 1985 (ΦΕΚ 113/31-5-1985) και άρχισε να δέχεται φοιτήτριες και φοιτητές από το ακαδημαϊκό έτος 1988-89 (ΦΕΚ 40/1-2-1988).

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, το Π.Τ.Δ.Ε. επιδιώκει:

- Να καλλιεργεί και να προάγει τις παιδαγωγικές επιστήμες με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα
- Να παρέχει στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία
- Να συμβάλλει στην εξύψωση του επιπέδου και την κάλυψη των αυξανόμενων αναγκών της εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά παιδαγωγικά ζητήματα
- Να συμβάλλει στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών προβλημάτων γενικότερα

Διοικητική δομή του Τμήματος

Συνέλευση του Τμήματος

Η Συνέλευση Τμήματος αποτελείται από: α) τον Πρόεδρο του Τμήματος, β) τον Αντιπρόεδρο του Τμήματος, γ) όλα τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος, αν ο συνολικός αριθμός που υπηρετεί σε αυτό δεν υπερβαίνει τον αριθμό σαράντα (40), δ) έναν (1) εκπρόσωπο από κάθε κατηγορία των μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος, εφόσον υπηρετεί μέλος της αντίστοιχης κατηγορίας και ε) εκπροσώπους των φοιτητών/τριών που αντιστοιχούν σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνόλου των μελών της Συνέλευσης του Τμήματος των περ. α) έως δ), με ελάχιστη εκπροσώπηση ενός (1) φοιτητή ανά κύκλο σπουδών, εφόσον το Τμήμα οργανώνει προγράμματα σπουδών και για τους τρεις κύκλους.

Οι κυριότερες από τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος είναι: η γενική εποπτεία της λειτουργίας, η τήρηση των νόμων και του εσωτερικού κανονισμού, ο καθορισμός της γενικής εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής, καθώς και ο προγραμματισμός και η στρατηγική της πορείας και της ανάπτυξης του Τμήματος στο πλαίσιο των γενικότερων αποφάσεων της Συγκλήτου του Ιδρύματος.

Η Συνέλευση του Π.Τ.Δ.Ε., που λειτουργεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, συνεδριάζει τακτικά μία φορά κάθε μήνα και έκτακτα, όταν προκύπτουν ανάγκες σύγκλησης. Για την επεξεργασία διαφόρων ακαδημαϊκών, ερευνητικών και λειτουργικών θεμάτων η Γενική Συνέλευση μπορεί να ορίζει επιτροπές εργασίας.

Επιτροπές του Τμήματος

Στο Τμήμα λειτουργούν οι ακόλουθες Επιτροπές:

Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών με έργο τον συντονισμό αναμόρφωσης του προγράμματος σπουδών, την επιμέλεια έκδοσης του οδηγού σπουδών

Επιτροπή Φοιτητικών Θεμάτων με έργο τη συνεργασία με τον φοιτητικό σύλλογο, εγγραφές, μετεγγραφές, υποτροφίες, φοιτητικές δραστηριότητες κ.λπ.

Επιτροπή Οικονομικών Θεμάτων με έργο τον συντονισμό των δαπανών όλων των πηγών χρηματοδότησης του Τμήματος.

Επικουρική Επιτροπή των Δημόσιων Διαγωνισμών του Π.Θ.

Επιτροπή Θεμάτων Σχολικής Πρακτικής και ΚΕΔΥΚΕΤ με έργο τον συντονισμό και την αναμόρφωση της πρακτικής άσκησης και των θεμάτων του ΚΕΔΥΚΕΤ.

Επιτροπή συνεδρίων, εκδηλώσεων και εκδόσεων με έργο τον σχεδιασμό, οργάνωση, επιμέλεια κ.τ.λ. σχετικών δραστηριοτήτων που θα προγραμματίσει το Τμήμα.

Επιτροπή διεθνών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ERASMUS με έργο την προώθηση συνεργασιών και ανταλλαγών με άλλα Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Επιτροπή ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας με έργο την παροχή σε ηθικό και δεοντολογικό επίπεδο εγγύησης αξιοπιστίας των ερευνητικών έργων που διεξάγονται στο Τμήμα.

Επιτροπή παραλαβής υλικού (Κληρώνεται από τη Δ/νση Διοικητικού).

Επιτροπή απόσυρσης και καταστροφής υλικού.

Επιτροπή εσωτερικής αξιολόγησης του Τμήματος.

Επιτροπή χώρων Τμήματος και της Κοσμητείας.

Εκπρόσωποι στη Βιβλιοθήκη.

Εργαστήρια

Εργαστήριο Εκπαιδευτικής και Τοπικής Ιστορίας

Το Εργαστήριο Εκπαιδευτικής και Τοπικής Ιστορίας λειτουργεί σύμφωνα με το Π.Δ. 286/9-8-96 (ΦΕΚ 200/27-8-96) στο πλαίσιο των μαθημάτων «Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας» και «Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης, 19ος – 20ός αιώνας». Βασικοί στόχοι του είναι: α) να συγκεντρώνει και να αξιοποιεί κάθε στοιχείο που αφορά το παρελθόν των ελληνικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων [το Εργαστήριο κατέχει τα Αρχεία των Παιδαγωγικών Ακαδημιών Λάρισας και Λαμίας], β) να καταρτίσει αρχείο τεκμηρίων της εκπαιδευτικής ιστορίας, γ) να δημιουργήσει έναν ιστότοπο για την αποθήκευση και προβολή αυτού του αρχειακού υλικού, δ) να συμμετέχει σε ερευνητικά προγράμματα που σχετίζονται με την τοπική και την εκπαιδευτική ιστορία, ε) να ευαισθητοποιεί τους/τις φοιτητές/τριες, τους εκπαιδευτικούς και το κοινό σε θέματα τοπικών σπουδών και εκπαιδευτικής ιστορίας.

Εργαστήριο Μελέτης, Διδασκαλίας και Διάδοσης της Ελληνικής Γλώσσας και της Πολυγλωσσίας (Ε.Μ.Δ.Δ.Ε.Γ.Π.)

Το Εργαστήριο ιδρύθηκε το 1999 (ΦΕΚ 146/14-7-1999) ως Εργαστήριο Μελέτης, Διδασκαλίας και Διάδοσης της Ελληνικής Γλώσσας, και μετονομάστηκε σε Εργαστήριο Μελέτης, Διδασκαλίας και Διάδοσης της Ελληνικής Γλώσσας και της Πολυγλωσσίας (Ε.Μ.Δ.Δ.Ε.Γ.Π.) το 2016 (ΦΕΚ 454/24-2-2016). Το Ε.Μ.Δ.Δ.Ε.Γ.Π. δραστηριοποιείται: (α) στη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (ΝΕΓ) ως πρώτης, δεύτερης και ξένης γλώσσας, (β) στην ανάπτυξη της κριτικής γλωσσικής εκπαίδευσης, διά ζώσης και εξ αποστάσεως, (γ) στη μελέτη και ανάλυση της ΝΕΓ, κυρίως από κοινωνιογλωσσολογική σκοπιά, και στην επιστημονική συμβολή σε ζητήματα γλωσσικής και εκπαιδευτικής πολιτικής, (δ) στην έρευνα της επαφής και της διεπίδρασης μεταξύ των γλωσσών, (ε) στην προώθηση της πολυγλωσσίας μέσω κοινωνιογλωσσικών, διδακτικών και πολιτικών δράσεων και πρωτοβουλιών.

Εργαστήριο Μαθηματικής Εκπαίδευσης (Ε.ΜΑΘ.Ε.)

Το Εργαστήριο Μαθηματικής Εκπαίδευσης (Ε.Μαθ.Ε., ΦΕΚ 275/15-11-02) λειτουργεί στο πλαίσιο της υποβοήθησης της διδασκαλίας των μαθημάτων των Μαθηματικών και της Διδακτικής των Μαθηματικών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, καθώς και της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητριών/ών του Τμήματος. Κύριος στόχος της λειτουργίας του εργαστηρίου είναι η συνεισφορά στη διερεύνηση και κατάρτιση περιβαλλόντων μάθησης στα μαθηματικά, με τη μελέτη, παραγωγή και εξέλιξη διδακτικού υλικού (δραστηριότητες, χειραπτικά υλικά, ενσωμάτωση τεχνολογίας στη διδασκαλία, διαθεματικά και διεπιστημονικά σχέδια διδασκαλίας) και καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων. Μέσα από την προσέγγιση του στόχου αυτού επιτυγχάνεται η εξοικείωση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητριών και φοιτητών με περιβάλλοντα μάθησης των μαθηματικών, η άσκησή τους καθώς και η διεξαγωγή έρευνας σε αυτά, όπως και εν ενεργεία εκπαιδευτικών μέσω της συμμετοχής των μελών του εργαστηρίου σε επιμορφωτικές δράσεις.

Εργαστήριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών (Ε.Φ.Ε.)

Το Εργαστήριο Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών εξυπηρετεί τις διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες του πεδίου της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών με έμφαση στην πειραματική διδασκαλία και μάθηση (ΦΕΚ 1272/5-9-2003). Ο πληθυσμός-στόχος είναι μαθητές και μαθήτριες, φοιτητές και φοιτήτριες – υποψήφιοι εκπαιδευτικοί, εν ενεργεία εκπαιδευτικοί και γονείς. Το εργαστήριο διαθέτει εξοπλισμό εκπαιδευτικών πειραμάτων σε επίπεδο σχολικού εργαστηρίου. Επίσης, διαθέτει ένα τηλεσκόπιο και 16 μικροσκόπια με στόχο την προσέγγιση της φύσης σε κλίμακες διαφορετικές από την ανθρώπινη. Πρόσφατα απέκτησε σύγχρονους ασύρματους ψηφιακούς αισθητήρες, κατάλληλους για έρευνα πεδίου στην περιοχή μελέτης του φυσικού περιβάλλοντος. Ο εξοπλισμός του εργαστηρίου χρησιμοποιείται στα εργαστηριακά μαθήματα του τμήματος αλλά και στη σχολική πρακτική άσκηση των φοιτητριών και των φοιτητών

Εργαστήριο Εκπαίδευσης και Επικοινωνίας σε Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα

Το Εργαστήριο Εκπαίδευσης και Επικοινωνίας σε Πολυπολιτισμικά Περιβάλλοντα (ΦΕΚ ίδρυσης 2432/τ.Β΄/11-11-2015) έχει ιδρυθεί προκειμένου να καλύψει διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες των φοιτητριών και των φοιτητών και του προσωπικού του Τμήματος στα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα και επιστημονικούς τομείς ερευνητικής δραστηριότητας:

- (α) Μορφές πολιτισμικής συνάντησης και πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα,
- (β) Πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα ως δυναμικά πεδία σχέσεων αποδοχής/αναγνώρισης και διακρίσεων/αποκλεισμού,
- (γ) Θεσμικός στιγματισμός και σχολικές ανισότητες σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα εκπαίδευσης,
- (δ) Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και οι εφαρμογές της εντός και εκτός του σχολείου,
- (ε) Μοντέλα διαπολιτισμικής και αντιρατσιστικής μάθησης και σχεδιασμός εφαρμογών για την οικοδόμηση της διαπολιτισμικής επικοινωνιακής ικανότητας,
- (ζ) Εκπαιδευτικές μονάδες, φορείς, οργανισμοί και εργασιακοί χώροι ως πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα και η διαπολιτισμική τους ανάπτυξη,
- (η) Συγκριτική μελέτη πολιτικών εκπαίδευσης σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα,
- (θ) Διαπολιτισμική επικοινωνία ως διάσταση της πολιτιστικής πολιτικής και
- (ι) Πολυπολιτισμικότητα και διαπολιτισμική επικοινωνία στις ευρωπαϊκές πολιτικές για την εκπαίδευση.

Εργαστήριο Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικού Λογισμικού (ΕΤΑΕΛ)

Το Εργαστήριο Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικού Λογισμικού, που ιδρύθηκε στο Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (ΦΕΚ 1272/5-9-2003), έχει στόχο τη μελέτη των τρόπων αξιοποίησης της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, και ειδικότερα των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη διδακτική πράξη αφενός, και αφετέρου τη σχεδίαση και ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού ποιότητας για αποτελεσματική διδασκαλία και μάθηση σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα και όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Εργαστήριο Αναπτυξιακής και Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας

Το Εργαστήριο Αναπτυξιακής και Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (ΦΕΚ ίδρυσης 5960/17-12- 2021) καλύπτει εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης στον χώρο της Ψυχολογίας. Το Εργαστήριο Αναπτυξιακής και Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας ασχολείται με τα γνωστικά αντικείμενα της δια βίου ανθρώπινης ανάπτυξης και των αποκλίσεων της, της σχολικής και εκπαιδευτικής ψυχολογίας, της συμβουλευτικής ψυχολογίας και των εφαρμογών της στην εκπαίδευση καθώς και της κοινωνιολογικής θεμελίωσης της αγωγής.

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Α. «Σχεδιασμός Μαθήματος και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού σε Σύγχρονα Περιβάλλοντα Μάθησης»

Στόχος του ΠΜΣ «Σχεδιασμός Μαθήματος και Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού σε Σύγχρονα Περιβάλλοντα Μάθησης» είναι η εξειδίκευση των φοιτητριών και των φοιτητών: α) σε θέματα διδασκαλίας και μάθησης στο πλαίσιο σύγχρονων περιβαλλόντων, τα οποία χαρακτηρίζονται μεταξύ άλλων από εποικοδομητικού τύπου διδακτικές προσεγγίσεις, συνεργατικές διαδικασίες μάθησης, και από τη λειτουργική ένταξη των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική διαδικασία, και β) στην

ανάπτυξη έντυπου και ηλεκτρονικού διδακτικού υλικού (βιβλία, φυλλάδια εργασίας, εκπαιδευτικό λογισμικό) ποιότητας, σύμφωνα με τα πορίσματα των πιο πρόσφατων ερευνών της διδακτικής των διαφόρων μαθημάτων, αναγκαίου για τη διδασκαλία και μάθηση μέσα σε σύγχρονα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Το πρόγραμμα λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις προπτυχιακές σπουδές που παρέχει το ΠΤΔΕ. Το ΠΜΣ προσφέρει εξειδικεύσεις, οι οποίες θα καλύψουν υπαρκτές και ουσιαστικές ανάγκες και θα συμβάλουν στην αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και κλάδων που αναπτύσσουν δραστηριότητες σε τομείς που σχετίζονται με την Εκπαίδευση (εκδοτικοί οίκοι, εταιρίες παραγωγής εκπαιδευτικού λογισμικού, κ.λπ.).

B. «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης»

Το Π.Μ.Σ. «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» εκπαιδεύει και προετοιμάζει εν ενεργεία και μελλοντικούς εκπαιδευτικούς για να ανταποκριθούν στις διανοητικές και πρακτικές προκλήσεις της διοίκησης, της οργάνωσης και της παιδαγωγικής ανάπτυξης του σημερινού, αλλά και του αυριανού σχολείου, παρέχοντας μια σύγχρονη οπτική για τη σχολική ηγεσία, ως σύνολο θεωρητικά θεμελιωμένων πρακτικών διοικητικής, παιδαγωγικής και επιστημονικής καθοδήγησης, τόσο στο μακροεπίπεδο της εκπαιδευτικής διοίκησης, όσο και στο μικροεπίπεδο του σχολείου. Κεντρικός στόχος του Π.Μ.Σ. είναι να καλλιεργήσει στους φοιτητές και τις φοιτήτριές του τη γνώση και τη διάθεση να δημιουργήσουν θετικές εκπαιδευτικές εμπειρίες για όλους τους εμπλεκόμενους-μαθητές, εκπαιδευτικούς και γονείς, παρακολουθώντας τις κοινωνικές αλλαγές, αντιμετωπίζοντας ως εκπαιδευτική ευκαιρία την επίκαιρη πολυπολιτισμικότητα και μετασχηματίζοντας το σχολείο σε οργανισμό που μαθαίνει, με γνώμονα τη διασφάλιση ουσιαστικά ίσων ευκαιριών μάθησης για όλους.

Ειδικότερα, το Π.Μ.Σ. στοχεύει στην οικοδόμηση γνώσεων και ικανοτήτων στους πτυχιούχους του, έτσι ώστε αυτοί να είναι σε θέση να:

- Σχεδιάζουν και να υλοποιούν συνεργατικά δράσεις ανάπτυξης του σχολείου.
- Προωθούν δράσεις οι οποίες προάγουν ένα δημοκρατικά οργανωμένο, ενταξιακά προσανατολισμένο και πολιτισμικά ευαίσθητο σχολικό περιβάλλον.
- Προωθούν πρακτικές ουσιαστικής ισότητας ευκαιριών για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.
- Αξιολογούν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα σε ατομικό και οργανωσιακό επίπεδο.
- Προωθούν αλλαγές και καινοτομίες με στόχο τη βελτίωση του συνόλου των λειτουργιών και του πλέγματος σχέσεων του σχολείου.
- Αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες για συνεργατική μάθηση και λειτουργία δικτύων επικοινωνίας.
- Προωθούν την ερευνητική κουλτούρα και τη λειτουργία του σχολείου ως 'οργανισμού που μαθαίνει'.
- Σχεδιάζουν και να υλοποιούν ερευνητικά σχέδια, συμβάλλοντας έτσι στην εξέλιξη της Παιδαγωγικής Επιστήμης, γενικότερα, και του πεδίου της Εκπαιδευτικής Διοίκησης ειδικότερα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ίδρυση και φυσιογνωμία

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στην «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» λειτουργεί σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 13006/Β7/31-5-2005 (ΦΕΚ 763 τ. Β'/7-6-2005), με την οποία αρχικά εγκρίθηκε το πρόγραμμα, όπως αυτή τροποποιήθηκε στην αρχή με την Υπουργική Απόφαση 85210/Β7-17-9-2009 (ΦΕΚ 2051 τ. Β' /24-9-2009) και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε από την Υπουργική Απόφαση 140602/Β7/5-9-2014 (ΦΕΚ 2463 τ. Β' /16-9-2014) καθώς και τον εσωτερικό κανονισμό που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος στη συνεδρίαση με αρ. 6^η/25-02-2016. Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) στην «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» λειτουργεί από το ακαδ. έτος 2018-2019 σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 4485/2017.

Το ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» εστιάζει κυρίως στο «πώς» της οργάνωσης, της διοίκησης και της παιδαγωγικής ανάπτυξης του άμεσου ή έμμεσου περιβάλλοντος εντός του οποίου πραγματοποιείται το διδακτικό έργο των εκπαιδευτικών. Το περιεχόμενο των μαθημάτων του εστιάζει και καλύπτει μια συγκεκριμένη θεματολογία, η οποία ανταποκρίνεται στη φιλοσοφία και στις πρακτικές ενός σύγχρονου μεταπτυχιακού προγράμματος στο αντικείμενο της Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης, όπως έχει καθιερωθεί επίσημα στον διεθνή ακαδημαϊκό χώρο, λαμβάνοντας βέβαια υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας.

Το Π.Μ.Σ. απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ) στην «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης».

Πρόγραμμα Σπουδών

Διδασκόμενα μαθήματα

Για την απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) απαιτείται η συγκέντρωση ενενήντα (90) πιστωτικών μονάδων (ECTS) οι οποίες κατανέμονται στα διδασκόμενα μαθήματα καθώς και στη διπλωματική εργασία ή στην εναλλακτική της διπλωματικής εργασίας, δηλ. στην επιτυχή ολοκλήρωση 2 (δύο) εξειδικευμένων εργαστηριακών μαθημάτων καθοδηγούμενης επιστημονικής έρευνας, όπως φαίνεται στους πίνακες που ακολουθούν.

Στο ΠΜΣ προσφέρονται εννέα (9) μαθήματα τα οποία είναι όλα υποχρεωτικά και των οποίων οι τίτλοι δίνονται στους παρακάτω πίνακες. Από αυτά, προσφέρονται τέσσερα (4) μαθήματα (ΑΥ1, ΑΥ2, ΒΥ8, ΑΥ4) στο πρώτο εξάμηνο και τέσσερα (4) μαθήματα (ΒΥ5, ΒΥ6, ΒΥ7, ΑΥ3) στο δεύτερο εξάμηνο σπουδών ενώ στο τρίτο εξάμηνο οι φοιτητές παρακολουθούν ένα (1) ακόμα μάθημα (ΓΥ9) και εκπονούν την υποχρεωτική διπλωματική ερευνητική εργασία ή εναλλακτικά προς την εκπόνηση της διπλωματικής συμμετέχουν και ολοκληρώνουν με επιτυχία 2 (δύο) εξειδικευμένα εργαστηριακά μαθήματα, επιπλέον των 9 (εννέα) μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, με αντικείμενο τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή

μιας καθοδηγούμενης συλλογικής επιστημονικής έρευνας. Στο πλαίσιο των μαθημάτων του προγράμματος προσφέρονται σεμινάρια, η παρακολούθηση των οποίων είναι υποχρεωτική.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ		ΕΞΑΜΗΝΟ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ/ ECTS
Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ			
AY1	Οργανωτική Ψυχολογία με εφαρμογές στην εκπαιδευτική διοίκηση	Α΄	7,5
AY2	Εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη και στην εκπαιδευτική διοίκηση	Α΄	7,5
BY8	Κοινωνία και Εκπαιδευτική Πολιτική – Συγκριτική μελέτη δομών, διοίκησης και ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων στον ευρωπαϊκό χώρο.	Α΄	7,5
AY4	Βασικές αρχές διοίκησης - Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων	Α΄	7,5
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30
Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ			
BY5	Ηγεσία και Σχολική αποτελεσματικότητα	Β΄	7,5
BY6	Εκπαιδευτική αξιολόγηση - Σχεδιασμός και προγραμματισμός	Β΄	7,5
BY7	Ανάπτυξη και διαχείριση καινοτομιών στο σχολείο	Β΄	7,5
AY3	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας - Στατιστική	Β΄	7,5
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30
Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΓΥ9	Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του σχολείου	Γ΄	5
	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία Ή 2 (δύο) Εξειδικευμένα Εργαστηριακά Μαθήματα Καθοδηγούμενης Συλλογικής Επιστημονικής Έρευνας	Γ΄	25
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30
Γενικό Σύνολο			90

Οι αλλαγές στα μαθήματα του προγράμματος σπουδών θα γίνονται μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής του Π.Μ.Σ. και τις σχετικές εγκριτικές αποφάσεις της Συνέλευσης του Τμήματος και της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου και θα ενσωματώνονται στον Κανονισμό Σπουδών του Π.Μ.Σ

Διοικητική δομή

Όργανα λειτουργίας του ΠΜΣ

Για την οργάνωση και την εν γένει λειτουργία του ΠΜΣ σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τον κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας αρμόδια όργανα είναι:

Η Σύγκλητος η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες της παρ. 1 του άρθρου 82 του ν. 4957/2022.

Η Συνέλευση του τμήματος στην οποία συμμετέχουν τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και είναι αρμόδια για τον ορισμό των μελών όλων των επιτροπών, τον ορισμό του Διευθυντή Σπουδών καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις.

Η Συντονιστική επιτροπή η οποία ορίζεται από τη Συνέλευση του τμήματος και απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό λειτουργίας του Προγράμματος Σπουδών.

Ο/Η Διευθυντής/ντρια του ΠΜΣ ο οποίος ορίζεται από τη Συνέλευση του τμήματος. Ο/Η Διευθυντής/ντρια του ΠΜΣ προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής και εισηγείται στη Συνέλευση του τμήματος κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΜΣ.

Επιτροπές του ΠΜΣ

Για την καλύτερη οργάνωση και διεξαγωγή του ΠΜΣ, η Συνέλευση του τμήματος αποφάσισε να λειτουργήσουν οι κάτωθι επιτροπές τα μέλη των οποίων ορίζονται από τη Συνέλευση:

Επιτροπή επιλογής. Είναι αρμόδια για την αξιολόγηση των υποβληθέντων δικαιολογητικών των υποψηφίων και για τη σύνταξη του πίνακα κατάταξης με βάση τον συνολικό αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.).

Επιτροπή οικονομικής διαχείρισης. Είναι αρμόδια για τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών. Στην επιτροπή αυτή συμμετέχει απαραίτητα και ο εκάστοτε Διευθυντής Σπουδών.

Επιτροπή εσωτερικής αξιολόγησης. Αξιολογεί τη λειτουργία του ΠΜΣ και εισηγείται στη Συντονιστική Επιτροπή βελτιώσεις της λειτουργίας του.

Επιτροπή δεοντολογίας. Είναι αρμόδια για την τήρηση των κανόνων ηθικής και δεοντολογίας, τον τρόπο διεξαγωγής των μαθημάτων, των εξετάσεων, των ερευνητικών εργασιών, της συγγραφής και δημοσίευσης των διπλωματικών εργασιών, την κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων, τη λογοκλοπή εργασιών, κλπ.

Η Γραμματεία

Η Γραμματεία του ΠΜΣ στεγάζεται στον 1ο όροφο του κτηρίου Ρόζας Ιμβριώτη του συγκροτήματος Παπαστράτου και είναι ανοιχτή για τις φοιτήτριες και τους φοιτητές από Δευτέρα έως και Παρασκευή. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές μπορούν επίσης να επικοινωνούν με τη Γραμματεία στην ηλεκτρονική διεύθυνση: ode@uth.gr. Τηλέφωνο Γραμματείας: 24210 – 74881

Ακαδημαϊκός Σύμβουλος

Στο Π.Μ.Σ. υφίσταται ο θεσμός του Ακαδημαϊκού Συμβούλου με σκοπό την ακαδημαϊκή υποστήριξη των φοιτητών και φοιτητριών σε όλη τη διάρκεια των σπουδών τους. Ο Ακαδημαϊκός Σύμβουλος παρακολουθεί την ακαδημαϊκή πρόοδο και εξέλιξη των φοιτητών και φοιτητριών, παρέχοντας συμβουλές και επιλύοντας προβλήματα σχετικά με τα ατομικά προγράμματα και τον κανονισμό σπουδών και υποστηρίζοντας όσους και όσες αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στην επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Διδακτικό προσωπικό

Στο ΠΜΣ Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης διδάσκουν:

- α) Μέλη ΔΕΠ του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
- β) Μέλη Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Ε.Π. του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
- γ) Μέλη ΔΕΠ από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ή και από άλλα Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή αλλοδαπής εξειδικευμένα στο αντικείμενο του ΠΜΣ.
- δ) Ερευνητές από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή στελέχη άλλων φορέων οι οποίοι διαθέτουν Διδακτορικό Δίπλωμα.
- ε) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο αντικείμενο του ΠΜΣ.

Οι εξωτερικοί συνεργάτες θα μπορούν να αναλάβουν τη διδασκαλία ολόκληρων ή μέρους μαθημάτων του προγράμματος, θα πραγματοποιούν σεμινάρια, θα δίνουν σειρά διαλέξεων και θα επιβλέπουν μεταπτυχιακές εργασίες.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, η οποία λαμβάνεται ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή του Π.Μ.Σ, καλούνται από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, καταξιωμένοι επιστήμονες που έχουν θέση ή προσόντα καθηγητή ή ερευνητή σε ερευνητικό κέντρο ή επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους με εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.

Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται από επιστήμονες, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες σπουδές και αναγνωρισμένο ερευνητικό έργο στα γνωστικά αντικείμενα τα οποία θεραπεύει το ΠΜΣ, έτσι ώστε να υλοποιούνται με τον πλέον αποδοτικότερο τρόπο όλες οι ενότητες του Προγράμματος Σπουδών.

Γνωστικό αντικείμενο και επιστημονικά και ερευνητικά ενδιαφέροντα του διδακτικού προσωπικού

Όνοματεπώνυμο διδασκόντων	Γνωστικό Αντικείμενο	Επιστημονικά και Ερευνητικά Ενδιαφέροντα
<i>Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος</i>		
<u>ΑΝΔΡΕΟΥ ΕΛΕΝΗ</u> Καθηγήτρια Παιδαγωγικής Ψυχολογίας	Παιδαγωγική Ψυχολογία	Δυσκολίες μάθησης και τα προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο, Κοινωνική και Συναισθηματική ανάπτυξη, ο Σχολικός και ο Ηλεκτρονικός εκφοβισμός, Διαχείριση της σχολικής τάξης, Προγράμματα παρέμβασης και προαγωγής της ψυχικής υγείας στο σχολείο και η Ενταξιακή Εκπαίδευση. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2018 στο μάθημα «Οργανωτική Ψυχολογία με εφαρμογές στην εκπαιδευτική διοίκηση».
<u>ΓΚΟΒΑΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ</u> Καθηγητής Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη	Εκπαιδευτική πολιτική και Εκπαίδευση στην Πολυπολιτισμική Κοινωνία, Εθνοτικές Διακρίσεις και Εκπαιδευτικές Ανισότητες, Διαπολιτισμική Ανάπτυξη του Σχολείου, Διαπολιτισμική Διδασκαλία και Μάθηση. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 13/02/2008 στα μαθήματα «Κοινωνία και Εκπαιδευτική Πολιτική- Συγκριτική μελέτη δομών, διοίκησης και ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων στον ευρωπαϊκό χώρο» και «Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου».
<u>ΚΑΛΔΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ</u> Καθηγήτρια Παιδαγωγικής	Παιδαγωγικά: Διδακτική Μεθοδολογία	Διδακτική Μεθοδολογία και Καινοτόμες Διδακτικές Προσεγγίσεις, Διδακτική Μέθοδος Project, Διδακτική Αυτο-αποτελεσματικότητα και Παιδαγωγική Ανάπτυξη του Σχολείου, Επαγγελματική Ανάπτυξη Υποψήφιας και εν Ενεργεία Εκπαιδευτικών, Συγκριτική Παιδαγωγική και Συγκριτικές Προσεγγίσεις Πολιτικών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 6/10/2017 στο μάθημα «Ανάπτυξη και διαχείριση καινοτομιών στο σχολείο».

<p><u>ΚΟΛΛΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ</u></p> <p>Επίκουρος Καθηγητής Φυσικής και Συnergατικών Περιβαλλόντων Μάθησης με χρήση ΤΠΕ</p>	<p>Φυσική και Συnergατικά Περιβάλλοντα Μάθησης με χρήση των Τ.Π.Ε.</p>	<p>Διαδικτυακά Περιβάλλοντα Μάθησης, Διδασκαλία και Μάθηση με Χρήση των ΤΠΕ, Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαιδευτική Πράξη και τη Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2005 στο μάθημα «Εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη και στην εκπαιδευτική διοίκηση».</p>
<p><u>ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ</u></p> <p>Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης</p>	<p>Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης</p>	<p>Ηγεσία, Οργανωσιακή Συμπεριφορά, Σχολική Αποτελεσματικότητα, Θέματα Ηθικής, Αξιών και Φύλου στην Εκπαίδευση, Κοινωνική Δικαιοσύνη, Θεωρία Πολυπλοκότητας με έμφαση στη Διοίκηση Εκπαιδευτικών Οργανισμών.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 13/02/2009 στα μαθήματα «Βασικές αρχές διοίκησης – Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων» και «Ηγεσία και Σχολική αποτελεσματικότητα».</p>
<p><u>ΣΑΡΑΦΙΔΟΥ ΓΙΑΣΕΜΗ- ΟΛΓΑ</u></p> <p>Καθηγήτρια Στατιστικής και Μεθοδολογίας Έρευνας (Αφυπηρέτησα Καθηγήτρια)</p>	<p>Στατιστική Μεθοδολογία Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας</p>	<p>Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική Έρευνα: Βασικές Έννοιες Μεθοδολογίας και Στατιστικής, Στατιστική Ανάλυση με χρήση του SPSS, Ποσοτική, Ποιοτική και Μικτή Προσέγγιση στην Εκπαιδευτική Έρευνα, Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας-Στατιστική, Μικτές Μέθοδοι Έρευνας και Εφαρμογές στην Εκπαιδευτική Έρευνα (σχολικό κλίμα και ηγεσία, σχολικό κλίμα και αλλαγή/καινοτομία, πολυπολιτισμικότητα, προαγωγή της υγείας).</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2005 στο μάθημα «Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας – Στατιστική» και από 1/09/2022 στα μαθήματα «Διεξαγωγή Ποσοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας» και «Διεξαγωγή Ποιοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας».</p>
<p><u>ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ</u></p> <p>Αναπληρωτής Καθηγητής Νεοελληνικής Ιστορίας και Εκπαίδευσης</p>	<p>Νεοελληνική Ιστορία και Εκπαίδευση και Διδακτική της Ιστορίας</p>	<p>Νεοελληνική Ιστορία και Εκπαίδευση και Διδακτική της Ιστορίας, Παιδαγωγική της Καινοτομίας, Σχέση Ιστορίας και Διδασκαλίας της Ιστορίας με τον σύγχρονο καταναλωτισμό και την καινοθηρία, Διερεύνηση της σχέσης κοινωνίας, Ιστορίας, Επιστήμης και Παιδαγωγικής με το μετανεωτερικό φαινόμενο του Μετα-ανθρωπισμού (transhumanism).</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2018 το μάθημα «Ανάπτυξη και διαχείριση καινοτομιών στο σχολείο».</p>

<p><u>ΧΑΝΙΩΤΑΚΗΣ</u> <u>ΝΙΚΟΛΑΟΣ</u></p> <p>Αναπληρωτής Καθηγητής Σχολικής Παιδαγωγικής</p>	<p>Σχολική Παιδαγωγική</p>	<p>Ολοήμερο Σχολείο, Σχολικές Εργασίες για το Σπίτι, Αξιολόγηση του μαθητή, το Χιούμορ στη Διδασκαλία, Πρακτική Άσκηση.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 25/02/2006 στο μάθημα «Εκπαιδευτική Αξιολόγηση - Σχεδιασμός και Προγραμματισμός».</p>
<p>Μέλη Ε.Δι.Π. του Τμήματος</p>		
<p><u>ΒΟΥΛΓΑΡΗ</u> <u>ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ</u></p> <p>Μέλος Ε.Δι.Π.</p>	<p>Ψυχοπαιδαγωγική</p>	<p>Ψυχοπαιδαγωγικά - Νευροεπιστήμη: Εφαρμογές στην Εκπαίδευση.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2018 στο μάθημα «Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου».</p>
<p><u>ΤΕΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ</u></p> <p>Μέλος Ε.Δι.Π.</p>	<p>Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική Πρακτική Άσκηση</p>	<p>Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση, ΤΠΕ και διαδικασίες μάθησης, Ανάπτυξη, Αξιολόγηση και Διδακτική Αξιοποίηση εκπαιδευτικού λογισμικού, Αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού, Αλληλεπιδραστικά Περιβάλλοντα Μάθησης, Υπερμέσα και πολυμέσα στην εκπαίδευση.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2018 στο μάθημα «Εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη και στην εκπαιδευτική διοίκηση».</p>
<p>Μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων</p>		
<p><u>ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ</u> <u>ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ</u></p> <p>Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήμα Ψυχολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης</p>	<p>Εκπαιδευτική Ψυχολογία</p>	<p>Ψυχοκοινωνική προσαρμογή και δημιουργία κινήτρων σε μαθητές με ή χωρίς δυσκολίες στη μάθηση ή/και ψυχοσυναισθηματικά προβλήματα, Ακαδημαϊκά συναισθήματα που αναδύονται στη σχολική τάξη κατά την εκπαιδευτική πράξη, Σχεδιασμός και Εφαρμογή ψυχοεκπαιδευτικών παρεμβάσεων για την προαγωγή της ψυχικής υγείας μαθητών με ή χωρίς δυσκολίες, Παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας με τη χρήση νέων τεχνολογιών.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 25/09/2009 στο μάθημα «Οργανωτική Ψυχολογία με εφαρμογές στην εκπαιδευτική διοίκηση».</p>

<p><u>ΖΜΑΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ</u></p> <p>Επίκουρος Καθηγητής Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Α.Π.Θ.</p>	<p>Συγκριτική Παιδαγωγική</p>	<p>Συγκριτική Παιδαγωγική, Εκπαιδευτική Πολιτική, Διεθνής Εκπαίδευση.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 6/10/2007 στα μαθήματα «Κοινωνία και Εκπαιδευτική Πολιτική - Συγκριτική μελέτη δομών, διοίκησης και ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων στον ευρωπαϊκό χώρο» και «Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου».</p>
<p><u>ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ</u> <u>ΜΑΝΩΛΗΣ</u></p> <p>Καθηγητής Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο</p>	<p>Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων</p>	<p>Οργάνωση και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, Εκπαιδευτική Ηγεσία, Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, Σχολική Μονάδα: Κλίμα, Κουλτούρα και Επικοινωνία, Εκπαιδευτική Πολιτική και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Αξιολόγηση Προγραμμάτων και Διδακτικών Μέσων.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 13/02/2006 στο μάθημα «Εκπαιδευτική Αξιολόγηση - Σχεδιασμός και Προγραμματισμός».</p>
<p><u>ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ</u> <u>ΜΙΧΑΛΗΣ</u></p> <p>Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου</p>	<p>Ψηφιακή Επεξεργασία Σημάτων</p>	<p>Τεχνικές ψηφιακής επεξεργασίας σημάτων, Θεωρία σημάτων, Τηλεπικοινωνιακά συστήματα, Δίκτυα νέας γενιάς, Τηλεματικές υπηρεσίες, Εισαγωγή των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην εκπαίδευση.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 17/02/2012 στο μάθημα «Εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη και στην εκπαιδευτική διοίκηση».</p>
<p><u>ΠΑΣΙΑΡΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ</u></p> <p>Καθηγητής Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου (Επισκέπτης Καθηγητής)</p>	<p>Εκπαιδευτική Διοίκηση</p>	<p>Εκπαιδευτική Διοίκηση και Ηγεσία, Αξιολόγηση εκπαιδευτικού προσωπικού και εκπαιδευτικού έργου, Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, Στρατηγικός Προγραμματισμός και Σχεδιασμός στην εκπαίδευση, Διαδικασίες λήψεως αποφάσεων, Αποτελεσματικά σχολεία, Διεθνείς ερευνητικές τάσεις στην Εκπαίδευση.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2005 στα μαθήματα «Ανάπτυξη και διαχείριση καινοτομιών στο σχολείο» και «Εκπαιδευτική Αξιολόγηση – Σχεδιασμός και προγραμματισμός».</p>

Ειδικοί επιστήμονες-Ερευνητές		
<u>ΓΙΑΝΝΑΚΑΚΗ</u> <u>ΜΑΡΙΝΑ-ΣΤΕΦΑΝΙΑ</u> Μέλος Ε.Δι.Π. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας	Σχολική Ηγεσία	Σχολική ηγεσία για κοινωνική δικαιοσύνη, Κουλτούρα και αλλαγή στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 13/02/2009 στο μάθημα «Ανάπτυξη και διαχείριση καινοτομιών στο σχολείο».
<u>ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ</u> <u>ΙΩΑΝΝΑ</u> Δρ. Παιδαγωγικής	Εκπαιδευτική Έρευνα	Εκπαίδευση ενηλίκων, Ευάλωτες ομάδες, Έμφυλα ζητήματα, Ποιοτική μεθοδολογία, Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ από 1/09/2016 στο μάθημα «Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου» και από 1/09/2022 στο μάθημα «Διεξαγωγή Ποιοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας».
<u>ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ</u> <u>ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ</u> Δρ. Εκπαίδευσης Ενηλίκων	Εκπαίδευση Ενηλίκων	Κοινωνικός Σχεδιασμός και Οργάνωση και Διοίκηση στην Εκπαίδευση, Εκπαίδευση Ενηλίκων και της μετασχηματίζουσας μάθησης, με έμφαση στον ρόλο του εκπαιδευτικού και τις μεθόδους του σε εκπαιδευτικές δομές για ευάλωτες ομάδες. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ από 1/09/2020 στο μάθημα «Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου».
<u>ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ</u> <u>ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ</u> Δρ. Νομικής	Σχέση ενωσιακού δικαίου και εκπαίδευσης	Εκπαιδευτικό Δίκαιο, Συναισθηματική Νοημοσύνη, Εκπαιδευτική Ηγεσία και Αξιολόγηση, Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας και Στατιστικής. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ από 1/09/2016 στο μάθημα «Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου».
<u>ΠΑΠΑΛΟΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ</u> Δρ. Εκπαίδευσης και Κοινωνικής Ψυχολογίας	Εκπαιδευτική Ηγεσία και Διοίκηση	Ηγεσία και Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, Εκπαιδευτική Πολιτική, Κοινωνική Δικαιοσύνη. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 2/10/2015 στο μάθημα «Ηγεσία και Σχολική Αποτελεσματικότητα».

<p><u>ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ</u> <u>ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ</u></p> <p>Δρ. Κοινωνικής Οργανωτικής Ψυχολογίας</p>	<p>Κοινωνική Οργανωτική Ψυχολογία</p>	<p>Παρακίνηση και ευημερία στον εργασιακό χώρο, Ζητήματα οικονομικής ψυχολογίας (π.χ. αμοιβές και συνεργασία), Συστημική προσέγγιση και καινοτομία στη διοίκηση των οργανισμών, Διαχείριση ανθρωπίνων πόρων στους πολιτιστικούς οργανισμούς.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2019 στο μάθημα «Οργανωτική Ψυχολογία με εφαρμογές στην εκπαιδευτική διοίκηση».</p>
<p><u>ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ</u> <u>ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ</u></p> <p>Δρ. Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης και Μεθοδολογίας της Έρευνας</p>	<p>Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας- Στατιστική</p>	<p>Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Μεθοδολογία της Έρευνας, Στατιστική, Εκμάθηση λογισμικών ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας, Αυτοαποτελεσματικότητα και Ηγετική Συμπεριφορά.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 3/02/2017 στο μάθημα «Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας – Στατιστική» και από 1/09/2022 στο μάθημα «Διεξαγωγή Ποσοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας».</p>
<p><u>ΣΤΑΧΤΕΑΣ</u> <u>ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ</u></p> <p>Δρ. Εκπαιδευτικής Διοίκησης</p>	<p>Εκπαιδευτική Διοίκηση</p>	<p>Συνεργική αξιοποίηση μοντέλων επιχειρησιακής έρευνας και πληροφορικής τεχνολογίας στη διοίκηση της εκπαίδευσης και στην εκπαιδευτική διαδικασία.</p> <p>Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. από 1/09/2021 στο μάθημα «Εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη και στην εκπαιδευτική διοίκηση» και από 30/09/2022 στο μάθημα «Βασικές αρχές διοίκησης – Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων»</p>

Προϋποθέσεις εισαγωγής

Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός των εισαγόμενων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΠΜΣ ορίζεται σε τριάντα τρεις (33). Ο αριθμός αυτός επιμερίζεται στις ακόλουθες ομάδες ως εξής: (α) 23 μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες από την ομάδα των υποψηφίων οι οποίοι διαθέτουν τουλάχιστον ένα (1) έτος προϋπηρεσία στη δημόσια ή στην ιδιωτική εκπαίδευση και (β) 10 μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες από την ομάδα των υποψηφίων οι οποίοι δεν διαθέτουν καθόλου προϋπηρεσία στη δημόσια ή στην ιδιωτική εκπαίδευση ή διαθέτουν προϋπηρεσία μικρότερη τους ενός (1) έτους. Σε περίπτωση που δεν καλύπτεται ο προβλεπόμενος αριθμός εισαγόμενων μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σε μια από τις δυο κατηγορίες τότε ο αριθμός αυτός συμπληρώνεται από την άλλη κατηγορία σύμφωνα με τον πίνακα κατάταξης. Ο ακριβής αριθμός ορίζεται από τη Συνέλευση του τμήματος.

Κατηγορίες υποψηφίων

Στο Π.Μ.Σ. «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» γίνονται δεκτοί απόφοιτοι των Σχολών Α.Ε.Ι. της ημεδαπής καθώς και ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Επίσης γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Τμημάτων Τ.Ε.Ι, οι οποίοι διαθέτουν παιδαγωγική επάρκεια.

Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΠΜΣ γίνεται με συνεκτίμηση των κριτηρίων της κείμενης νομοθεσίας καθώς και του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής είναι η πιστοποιημένη από επίσημους φορείς γνώση της αγγλικής ή γερμανικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον Β2 (όπως αυτή ορίζεται από τον Α.Σ.Ε.Π.). Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι κάτοχοι προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Αγγλόφωνου ή Γερμανόφωνου Πανεπιστημίου.

Συνεκτιμώμενα προσόντα

Για την επιλογή των υποψηφίων στο ΠΜΣ συνεκτιμώνται τα ειδικά προσόντα των υποψηφίων, όπως αυτά προκύπτουν από τα δικαιολογητικά που έχουν κατατεθεί στη Γραμματεία του ΠΜΣ.

Τέτοια προσόντα είναι: ο βαθμός πτυχίου βασικών σπουδών, η κατοχή άλλων πανεπιστημιακών πτυχίων πέραν του πρώτου, η κατοχή διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού διπλώματος, η προϋπηρεσία στην εκπαίδευση, η κατοχή θέσης στελέχους της εκπαίδευσης (προϊσταμένου εκπαίδευσης, συμβούλου, διευθυντή και υποδιευθυντή σχολείου), η οργάνωση καινοτόμων προγραμμάτων στο σχολείο ή/και η συμμετοχή σε διακρατικά προγράμματα ανταλλαγών, η πτυχιακή εργασία, το επιστημονικό και ερευνητικό έργο των υποψηφίων που είναι δημοσιευμένο σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά ή πρακτικά συνεδρίων και είναι σχετικό με εκπαιδευτικά θέματα, το επίπεδο γνώσης της Αγγλικής ή Γερμανικής, η κατοχή πτυχίου δεύτερης ξένης γλώσσας πέραν της αγγλικής ή γερμανικής γλώσσας, η συνάφεια μαθημάτων προπτυχιακών σπουδών με τα μαθήματα του Π.Μ.Σ., η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα και η πιστοποιημένη γνώση χρήσης υπολογιστών.

Υποβολή δικαιολογητικών

Οι ημερομηνίες υποβολής των υποψηφιοτήτων, ανακοινώνονται στον ημερήσιο τύπο και στο διαδίκτυο δύο (2) τουλάχιστον μήνες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων. Για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, τα αποτελέσματα επιλογής καθώς και για λοιπά θέματα, ενημερώνονται οι υποψήφιοι από τη Γραμματεία του ΠΜΣ και από την ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

Μέσα στην προθεσμία που ανακοινώνεται, οι ενδιαφερόμενοι/νες καταθέτουν τον φάκελο της υποψηφιότητάς τους στη Γραμματεία του ΠΜΣ.

Ο φάκελος θα περιέχει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- Αίτηση υποψηφιότητας (ειδικό έντυπο από τη Γραμματεία Π.Μ.Σ.)
- Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα
- Αντίγραφο πτυχίου (με την αντίστοιχη αναγνώριση του ΔΟΑΤΑΠ, αν προέρχεται από Πανεπιστήμιο του εξωτερικού)
- Πιστοποιητικό Σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των ετών

- Αναγνωρισμένα διπλώματα γνώσης ξένων γλωσσών
- Βεβαίωση εκπόνησης πτυχιακής εργασίας (όπου να αναγράφονται το θέμα, ο βαθμός και οι επιβλέποντες καθηγητές) [εφόσον υπάρχει]
- Αντίγραφα δημοσιεύσεων [εφόσον υπάρχουν]
- Άλλα πτυχία Τμημάτων ΑΕΙ ή ΤΕΙ [εφόσον υπάρχουν] (με την αντίστοιχη αναγνώριση του ΔΟΑΤΑΠ, αν προέρχονται από Πανεπιστήμιο του εξωτερικού)
- Μεταπτυχιακοί τίτλοι [εφόσον υπάρχουν] (με την αντίστοιχη αναγνώριση του ΔΟΑΤΑΠ, αν προέρχονται από Πανεπιστήμιο του εξωτερικού)
- Διδακτορικός τίτλος [εφόσον υπάρχει] (με την αντίστοιχη αναγνώριση του ΔΟΑΤΑΠ, αν προέρχεται από Πανεπιστήμιο του εξωτερικού)
- Βεβαίωση προϋπηρεσίας στη δημόσια ή ιδιωτική εκπαίδευση [εφόσον υπάρχει]
- Βεβαίωση προϋπηρεσίας σε διοικητική θέση ευθύνης στην εκπαίδευση [εφόσον υπάρχει]
- Βεβαιώσεις οργάνωσης καινοτόμων προγραμμάτων ή συμμετοχής σε διακρατικά προγράμματα ανταλλαγών [εφόσον υπάρχουν]
- Βεβαιώσεις συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα [εφόσον υπάρχουν]
- Βεβαίωση πιστοποιημένων γνώσεων ΤΠΕ [εφόσον υπάρχει]
- Άλλα δικαιολογητικά που πιστοποιούν τα μοριοδοτούμενα προσόντα

Διαδικασία επιλογής

Η αξιολόγηση των υποψηφίων οι οποίοι μέσα στις προβλεπόμενες διατάξεις έχουν προσκομίσει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά πραγματοποιείται σε δύο φάσεις:

1η Φάση. Επιλέγονται αρχικά όσοι υποψήφιοι έχουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

2η Φάση. Στη δεύτερη φάση επιλογής γίνεται ο υπολογισμός των αξιολογικών μονάδων, με βάση τον φάκελο κάθε υποψήφιου που έχει κατατεθεί στη Γραμματεία και κατατάσσονται οι υποψήφιοι ανάλογα με τον συνολικό αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.) που συγκέντρωσαν. Η αξιολόγηση γίνεται από την Επιτροπή επιλογής του Π.Μ.Σ. που έχει οριστεί από τη Συνέλευση του τμήματος.

Υπολογισμός αξιολογικών μονάδων των προσόντων των υποψηφίων

Η αρμόδια επιτροπή συντάσσει δυο καταλόγους, στους οποίους κατατάσσονται οι υποψήφιοι των δυο ομάδων ανάλογα με τον συνολικό αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.) που συγκέντρωσαν και οι οποίες υπολογίζονται σύμφωνα με τους πίνακες που ακολουθούν. Η πρώτη ομάδα περιλαμβάνει τους υποψηφίους οι οποίοι διαθέτουν τουλάχιστον ένα (1) έτος προϋπηρεσία στη δημόσια ή στην ιδιωτική εκπαίδευση και η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει τους υποψηφίους οι οποίοι δεν διαθέτουν καθόλου προϋπηρεσία ή διαθέτουν προϋπηρεσία μικρότερη τους ενός (1) έτους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Κριτήρια μοριοδότησης προσόντων υποψηφίων με προϋπηρεσία στην εκπαίδευση

ΣΠΟΥΔΕΣ	Αξιολογικές μονάδες (μέγιστος βαθμός)
Βαθμός πτυχίου βασικών σπουδών	
Άριστα	10
Λίαν Καλώς	8
Καλώς	5
Δεύτερο πτυχίο βασικών σπουδών	2
Διδακτορικό δίπλωμα *Μοριοδοτείται μόνο ένας τίτλος διδακτορικών σπουδών	5
Μεταπτυχιακό δίπλωμα *Μοριοδοτείται μόνο ένας τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών	3
Προϋπηρεσία στην εκπαίδευση (δημόσια ή ιδιωτική)	
• 1 έως 3 χρόνια	3
• 3 έως 6 χρόνια	6
• μεγαλύτερη από 6 χρόνια	8
Προϋπηρεσία σε διοικητική θέση ευθύνης στην εκπαίδευση (π.χ. διευθυντή σχολείου, σχολικού συμβούλου, διευθυντή εκπαίδευσης, κλπ.).	3
Οργάνωση καινοτόμων προγραμμάτων στο σχολείο ή/και συμμετοχή σε διακρατικά προγράμματα ανταλλαγών	3
Πτυχιακή εργασία	1
Πτυχιακή εργασία συναφής με το αντικείμενο του ΠΜΣ *Μοριοδοτείται συνολικά μόνο μια πτυχιακή εργασία βασικού πτυχίου	2
Δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές	1*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά με κριτές	1*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε διεθνή πρακτικά συνεδρίων με κριτές	0,5*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε πρακτικά ελληνικών συνεδρίων με κριτές	0,5*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε ελληνόγλωσσους συλλογικούς τόμους	0,5*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε ξενόγλωσσους συλλογικούς τόμους	0,5*Νδημοσιεύσεων
Επίπεδο γνώσης της Αγγλικής ή Γερμανικής γλώσσας	4
Επίπεδο γνώσης δεύτερης ξένης γλώσσας	2
Συνάφεια μαθημάτων προπτυχιακών σπουδών με τα μαθήματα του ΠΜΣ	3
Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα	3
Πιστοποιημένες γνώσεις ΤΠΕ	2

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Κριτήρια μοριοδότησης προσόντων υποψηφίων χωρίς προϋπηρεσία στην εκπαίδευση

ΣΠΟΥΔΕΣ	Αξιολογικές μονάδες (μέγιστος βαθμός)
Βαθμός πτυχίου βασικών σπουδών	
Άριστα	10
Λίαν Καλώς	8
Καλώς	5
Δεύτερο πτυχίο βασικών σπουδών	2
Διδακτορικό δίπλωμα *Μοριοδοτείται μόνο ένας τίτλος διδακτορικών σπουδών	5
Μεταπτυχιακό δίπλωμα *Μοριοδοτείται μόνο ένας τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών	3
Πτυχιακή εργασία	1
Πτυχιακή εργασία συναφής με το αντικείμενο του ΠΜΣ *Μοριοδοτείται συνολικά μόνο μια πτυχιακή εργασία βασικού πτυχίου	2
Δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές	1*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά με κριτές	1*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε διεθνή πρακτικά συνεδρίων με κριτές	0,5*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε πρακτικά ελληνικών συνεδρίων με κριτές	0,5*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε ελληνόγλωσσους συλλογικούς τόμους	0,5*Νδημοσιεύσεων
Δημοσιεύσεις σε ξενόγλωσσους συλλογικούς τόμους	0,5*Νδημοσιεύσεων
Επίπεδο γνώσης της Αγγλικής ή Γερμανικής γλώσσας	4
Επίπεδο γνώσης δεύτερης ξένης γλώσσας	2
Συνάφεια μαθημάτων προπτυχιακών σπουδών με τα μαθήματα του ΠΜΣ	3
Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα	3
Πιστοποιημένες γνώσεις ΤΠΕ	2

Οι πίνακες επιτυχόντων μετά την επικύρωσή τους από τη Συνέλευση του τμήματος ανακοινώνονται μέσω της Γραμματείας του ΠΜΣ και του διαδικτύου.

Χρονική διάρθρωση σπουδών

Το Π.Μ.Σ. «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» διαρθρώνεται σε 3 (τρία) ακαδημαϊκά εξάμηνα, τα οποία περιλαμβάνουν 9 (εννέα) μαθήματα και την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ή εναλλακτικά προς την εκπόνηση διπλωματικής εργασίας την επιτυχή ολοκλήρωση 2 (δύο) εξειδικευμένων εργαστηριακών μαθημάτων, επιπλέον σε αυτή την περίπτωση των 9 (εννέα) μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, με αντικείμενο τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή μιας καθοδηγούμενης συλλογικής επιστημονικής έρευνας. Ο αριθμός των πιστωτικών μονάδων ECTS των 2 (δυο) εξειδικευμένων εργαστηριακών μαθημάτων

συλλογικής επιστημονικής έρευνας είναι ίσος με αυτόν της διπλωματικής εργασίας. Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την ολοκλήρωση του προγράμματος είναι 1,5 έτη. Η χρονική διάρκεια των σπουδών για κάθε φοιτητή/τρια μπορεί να παραταθεί για τρία εξάμηνα και μετά από εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της Συνέλευσης του τμήματος για ένα επιπλέον εξάμηνο.

Επίσης σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις η Συνέλευση του τμήματος μπορεί να χορηγήσει άδεια αναστολής φοίτησης για ένα (1) μόνο έτος.

Υποχρεώσεις φοιτητών

Υποχρεώσεις και αξιολόγηση φοιτητών

α. Η διδασκαλία του κάθε μεταπτυχιακού μαθήματος διαρκεί τουλάχιστον 12 εβδομάδες, δηλαδή 36 τουλάχιστον συνολικά ώρες ανά εξάμηνο. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Απουσία σε περισσότερες του 1/3 των ωρών διδασκαλίας ενός μαθήματος έχει ως συνέπεια ο/η φοιτητής/τρια να μη γίνεται δεκτός στις τελικές εξετάσεις του μαθήματος, οπότε θα πρέπει να το παρακολουθήσει εξ αρχής το επόμενο έτος. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται για μια μόνο φορά και όχι για περισσότερα από 2 μαθήματα συνολικά.

β. Η διδασκαλία και οι εξετάσεις στο ΠΜΣ γίνονται στην ελληνική γλώσσα, ενώ η βιβλιογραφία και αρθρογραφία θα καλύπτει ελληνικές και διεθνείς πηγές. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως η πρόσκληση αλλοδαπού διδάσκοντα, η διδασκαλία μπορεί να γίνει στην αγγλική γλώσσα.

γ. Οι φοιτητές/τριες στο τέλος κάθε εξαμήνου αξιολογούνται σε κάθε μάθημα που διδάχτηκαν με τρόπο που θα επιλέξουν οι διδάσκοντες. Ο ελάχιστος αποδεκτός βαθμός μαθήματος είναι το 5. Σε περίπτωση που ένας φοιτητής ή φοιτήτρια αποτύχει σε ένα μάθημα μπορεί να επανεξετασθεί στο μάθημα αυτό, στο επόμενο εξάμηνο ή στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Σε περίπτωση αποτυχίας στην επανεξέταση το θέμα παραπέμπεται στη ΣΕ, η οποία θα εισηγείται στη Συνέλευση του τμήματος την οριστική διαγραφή του φοιτητή ή της φοιτήτριας από το ΠΜΣ, ή την παρακολούθηση του ίδιου ή άλλου μαθήματος. Σε περίπτωση που η Συνέλευση αποφασίσει ο φοιτητής ή η φοιτήτρια να παρακολουθήσει το ίδιο ή άλλο μάθημα και αποτύχει στο μάθημα αυτό, τότε θα διαγράφεται από το ΠΜΣ, μετά από απόφαση της Συνέλευσης του τμήματος.

δ. Στο τέλος του 2ου εξαμήνου ο/η μεταπτυχιακός/κή φοιτητής/τρια θα πρέπει να ετοιμάσει ένα σχέδιο έρευνας για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

ε. Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. απαιτείται η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση σε εννέα (9) μαθήματα, όπως αυτά περιγράφονται παραπάνω, καθώς και η εκπόνηση πρωτότυπης ερευνητικής Διπλωματικής Εργασίας υπό την επίβλεψη ενός τουλάχιστον διδάσκοντα ή εναλλακτικά προς την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας η επιτυχής ολοκλήρωση 2 (δύο) εξειδικευμένων εργαστηριακών μαθημάτων, επιπλέον των 9 (εννέα) μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών, με αντικείμενο τη διεξαγωγή μιας καθοδηγούμενης συλλογικής επιστημονικής έρευνας.

Τέλη φοίτησης

Τα τέλη φοίτησης προς το παρόν ορίζονται σε 2.350 ευρώ για όλη τη διάρκεια σπουδών και καταβάλλονται σε τρεις δόσεις. Η πρώτη δόση (800 Ευρώ) καταβάλλεται με την εγγραφή, η δεύτερη (800 Ευρώ) στην αρχή του δεύτερου εξαμήνου και η τρίτη (750 Ευρώ) καταβάλλεται στο τέλος του δεύτερου εξαμήνου. Τα τέλη φοίτησης κατατίθενται σε τραπεζικό λογαριασμό του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και προσκομίζεται η σχετική απόδειξη στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Ο/Η φοιτητής/τρια παραλαμβάνει απόδειξη είσπραξης. Στην περίπτωση διακοπής της φοίτησης στο ΠΜΣ δεν επιστρέφεται το μέρος των τελών φοίτησης που έχει καταβληθεί.

Τα έσοδα του ΠΜΣ διατίθενται για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών του προγράμματος όπως: διοικητική και οικονομική υποστήριξη, αγορά έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, προμήθεια και συντήρηση εξοπλισμού, αναλώσιμα υλικά, έξοδα προβολής και διαφήμισης, διάφορα άλλα έξοδα που θα προκύψουν, αμοιβές εξωτερικών διδασκόντων, μετακινήσεις, χορήγηση υποτροφιών σε σπουδαστές υπό τη μορφή οικονομικής ενίσχυσης για τη συμμετοχή σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια με ανακοίνωση ή τη δημοσίευση ερευνητικής εργασίας που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του ΠΜΣ. Επίσης, μπορεί να καλύπτονται έξοδα συμμετοχής με ανακοίνωση σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια σε διδάσκοντες του Π.Μ.Σ. υπό την προϋπόθεση ότι η ανακοίνωση γίνεται σε συνεργασία με μεταπτυχιακό/κή φοιτητή/τρια και απορρέει από την έρευνα της διπλωματικής του/της εργασίας. Η οικονομική διαχείριση γίνεται από την αρμόδια επιτροπή οικονομικών του ΠΜΣ, εγκρίνεται από τη Συνέλευση του τμήματος και την εποπτεία έχει ο Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες του Π.Μ.Σ. σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζει η κείμενη νομοθεσία.

Διπλωματική εργασία

Η αξιολόγηση της Διπλωματικής Εργασίας γίνεται από τριμελή Επιτροπή την οποία απαρτίζουν μέλη ΔΕΠ του τμήματος ή διδάσκοντες του Π.Μ.Σ. ή μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων και ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' και Γ' με συναφή επιστημονική ειδικότητα στο θέμα της διπλωματικής εργασίας. Τα μέλη της τριμελούς επιτροπής ορίζονται από τη Συνέλευση του τμήματος και το ένα μέλος είναι ο/η επιβλέπων/πουσα καθηγητής/τρια. Μετά το πέρας της συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και έπειτα από τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντα, οι υποψήφιοι παραδίδουν αντίτυπό της στα μέλη της Επιτροπής. Όταν η Επιτροπή κρίνει ότι η εργασία είναι έτοιμη, αυτή υποστηρίζεται δημόσια μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας του Π.Μ.Σ.

Η τελική αξιολόγηση και κρίση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας γίνεται από την παραπάνω Επιτροπή. Για την έγκριση απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των δύο τρίτων (2/3) των μελών της Επιτροπής. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία βαθμολογείται από μηδέν (0) έως δέκα (10), με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το πέντε (5). Σε περίπτωση απόρριψης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας καθορίζεται νέα ημερομηνία αξιολόγησης, τουλάχιστον τρεις (3) μήνες μετά την πρώτη κρίση. Σε περίπτωση δεύτερης απόρριψης ο υποψήφιος διαγράφεται από το ΠΜΣ.

Η εγκεκριμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, μετά το πέρας των ενδεχομένων διορθώσεων που προτείνει η Επιτροπή, κατατίθεται στη βιβλιοθήκη σε ηλεκτρονική μορφή. Γλώσσα συγγραφής της

διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική γλώσσα. Δίνεται, ωστόσο, η εναλλακτική δυνατότητα συγγραφής της διπλωματικής εργασίας στην αγγλική γλώσσα, μετά και από τη σύμφωνη γνώμη της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Βιβλιοθήκη

Το Π.Μ.Σ. διαθέτει δανειστική βιβλιοθήκη, μέσω της οποίας οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες του προγράμματος μπορούν να δανείζονται συγγράμματα σχετικά με την ύλη των μαθημάτων. Η δανειστική βιβλιοθήκη μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως αναγνωστήριο, όπου οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες μπορούν να μελετούν και να διαβάζουν τα συγγράμματα της δανειστικής βιβλιοθήκης. Επιπλέον, έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν και την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Η βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου στηρίζει τη λειτουργία της σε μεγάλο βαθμό και στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη (e-library). Διατηρεί συνδρομές σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και σε επιστημονικά περιοδικά και άρθρα τα οποία είναι απαραίτητα για την έρευνα.

Η συλλογή της κεντρικής βιβλιοθήκης αποτελείται από περισσότερους από 90.000 τόμους στην ελληνική, αγγλική και άλλες γλώσσες, καθώς και οπτικοακουστικό υλικό (διαφάνειες, βιντεοταινίες, κασέτες κ.λπ.), online βάσεις δεδομένων, e-books, και λοιπό ηλεκτρονικό υλικό (CD-ROMs, DVDs κ.λπ.). Διαθέτει επίσης 450 έντυπες συνδρομές επιστημονικών περιοδικών, ενώ παρέχει στους χρήστες της και ηλεκτρονική πρόσβαση σε άλλα 27.000 ηλεκτρονικά περιοδικά μέσω της ιστοσελίδας της (<http://www.lib.uth.gr>).

Για να αποκτήσει ένα φυσικό πρόσωπο την ιδιότητα του μέλους της Βιβλιοθήκης του ΠΘ πρέπει να συμπληρώσει και να υποβάλει αίτηση εγγραφής μέλους στην Κεντρική Βιβλιοθήκη ή σε οποιοδήποτε παράρτημά της. Η υποβολή της αίτησης συνεπάγεται και αποδοχή όλων των άρθρων του ισχύοντος Κανονισμού της. Η διαδικασία εγγραφής περιγράφεται αναλυτικά στο δικτυακό τόπο της Βιβλιοθήκης (<http://www.lib.uth.gr>).

Η Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας λειτουργεί ως δανειστική, παρέχοντας το δικαίωμα του δανεισμού σε όλα τα μέλη της. Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία και τις όλες προσφερόμενες υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης του Π.Θ. μπορείτε να βρείτε στον δικτυακό τόπο (website): <http://www.lib.uth.gr>. Πληροφορίες: Κεντρική Βιβλιοθήκη Π.Θ., Μεταμορφώσεως 2, 38221Βόλος, τηλ. υπηρεσίας δανεισμού: 24210-74760 & 24210-74761. Παραρτήματα της βιβλιοθήκης λειτουργούν στο Φυτόκο, στη Λάρισα, στα Τρίκαλα και στην Καρδίτσα.

Πρόγραμμα ERASMUS+

Η δράση ERASMUS+ αφορά την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω της ενθάρρυνσης της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ Πανεπιστημίων και της αύξησης της ευρωπαϊκής κινητικότητας. Αφορά επίσης την ενίσχυση της διαφάνειας και την προαγωγή πλήρους ακαδημαϊκής αναγνώρισης σπουδών και ακαδημαϊκών τίτλων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικότερα περιλαμβάνει:

- Οργανωμένες ανταλλαγές φοιτητριών και φοιτητών για αναγνωρισμένες περιόδους Σπουδών

- Οργανωμένες ανταλλαγές φοιτητριών και φοιτητών για Πρακτική Άσκηση
- Το σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS)
- Κινητικότητα διδακτικού προσωπικού με σκοπό τη Διδασκαλία
- Κινητικότητα προσωπικού με σκοπό την Επιμόρφωση
- Γλωσσική προετοιμασία για εξερχόμενες/ους και εισερχόμενες/ους φοιτήτριες και φοιτητές και προσωπικό
- Εντατικά προγράμματα διδασκαλίας σύντομης διάρκειας
- Δραστηριότητες ανάπτυξης κοινών προγραμμάτων αναφερόμενων σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό).
- Γλωσσικές σπουδές συνδυασμένες με άλλους ακαδημαϊκούς επιστημονικούς τομείς
- Προγράμματα πανεπιστημιακής συνεργασίας σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος (Θεματικά Δίκτυα)
- Προπαρασκευαστικές επισκέψεις για δραστηριότητες μελλοντικής συνεργασίας
- Εφαρμογή μεθόδων ανοικτής και εξ αποστάσεως μάθησης

Οι στόχοι της κινητικότητας των φοιτητριών και των φοιτητών για σπουδές στο πλαίσιο του Erasmus+ είναι:

- Η παροχή ευκαιριών σε φοιτήτριες και φοιτητές ώστε να επωφεληθούν σε επίπεδο γλωσσικό, πολιτισμικό και εκπαιδευτικό, από την εμπειρία άλλων ευρωπαϊκών χωρών
- Ο εμπλουτισμός του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος του ιδρύματος υποδοχής
- Η προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα
- Η συμβολή στην αναβάθμιση της κοινωνίας γενικότερα με τον ανεφοδιασμό των νέων με υψηλή εξειδίκευση, ευρεία αντίληψη και διεθνή εμπειρία με στόχο να αποτελέσουν τους επαγγελματίες του μέλλοντος

Στο πλαίσιο της δράσης Erasmus+, οι ενδιαφερόμενες/οι φοιτήτριες και φοιτητές του Π.Μ.Σ. μπορούν να μεταβούν σε Πανεπιστήμια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας, με τα οποία το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας έχει μέχρι στιγμής συνάψει διμερείς συμφωνίες.

Φοιτητικός σύλλογος

Όλες οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δικαιούνται να εγγράφονται ως μέλη του φοιτητικού συλλόγου, που λειτουργεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία ως νομικό πρόσωπο Ι.Δ. Κάθε χρόνο η γενική συνέλευση του φοιτητικού συλλόγου των Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας εκλέγει τα μέλη που τον διοικούν.

Φοιτητική Μέριμνα

Οι παροχές και οι διευκολύνσεις φοιτητικής μέριμνας ισχύουν για όσες φοιτήτριες και όσους φοιτητές πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

Όσον αφορά πληροφορίες σε θέματα φοιτητικής μέριμνας, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές μπορούν να ανατρέχουν στη διεύθυνση: <http://www.uth.gr/students/student-welfare/merimna-epikoinonia>

Υγειονομική περίθαλψη

Σε όλες τις ανασφάλιστες και ανασφάλιστους φοιτήτριες και φοιτητές παρέχεται ιατρική, νοσοκομειακή και φαρμακευτική περίθαλψη με την επίδειξη του ΑΜΚΑ τους σε οποιοδήποτε δημόσιο Νοσοκομείο. Όλες οι πληροφορίες και τα σχετικά έντυπα υπάρχουν στη ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.uth.gr/students/student-welfare/perithalpsi>

Διευκολύνσεις κατά τις μετακινήσεις

Οδηγίες για τον τρόπο διανομής των Δελτίων Ειδικού Εισιτηρίου (ΠΑΣΟ) καθώς και για τα κριτήρια καθορισμού των δικαιούχων φοιτητριών και φοιτητών παρέχονται από την ιστοσελίδα Ηλεκτρονική Υπηρεσία Απόκτησης Δελτίου Ειδικού Εισιτηρίου (<http://paso.minedu.gov.gr/>).

Δομή «Πρόσβαση»

Στο ΠΘ λειτουργεί η Δομή Πρόσβαση για φοιτήτριες και φοιτητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Όσον αφορά πληροφορίες σε θέματα της συγκεκριμένης δομής, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται στο Γραφείο 7, Ημιώροφος, νέο κτήριο, συγκρότημα Παπαστράτου, Τηλ.: 24210-74345 ή / και να ανατρέχουν στη διεύθυνση (<http://prosvasi.uth.gr/>)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αναλυτικές Περιγραφές Μαθημάτων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Οργανωτική Ψυχολογία με Εφαρμογές στην Εκπαιδευτική Διοίκηση

Υπεύθυνη μαθήματος: Ανδρέου Ελένη, Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Παιδαγωγική Ψυχολογία)

Διδάσκοντες:

Ανδρέου Ελένη, Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Παιδαγωγική Ψυχολογία)

Δημητροπούλου Παναγιώτα, Επίκουρη καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης (Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Ψυχολογία)

Παπαχριστόπουλος Κωνσταντίνος, Δρ. Κοινωνικής Οργανωτικής Ψυχολογίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Κοινωνική – Οργανωτική Ψυχολογία)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ1	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Οργανωτική Ψυχολογία με εφαρμογές στην εκπαιδευτική διοίκηση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σύνολο	3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο τέλος του μαθήματος αναμένεται ο φοιτητής:

Να εισάγει στο αντικείμενο της Εργασιακής & Οργανωτικής ψυχολογίας ως εμπειρικής επιστήμης και να εμβαθύνει σε σύγχρονα θέματα Εργασιακής & Οργανωτικής ψυχολογίας σε εκπαιδευτικά πλαίσια.

Να καλύψει κύρια θέματα και κύριες μεθόδους έρευνας σε αυτήν την περιοχή και να εκπαιδεύσει τον φοιτητή στην εκπόνηση και κριτική επισκόπηση ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας σε οργανισμούς και σε εργασιακά πλαίσια και να προωθήσει την εφαρμογή των θεωριών και των ερευνητικών ευρημάτων στην Οργάνωση και Διοίκηση στην Α' Βάθμια & Β' Βάθμια εκπαίδευση.

Να προωθήσει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή παρεμβατικών προγραμμάτων στη σχολική κοινότητα αναφορικά με την ενδυνάμωση της συνεργασίας σχολείου και οικογένειας, καθώς και την ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών.

Γενικές Ικανότητες

Κριτική ανάγνωση και αξιολόγηση/αποτίμηση των σχετικών με το γνωστικό αντικείμενο ερευνών

Λήψη αποφάσεων

Καλλιέργεια της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Αναζήτηση σχετικών με το γνωστικό αντικείμενο βιβλιογραφικών πηγών

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Οργανωσιακή Ψυχολογία και Συμπεριφορά

- ο Η εφαρμογή της ψυχολογικής έρευνας στον εργασιακό χώρο
- ο Διεπιστημονική προσέγγιση και διαπολιτισμικές μελέτες

2. Ατομικές διαφορές, εργασιακές στάσεις και εργασιακά αποτελέσματα

- ο Η προσωπικότητα στο χώρο της εργασίας
- ο Παρακίνηση και θετική οργανωσιακή συμπεριφορά
- ο Εργασιακές στάσεις και εργασιακή ευημερία

3. Διαπροσωπικές και διαομαδικές σχέσεις στον χώρο της εκπαίδευσης

- ο Διαχείριση συγκρούσεων, επαγγελματικό άγχος και επαγγελματική εξουθένωση σε εκπαιδευτικούς
- ο Ομάδα και Κοινωνική υποστήριξη στα εκπαιδευτικά πλαίσια

ο Οργανωσιακή αλλαγή και καινοτομία

4. Προγράμματα παρέμβασης και πρόληψης για τη προαγωγή της ψυχικής υγείας στις σχολικές μονάδες

ο Προγράμματα παρεμβάσεων στη σχολική κοινότητα, στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης της συνεργασίας του σχολείου και της οικογένειας

ο Προγράμματα ανάπτυξης κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών

Παρουσίαση συγκεκριμένων παρεμβάσεων στη σχολική κοινότητα, στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης της συνεργασίας του σχολείου και της οικογένειας βάσει των σύγχρονων ορισμών της ψυχικής υγείας και της πρόληψης που σχετίζονται όχι μόνο με την απουσία προβλημάτων ή διαταραχών αλλά, κυρίως, με την ανάπτυξη κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών, αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)
	Διαλέξεις	36
	Μελέτη, προετοιμασία και παρουσίαση δραστηριοτήτων	146
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας (προετοιμασία διαλέξεων & εξετάσεων)	40
	Τελική γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	225
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Για την τελική αξιολόγηση θα ληφθεί υπόψη η ομαδική εργασία και οι εξετάσεις εξαμήνου.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Arnold, J., Cooper, G. and Robertson, I., (1995): Work Psychology: Understanding Human Behaviour In the Workplace, Pitman Publishing: London

Babad, E. (2009). The social psychology of the classroom. Routledge

Βασιλάκη, Ε., Τριλίβα, Σ. & Μπεζεβέγκης, Η. (Επιμ. Εκδ.) Το στρες, το άγχος και η αντιμετώπισή τους (σελ. 231-258). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

- Δικαίου, Μ. & Berkeley, D. (επιμ.) (2004). Οργανισμοί: Ζητήματα έρευνας και ανάπτυξης στις σύγχρονες κοινωνίες. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Hewstone, M. & Stroebe, W. (επιμ. Γ. Γαλάνη) (2007). Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία. Αθήνα: Παπαζήσης
- Κάντας, Α (1993) Οργανωτική-Βιομηχανική Ψυχολογία, Μέρος 1ο. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Maras, P. (2008). Social Psychology and Education. London: Routledge
- Schabracq, M.J., Winnubst, J.A.M., & Cooper, C.L. (2002). The Handbook of Work and Health Psychology, 2nd Edition. Wiley
- Fredrickson, B. L. (2001). Cultivating positive emotion to optimize health and wellbeing. Prevention & Treatment, Volume 3
- Χατζηχρήστου, Χ., Δημητροπούλου, Π., Γεωργουλέας, Γ., & Λαμπροπούλου, Α. (2006). Παρεμβατικά προγράμματα πρωτογενούς πρόληψης: Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση του «Προγράμματος προαγωγής της ψυχικής υγείας και της μάθησης: Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο». Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία, 8(2), 155-175
- Χατζηχρήστου, Χ., Δημητροπούλου, Π., Κατή, Α., Λαμπροπούλου, Α., Λυκισάκου, Κ., Μπακοπούλου, Α. (2008). Πρόγραμμα Προαγωγής της Ψυχικής Υγείας και Μάθησης. Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο. Εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Αθήνα: Τυπωθήτω
- Χατζηχρήστου, Χ., Δημητροπούλου, Π., Κατή, Α., Κωνσταντίνου, Ε., Λαμπροπούλου, Α., Λυκισάκου, Κ., & Μπακοπούλου, Α. (2004). Πρόγραμμα Προαγωγής της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης: Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο. Εκπαιδευτικό Υλικό για Εκπαιδευτικούς και Μαθητές της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Τεύχη 1-7). Αθήνα: Τυπωθήτω
- Χατζηχρήστου, Χ., Λαμπροπούλου, Α. & Λυκισάκου, Κ. (2004). Ένα διαφορετικό σχολείο: Το σχολείο ως κοινότητα που νοιάζεται και φροντίζει. Ψυχολογία 11(1), 1-19
- Dowling, E. & Osborne, E. (2001). Η οικογένεια και το σχολείο. Εκδόσεις: Gutenberg
- Hatzichristou, C., Lykitsakou, K., Lampropoulou, A., & Dimitropoulou, P. (2010). Promoting The Well-Being of School Communities: A Systemic Approach. In B. Doll, W. Phohl, & J. Yoon (Eds), Handbook of Prevention Science (pp.255-274). New York: Routledge
- Kafetsios, K. & Loumakou, M. (2007). A comparative evaluation of the effects of trait emotional intelligence and emotion regulation on affect at work and job satisfaction. International Journal of Work Organization and Emotion, 2, 1, 71-87.
- Kafetsios, K., Nezelek, J.B., & Vassiou, K., (in press). A Multilevel Analysis of Relationships between Leaders' and Subordinates' Emotional Intelligence and Emotional Outcomes. Journal of Applied Social Psychology.
- Kafetsios, K., Maridaki-Kasotaki, A., Zammuner, V.L., Zampetakis, L.A., & Vouzas, F. (in press). Emotional intelligence and Career Choice: The contribution of EI abilities and traits. Journal of Career Assessment.

Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαιδευτική Πράξη και στην Εκπαιδευτική Διοίκηση

Υπεύθυνος μαθήματος: Βασίλειος Κόλλιας (Επίκουρος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
Γνωστικό Αντικείμενο: Φυσική και Συνεργατικά Περιβάλλοντα Μάθησης υποστηριζόμενα από ΤΠΕ)

Διδάσκοντες:

Κόλλιας Βασίλειος, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Φυσική και Συνεργατικά Περιβάλλοντα Μάθησης υποστηριζόμενα από ΤΠΕ)

Παρασκευάς Μιχαήλ, Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (Γνωστικό Αντικείμενο: Ψηφιακή Επεξεργασία Σημάτων)

Σταχτέας Χαράλαμπος, Δρ. Εκπαιδευτικής Διοίκησης (Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Διοίκηση)

Τέκος Γεώργιος, Ε.Δι.Π. Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική-Πρακτική Άσκηση)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ2	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εφαρμογές των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη και στην εκπαιδευτική διοίκηση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Σύνολο</i>	3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο τέλος του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές/τριες:

Να είναι σε θέση να αξιολογούν την ποιότητα χρήσης των ΤΠΕ σε ένα περιβάλλον μάθησης στο οποίο έχουν αυτές ενταχθεί χρησιμοποιώντας θεωρίες μάθησης.

Να διακρίνουν τους κύριους παράγοντες που συμβάλλουν στην αποτελεσματική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση και να αναγνωρίζουν τον ρόλο του στελέχους της εκπαίδευσης στην ποιοτική χρήση των νέων τεχνολογιών.

Να αναγνωρίζουν τις διοικητικές προκλήσεις που συνεπάγεται, για τον διευθυντή του σχολείου, η προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ με υψηλή προστιθέμενη αξία.

Να γνωρίσουν και να αξιολογήσουν τις απόψεις των εκπαιδευτικών και των διευθυντών των σχολικών μονάδων σχετικά με την προώθηση και ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Να είναι σε θέση να επεξεργάζονται δεδομένα που αφορούν εκπαιδευτικά λογισμικά, αποθετήρια ψηφιακών ασκήσεων και διοικητικά λογισμικά.

Να γνωρίζουν από τι απαρτίζεται ένα εκπαιδευτικό πληροφοριακό σύστημα διοίκησης, να μπορούν να αξιολογήσουν την ποιότητα χρήσης του και να προσδιορίζουν την προστιθέμενη αξία που προσφέρει.

Να γνωρίσουν και να αξιολογήσουν τις απόψεις των στελεχών της εκπαίδευσης σχετικά με την ενσωμάτωση των πληροφοριακών συστημάτων στη διοίκηση της εκπαίδευσης, καθώς και τη βελτίωση και επέκτασή τους στο πλαίσιο ενίσχυσης του ψηφιακού σχολείου.

Να μνηθούν στη συνεργική χρήση μεθόδων επιχειρησιακής έρευνας και πληροφορικής τεχνολογίας προς διευκόλυνση της διοίκησης της εκπαίδευσης.

Να γνωρίζουν την ιστορία και τους κύριους άξονες της Ευρωπαϊκής Εκπαιδευτικής Πολιτικής αναφορικά με τις ΤΠΕ.

Να γνωρίζουν τις συνιστώσες του μοντέλου TRACK, να μπορούν να αξιολογήσουν τα ισχυρά και τα αδύνατα σημεία του και να μπορούν να το χρησιμοποιήσουν για την ανάλυση προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ.

Να διακρίνουν τα διαφορετικά μοντέλα ηλεκτρονικής μάθησης και μαζικών ανοικτών διαδικτυακών μαθημάτων.

Να χρησιμοποιούν τις συνεργατικές υπηρεσίες του διαδικτύου και τις υπηρεσίες εξ' αποστάσεως μάθησης, μέσα σε ένα σωστό πλαίσιο χρήσης.

Να χρησιμοποιούν αλλά και να σχεδιάζουν δικά τους διδακτικά σενάρια βασισμένα σε STEM και εκπαιδευτική ρομποτική.

Να αντιλαμβάνονται τη χρησιμότητα των αλγορίθμων αναλυτικής των εκπαιδευτικών δεδομένων και να μπορούν να περιγράψουν ορισμένους αλγόριθμους.

Γενικές Ικανότητες

Ανάπτυξη κριτικής σκέψης/ερευνητικής στάσης

Ανάπτυξη επιχειρηματολογικών δεξιοτήτων

Ανάπτυξη δεξιοτήτων ερμηνείας/επεξεργασίας επιστημονικών άρθρων

Καλλιέργεια δεξιοτήτων στον χειρισμό εκπαιδευτικών λογισμικών και λογισμικών διοίκησης της εκπαίδευσης

Ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργασίας σε ομάδες εργασίας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ιστορική και κριτική προσέγγιση της ένταξης των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση.

Εμπόδια ένταξης των ΤΠΕ με υψηλή προστιθέμενη μαθησιακή αξία.

Απόψεις και προβληματισμοί των εκπαιδευτικών και των διευθυντών σχολικών μονάδων σχετικά με την προώθηση της χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Θεωρίες σχεδίασης εκπαιδευτικών λογισμικών και περιβαλλόντων μάθησης που υποστηρίζονται από ΤΠΕ.

Παραδείγματα λογισμικών που στηρίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία και τη διοίκηση της εκπαίδευσης.

Πρακτική εξάσκηση σε αντιπροσωπευτικά λογισμικά που αφορούν την εκπαιδευτική διαδικασία και τη διοίκηση της εκπαίδευσης.

Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική.

Το μοντέλο TRACK στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών.

Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης της Εκπαίδευσης.

Καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων.

Ηλεκτρονική μάθηση.

Εισαγωγή στην Αναλυτική των Εκπαιδευτικών Δεδομένων.

Οι συνεργατικές υπηρεσίες του διαδικτύου στην Εκπαίδευση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία, Ανεστραμμένη τάξη (Flipped classroom)
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών, αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών,

	χρήση των φορητών υπολογιστών των φοιτητών για εργασία σε ομάδες στη διάρκεια των δια ζώσης μαθημάτων	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)
	Διαλέξεις	36
	Προετοιμασία για διαλέξεις με παρουσιάσεις και σχολιασμό σχετικών άρθρων	36
	Μελέτη μετά τις διαλέξεις	72
	Τελική εργασία	45
	Σύνολο Μαθήματος	189
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Για την τελική αξιολόγηση θα ληφθούν υπόψη τα παρακάτω κριτήρια με βάση τις αντίστοιχες ποσοστώσεις:</p> <p>1. Συμμετοχή:</p> <p>Επιθυμητή είναι η ενεργητική - δημιουργική συμμετοχή σε όλες τις δραστηριότητες του μαθήματος, συμμετοχή στα διάφορα παραδοτέα κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, συμμετοχή στις συζητήσεις σχετικά με τη βιβλιογραφία και τους προβληματισμούς που θα προκύψουν.</p> <p>2. Τεστ γνώσεων μετά από κάθε ενότητα (Χ3 δηλ. 10% έκαστη):30%</p> <p>Η εξέταση αυτή έχει ως σκοπό να επιβεβαιώσει την κατανόηση των θεωρητικών εννοιών που παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των θεωρητικών μαθημάτων.</p> <p>3. Τελική Ομαδική Εργασία: 70%</p> <p>Μία ομαδική εργασία (3-4 άτομα) βιβλιογραφικής έρευνας ή μικρής εμπειρικής έρευνας σχετικής με κάποια από τις ενότητες του μαθήματος. Δίνεται λίστα από πιθανές εργασίες ενώ μπορεί να γίνουν και εργασίες που προτείνουν οι φοιτητές/τριες με τη σύμφωνη γνώμη του διδάσκοντα που την αναλαμβάνει</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σολομωνίδου, Χ. (2006). *Νέες τάσεις στην Εκπαιδευτική Τεχνολογία: εποικοδομητισμός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: εκδόσεις Μεταίχιμο.

Πασχαλίδης Α., 2008 «*Η Συμβολή των Υπολογιστών στην Εκπαιδευτική Διαδικασία*» Διαθέσιμο στον ιστότοπο <http://dide.dod.sch.gr/imerida2008/1-4.pdf>.

Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Γιαβρίμης Π., Παπάνης Ε., Νεοφώτιστος Β., & Βαλκάνος, Ε. (2010): Απόψεις εκπαιδευτικών για την εφαρμογή των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση. Πρακτικά Εργασιών 7ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Οι Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση», τόμος ΙΙ, σ. 633-640 Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος, 23-26 Σεπτεμβρίου 2010. Διαθέσιμο στον ιστότοπο: <http://korinthos.uop.gr/~hcicte10/proceedings/23.pdf>

Τζιμογιάννης Α. & Σιόροντα Α., (2007): Παράγοντες που καθορίζουν τις στάσεις των καθηγητών Φυσικών Επιστημών για τις Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία τους. ΠΡΑΚΤΙΚΑ 5ου ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ, ΤΕΥΧΟΣ Γ΄. Διαθέσιμο στο: http://kodipheet.chem.uoi.gr/fifth_conf/pdf_synedriou/teychos_C/1_NTE/1_NTE-13-telikoF.pdf

Prasad, C., Lalitha, P., & Srikar, P. (2015). Barriers to the Use of Information and Communication Technology (ICT) in Secondary Schools: Teacher's Perspective. *Journal of Management Research*, 7(2), 190-208. <https://www.macrothink.org/journal/index.php/jmr/article/view/6935/5812>

Σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ψηφιακή εκπαίδευση (στο https://eclass.uth.gr/modules/units/?course=PRE_P_112&id=972)

Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2010). The first decade of the community of inquiry framework: A retrospective. *The internet and higher education*, 13(1-2), 5-9.

Binkley, M., Erstad, O., Herman, J., Raizen, S., Ripley, M., Miller-Ricci, M., & Rumble, M. (2012). Defining twenty-first century skills. In *Assessment and teaching of 21st century skills* (pp. 17-66). Springer, Dordrecht.

Ertmer, P. A., Ottenbreit-Leftwich, A. T., Sadik, O., Sendurur, E., & Sendurur, P. (2012). Teacher beliefs and technology integration practices: A critical relationship. *Computers & education*, 59(2), 423-435.

Karasavvidis, I., & Kollias, V. (2017). Understanding technology integration failures in education: The need for zero-order barriers. In *Reforms and innovation in education* (pp. 99-126). Springer, Cham.

Koehler, M., & Mishra, P. (2009). What is technological pedagogical content knowledge (TPACK)? *Contemporary issues in technology and teacher education*, 9(1), 60-70.

Graham, C. R. (2011). Theoretical considerations for understanding technological pedagogical content knowledge (TPACK). *Computers & Education*, 57(3), 1953-1960.

"Εκπαιδευτικά περιβάλλοντα διαδικτύου" (Κεφάλαια 1-5), Τσιάτσος Θρασύβουλος <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/320>

"Κοινωνία της πληροφορίας" (Κεφάλαιο 6), Παρασκευάς Μιχαήλ <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/378?locale=el>

Τσιάτσος, Θ.Κ., «Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα Διαδικτύου», Κεφάλαια 1 έως και 4

Παρασκευάς, Μ., «Κοινωνία της Πληροφορίας», Ενότητα 4.9, Κεφάλαιο 6, Ενότητες 7.1, 7.2 και 7.4.7

Κοινωνία και Εκπαιδευτική Πολιτική – Συγκριτική Μελέτη Δομών, Διοίκησης και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Συστημάτων στον Ευρωπαϊκό Χώρο

Υπεύθυνος μαθήματος: Χρήστος Γκόβαρης, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη)

Διδάσκοντες:

Γκόβαρης Χρήστος, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη)

Ζμας Αριστοτέλης, Επίκουρος Καθηγητής του ΑΠΘ (Γνωστικό Αντικείμενο: Συγκριτική Παιδαγωγική)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥ8	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνία και Εκπαιδευτική Πολιτική – Συγκριτική μελέτη δομών, διοίκησης και ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων στον ευρωπαϊκό χώρο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σύνολο	3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στο μάθημα αυτό οι φοιτητές/τριες θα έχουν την ευχέρεια να συγκρίνουν την ανασυγκρότηση των εκπαιδευτικών συστημάτων από διάφορες χώρες, λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες εκφάνσεις της παγκοσμιοποίησης. Η σύγκριση αυτή θα επιτευχθεί μέσα από την ανάλυση των κυριότερων θεωρητικών ρευμάτων της Εκπαιδευτικής Διοίκησης και Πολιτικής. Απώτερος στόχος είναι να

αναζητηθούν σημεία σύγκλισης αλλά και απόκλισης των εκπαιδευτικών συστημάτων, έχοντας ως βάση τον τρόπο οργάνωσης και διοίκησής τους. Επίσης, θα μελετηθούν επιμέρους πτυχές της δικτύωσης των εκπαιδευτικών συστημάτων μέσα από τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες των υπερθνικών οργανισμών, όπως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΟΟΣΑ και της Παγκόσμιας Τράπεζας. Μεταξύ άλλων, οι φοιτητές/τριες αναμένεται με την ολοκλήρωση των εισηγήσεων να είναι σε θέση:

Να αναλύουν τις σύγχρονες κοινωνικές συνθήκες ως προς τις εκπαιδευτικές τους προκλήσεις.

Να αναλύουν τη δυναμική των κοινωνικών εξελίξεων σε σχέση με τους στόχους της εκπαίδευσης στις δημοκρατικές κοινωνίες.

Να σκιαγραφούν τα βασικά γνωρίσματα του διεθνούς εκπαιδευτικού λόγου.

Να συζητούν την επίδραση των υπερεθνικών οργανισμών στο εκπαιδευτικό γίνεσθαι των κρατών-μελών τους.

Να αναλύουν τους ευρωπαϊκούς/διεθνείς στόχους εκπαίδευσης και τους συναπτόμενους δείκτες ποιότητας.

Να αναλύουν τις επιδράσεις των προαναφερθέντων στόχων και δεικτών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Να διακρίνουν τις προκλήσεις αναφορικά με την ανασυγκρότηση της ελληνικής εκπαιδευτικής πολιτικής.

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Βασικές έννοιες, μοντέλα και κατηγοριοποιήσεις της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ζητήματα δομής και διοίκησης εκπαιδευτικών συστημάτων άλλων χωρών.

Υπερεθνικοί οργανισμοί, ο εκπαιδευτικός τους λόγος (discourse) και η προσπάθεια των κρατών-μελών να τον αναπλαισιώσουν με βάση το εθνικό συγκείμενο.

Σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας, η οικονομική διάσταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι επιπτώσεις της στη ζήτηση για σπουδές στην ελληνική επικράτεια.

Συγκριτικά δεδομένα σχετικά με τη δομή των εκπαιδευτικών συστημάτων σε διάφορες χώρες, όπως στην Αγγλία, τις ΗΠΑ, την Ελλάδα και την Κύπρο.

Πολυπολιτισμικότητα και πολιτικές Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

Διεθνής διακυβέρνηση και εκπαιδευτική πολιτική. Σύγχρονες τάσεις του πεδίου.

Παγκοσμιοποίηση και τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Οικονομική διάσταση της λειτουργίας των εκπαιδευτικών συστημάτων και του σχολείου.

Πολιτικές χρηματοδότησης της εκπαίδευσης σε σχέση με τα οργανωτικά μοντέλα διοίκησης.

Εκπαίδευση και αγορά εργασίας - Απόδοση και παραγωγικότητα της εκπαίδευσης.

Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική.

Η προσπάθεια του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος να «δικτυωθεί» σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

«Κοινωνία της Γνώσης» και εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις.

Εκπαιδευτική πολιτική: μεταξύ εθνικής κυριαρχίας, διεθνών πιέσεων και τοπικών απαιτήσεων.

Μορφές εκπαιδευτικών πολιτικών: οι πολιτικές της «συγκλίνουσας στοχοθέτησης», των «πινάκων κατάταξης», των «χρυσών χαλιναριών», του «τηλεφωνικού δανεισμού» και των «μη αποφάσεων».

Πανεπιστήμιο και χουμπολιτανό ιδεώδες.

Κρίση «ευρωπαϊκού» πανεπιστημίου.

Τριτοβάθμια εκπαίδευση και μετα-Μπολόνια εποχή.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών, αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	
	Διαλέξεις	36	
	Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου (μη καθοδηγούμενη)	146	
	Μελέτη για τελικές εξετάσεις	40	

	Εξέταση μαθήματος	3	
	Σύνολο Μαθήματος	225	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ash, M. (2006). Bachelor of What, Master of Whom? The Humboldt Myth and Historical Transformations of Higher Education in German-Speaking Europe and the US. In: *European Journal of Education*, 41(2), pp. 245-267.

Baker, D. & Wiseman, A. (Eds.) (2005). *Global trends in educational policy*. Amsterdam: Elsevier Ltd.

Brauckmann, S. & Pashiardis, P. (2008). Gold standards without silver bullets? Critical Review of the current state of evidence as a base for making decisions on policy issues and practice in education. In: M. Zembylas. (Ed.) *Curriculum Development: Theories and Applications-Volume B*. (pp. 562-655). Nicosia, Cyprus: Open University of Cyprus.

Brauckmann, S. & Pashiardis P. (2008). *New Educational Governance and Educational Leadership: Investigating the Foundations of a New Relationship*. (pp. 199-233). In: Conference Proceedings of the Greek Pedagogical Institute, 19 & 20 June 2008. Athens: Greek Pedagogical Institute.

Brauckmann, S. & Pashiardis P. (2009). *From PISA to LISA: New Educational Governance and school leadership: Exploring the foundations of a new relationship in an international context*. Paper presented at the 90th Annual Meeting of the American Educational Research Association. San Diego, USA.

Dale, R. (2005). Globalisation, knowledge economy and comparative education. In: *Comparative Education*, 41(2), pp. 117-149.

Henry, M., Lingard, B., Rizvi, F. & Taylor, S. (2001). *The OECD, globalisation and education policy*. Amsterdam: Pergamon.

Lawn, M. (2002). Imagining a European Education Space in a Time of Brands and Networks. In: Nóvoa, A. & Lawn, M. (Eds.). *Fabricating Europe. The Formation of an Education Space* (pp. 19-31). Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Martens, K., Nagel, A.-K., Windzio, M. & Weymann, A. (Eds.) (2010). *Transformation of Education Policy*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Martens, K., Rusconi, A. & Leuze, K. (Eds) (2007). *New Arenas of Education Governance. The Impact of International Organizations and Markets on Educational Policy Making*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Newman, F., Couturier, L. & Scurry, J. (2004). *The Future of Higher Education. Rhetoric, Reality, and the Risks of the Market*. San Francisco: Jossey-Bass.

Pashiardis, P., Thody, A., Papanoum, Z. & Johansson, O. (2003). *European Educational Leadership: A search for consensus in diversity*. (CD-ROM). Nicosia, Cyprus: DigiWorld Ltd.

Steiner-Khamsi, G. (Eds.) (2004). *The Global Politics of Educational Borrowing and Lending*. New York: Teachers College Press.

Ανδρέου Α. & Παπακωνσταντίνου Γ. (1994). *Εξουσία και οργάνωση – διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος*. Αθήνα: Νέα Σύνορα - Α.Α. Λιβάνη.

Βρυγιώτη, Κ. (2017). *Διεθνής Διακυβέρνηση της Εκπαίδευσης. Όραμα και πραγματικότητα. Ιστορικοσυγκριτική προσέγγιση*. Αθήνα: Gutenberg.

Γράβαρης, Δ. & Παπαδάκης, Ν. (επιμ.) (2005). *Εκπαίδευση και Εκπαιδευτική Πολιτική. Μεταξύ Κράτους και Αγοράς*. Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας.

Γρόλλιος, Γ. (1999). *Ιδεολογία, Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Πολιτική. Λόγος και Πράξη των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων για την Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2003). *Ανακοίνωση από την Επιτροπή. Ο ρόλος των πανεπιστημίων στην Ευρώπη της γνώσης*. COM (2003) 58-τελικό της 05.02.2003.

Ζμας Α. (2007). *Παγκοσμιοποίηση και εκπαιδευτική πολιτική*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Καρακατσάνη, Δ. & Παπαδιαμαντάκη, Γ. (επιμ.) (2012). *Σύγχρονα Θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Αναζητώντας το Νέο Σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Ματθαίου, Δ. (2003). Το Πανεπιστήμιο στην Εποχή της Ύστερης Νεωτερικότητας και η Προσπάθεια Χειραγώγησης της Ιδεολογικής και Θεσμικής Μεταλλαγής του. Στο: *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, τχ. 1, σελ. 43-66.

Παπαδάκης, Ν. (2003). *Εκπαιδευτική Πολιτική. Η εκπαιδευτική πολιτική ως κοινωνική πολιτική*; Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Παπαδάκης, Ν. (2003) (επιμ.). *Κράτος, Κοινωνία, Αγορά και Πολιτικές στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Σαββάλας.

Παπακωνσταντίνου, Γ. (2003). *Προσφορά και ζήτηση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Πασιαρδής, Π. (2004). *Εκπαιδευτική ηγεσία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Πασιάς, Γ. (2006). *Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαιδευτική Πολιτική, τόμ. Α' & Β'*. Αθήνα: Gutenberg.

Σταμέλος, Γ. & Βασιλόπουλος, Α. (2004). *Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική. Συγκρότηση - Θεματολογία - Μεθοδολογία υλοποίησης - Επιδράσεις στην ελληνική εκπαίδευση και κατάρτιση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τσαούσης, Δ. (2007). *Η εκπαιδευτική πολιτική των Διεθνών Οργανισμών. Παγκόσμιες και ευρωπαϊκές διαστάσεις*. Αθήνα: Gutenberg.

Χαραλάμπους, Δ. (2007) (επιμ.). *Μεταπολίτευση και Εκπαιδευτική Πολιτική: παρελθόν - παρόν - μέλλον*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βασικές Αρχές Διοίκησης - Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων

Υπεύθυνη μαθήματος: Αγγελική Λαζαρίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης)

Διδάσκοντες:

Λαζαρίδου Αγγελική, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης)

Σταχτέας Χαράλαμπος, Δρ. Εκπαιδευτικής Διοίκησης (Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Διοίκηση)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ4	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Βασικές αρχές διοίκησης - Διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σύνολο	3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Να γνωρίσουν οι φοιτητές τις βασικές αρχές της οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

Να αναπτύξουν μια πιο πλατιά αντίληψη του εκπαιδευτικού συστήματος ως ουσιώδους στοιχείου του ευρύτερου κοινωνικού συστήματος και να αντιληφθούν το δυναμικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα και το εκπαιδευτικό σύστημα γενικότερα, καθώς και τη λειτουργία αυτού ως ανοικτού συστήματος.

Να εμβαθύνουν στην οργάνωση και διοίκηση της σχολικής μονάδας με αναφορά σε διοικητικές διαδικασίες, όπως της ηγεσίας και της λήψης αποφάσεων.

Να αντιληφθούν τη θέση του επιστήμονα/επαγγελματία μέσα στην ευρύτερη γραφειοκρατία του εκπαιδευτικού ιδρύματος και του εκπαιδευτικού συστήματος.

Να αποκτήσουν εκτεταμένες γνώσεις στις γνωστικές περιοχές της παρώθησης, ηγεσίας, επικοινωνίας, του οργανωτικού κλίματος και της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς.

Να εξοικειωθούν με τη μελέτη περίπτωσης.

Γενικές Ικανότητες

Κριτική και αναλυτική σκέψη

Ανάλυση μελετών περίπτωσης

Ομαδική συνεργασία

Ικανότητα ορθολογικής λήψης αποφάσεων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεωρητική και ιστορική θεμελίωση της εκπαιδευτικής διοίκησης

Θεωρία των κοινωνικών συστημάτων

Σχολείο και δομές οργάνωσης

Δομή στα σχολεία (Weber, Mintzberg)

Η λειτουργία του προγραμματισμού

Λήψη αποφάσεων

Θεωρίες παρώθησης και κινήτρων

Το Ανθρώπινο Δυναμικό στα σχολεία (Information processing, Maslow, McClelland, Expectancy theory)

Κουλτούρα και κλίμα σχολείου

Δύναμη και πολιτική στα σχολεία

Τα σχολεία και το Εξωτερικό τους Περιβάλλον

Αποτελεσματικότητα και Ποιότητα στα σχολεία (Deming, job satisfaction)

Επικοινωνία στα σχολεία

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των

	φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών, αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)
	Διαλέξεις	36
	Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου	146
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	40
	Εξέταση μαθήματος	3
	Σύνολο Μαθήματος	225
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εργασία ή γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bush, T. & Middlewood, D. (2005). *Organizational structures and roles*. In Tony Bush and David Middlewood *Leading and managing people in education*. London: Sage.
- Everard, K. and Morris, G. (1996). *Effective School Management* Paul Chapman Publishing Ltd London.
- Hoy, W. K. and C. G. Miskel. (2008). *Educational administration: Theory, research, and practice*. (8th Edition). New York: McGraw-Hill, Inc.
- Kimbrough, R. and Burkett, C. (1990). *The principalship: Concepts and practices*. New Jersey: Prentice Hall.
- Mintzberg, H. (1979). *The structuring of organizations*. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall.
- Murphy, J. and P. B. Forsyth (Eds) (1999). *Educational Administration: A Decade of Reform*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press, Inc.
- Pashiardis, P. (2001). *International Perspectives on Educational Leadership*. (Editor). Hong-Kong University: Center for Educational Leadership.
- Pashiardis, P., Thody, A., Papanoum, Z., and Johansson, O. (2003). *European Educational Leadership: A search for consensus in diversity*. (CD-ROM). Nicosia, Cyprus: DigiWorld Ltd.
- Peters, T. J. and Waterman, R. H. (1982). *In search of excellence*. New York: Harper and Row.
- Ramsey, D. R. (1999). *Lead, Follow, or Get out of the Way: How to be a more effective leader in today's schools*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press, Inc.
- Roueche J. E. and Baker, G. A. (1986). *Profiling excellence in America's schools*. Virginia: The American Association of School Administrators.
- Sergiovanni, T. J. (1990). *Value-added leadership: How to get extraordinary performance in schools*. Florida: Harcourt Brace Jovanovich.
- Αθανασούλα-Ρέππα, Α. (2008). *Εκπαιδευτική διοίκηση και οργανωσιακή συμπεριφορά. Η παιδαγωγική της διοίκησης της εκπαίδευσης*. Εκδόσεις Ίων.

- Ανδρέου, Α. (1999). *Θέματα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης και της σχολικής μονάδας*. Αθήνα: Νέα σύνορα, Λιβάνης.
- Dubrin, A. J. (1998). *Βασικές Αρχές Μάνατζμεντ*, Επιμέλεια Ν. Σαρρής, Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ, 4η Έκδοση, Αθήνα.
- Ζαβλανός, Μ. (1998). *Μάνατζμεντ*, Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα.
- Παπαγιάννης, Ν. Γ. (2004). *Η τέχνη της διοίκησης στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Έκδοση του συγγραφέα.
- Παπαναούμ, Ζωή, Π. (1995). *Η Διεύθυνση Σχολείου: Θεωρητική ανάλυση και εμπειρική διερεύνηση*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
- Πασιαρδή, Γ. (2001). *Το Σχολικό Κλίμα: Θεωρητική Ανάλυση και Εμπειρική Διερεύνηση των Βασικών Παραμέτρων του*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg/Τυπωθήτω.
- Πασιαρδής, Π. (2004). *Εκπαιδευτική Ηγεσία: Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Πασιαρδής, Π. και Πασιαρδή, Γ. (2000). *Αποτελεσματικά Σχολεία: Πραγματικότητα ή Ουτοπία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg/Τυπωθήτω.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β ΕΞΑΜΗΝΟΥ**Ηγεσία και Σχολική Αποτελεσματικότητα**

Υπεύθυνη μαθήματος: Αγγελική Λαζαρίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης)

Διδάσκοντες:

Λαζαρίδου Αγγελική, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης)

Παπαλόη Ευαγγελία, Δρ. Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης/Κοινωνικής Ψυχολογίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Ηγεσία & Διοίκηση)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥ5	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ηγεσία και Σχολική αποτελεσματικότητα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Σύνολο</i>	3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΣΕΛΙΔΑ https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**Μαθησιακά Αποτελέσματα**

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τον φοιτητή στην έννοια της ηγεσίας και στη συμβολή της στην αποτελεσματική διοίκηση ενός σχολικού οργανισμού. Θεωρίες και σύγχρονα μοντέλα ηγεσίας, όπως η μετασχηματιστική και η κατανεμημένη ηγεσία θα παρουσιαστούν, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση

στο πώς η ηγεσία μπορεί να προωθήσει τη σχολική αποτελεσματικότητα. Επιπλέον, θα διερευνηθεί η θεωρία του κινήματος της σχολικής αποτελεσματικότητας, θα αναλυθεί ο όρος «σχολική βελτίωση», και η σχέση του με τη σχολική αποτελεσματικότητα και τον ρόλο της ηγεσίας για την ποιοτική αναβάθμιση ενός σχολικού οργανισμού. Παράλληλα, θα εξεταστεί η διασύνδεση της αποτελεσματικότητας με την προώθηση της ευημερίας στη σχολική μονάδα. Τέλος, θα προσεγγιστεί η ηγεσία ως αλλαγή και θα αναπτυχθούν οι έννοιες του «συναισθηματικά ευφυούς οργανισμού», του «οργανισμού που μαθαίνει» και της «ανάπτυξης δεξιοτήτων του οργανισμού», στο πλαίσιο εισαγωγής της αλλαγής και της καινοτομίας στο σχολείο, ενώ, θα παρουσιαστούν οι μετα-ικανότητες και τα κρίσιμα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού ηγέτη.

Αντικειμενικοί στόχοι μαθήματος:

Να γνωρίσουν οι φοιτητές τις βασικές θεωρίες της ηγεσίας (παραδοσιακές και σύγχρονες).

Να κατανοήσουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο ασκείται η ηγεσία.

Να γίνουν κριτικοί στοχαστές των διαφόρων μοντέλων ηγεσίας και της εφαρμογής τους στο σχολικό συγκείμενο.

Να κατανοήσουν τη σχέση της ηγεσίας με τη σχολική αποτελεσματικότητα.

Να γνωρίσουν τις βασικές διαστάσεις ενός αποτελεσματικού σχολείου.

Να εμβαθύνουν στον ρόλο του ηγέτη στη δημιουργία πιο αποτελεσματικών σχολείων.

Να σκιαγραφήσουν το προφίλ ενός αποτελεσματικού ηγέτη, ειδικότερα σε περίοδο αλλαγών.

Να προσδιορίσουν τους δείκτες αποτελεσματικότητας ενός σχολείου.

Να αναφέρουν τα βασικά κριτήρια της διοίκησης ολικής ποιότητας στην εκπαίδευση.

Να οριοθετήσουν τις δεξιότητες συναισθηματικής νοημοσύνης του διευθυντή και τις διαστάσεις του συναισθηματικά νοήμονος οργανισμού

Να γνωρίσουν και να ασκηθούν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την αποτελεσματικότερη άσκηση του ηγετικού τους ρόλου στην εκπαίδευση.

Γενικές Ικανότητες

Κριτική και αναλυτική σκέψη

Ανάλυση μελετών περίπτωσης

Ομαδική συνεργασία

Ικανότητα ορθολογικής λήψης αποφάσεων

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι παρακάτω ενότητες θα καλυφθούν στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος:

Θεωρίες ηγεσίας (κλασσικές, σύγχρονες, και μεταμοντέρνες)

Θεωρίες εκπαιδευτικής ηγεσίας

Ηγεσία εκπαιδευτικών

Ποιότητα και αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση

Αποτελεσματικά σχολεία, αποτελεσματικοί ηγέτες (ικανότητες, δεξιότητες, χαρακτηριστικά)

Δείκτες αποτελεσματικότητας

Συναισθηματική Νοημοσύνη και προϋποθέσεις δημιουργίας συναισθηματικά νοήμονος οργανισμού

Ανάπτυξη ταλέντων και επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικού

Μεντορισμός και καθοδήγηση (coaching) στο σχολείο

Οργανωσιακή νοηματοδότηση - οργανωσιακή ευημερία και επαγγελματική ευημερία εκπαιδευτικού

Η θετική οπτική στην εκπαίδευση και η ψυχική ανθεκτικότητα των εκπαιδευτικών

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών, αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)
	Διάλεξη	36
	Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου	146
	Προετοιμασία για τις εξετάσεις	40
	Εξέταση μαθήματος	3
	Σύνολο Μαθήματος	225
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Ατομικές ή ομαδικές εργασίες, ομαδικές παρουσιάσεις.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αθανασούλα – Ρέππα, Α., (2008) *Εκπαιδευτική Διοίκηση και Οργανωσιακή Συμπεριφορά*, ΙΩΝ. Ειδικότερα το κεφάλαιο Ηγεσία ενότητα Ηγεσία και Φύλο.

Αθανασούλα – Ρέππα, Α. (2002) “Το ζήτημα των Ίσων Ευκαιριών στην Ελληνική Εκπαιδευτική Διοίκηση: Προβλήματα, Τάσεις και Προοπτικές”. Στα πρακτικά του διεθνούς συνεδρίου, «Η Γυναίκα στην Εκπαιδευτική Διοίκηση», Λευκωσία 2002, που οργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Κύπρου & τον Κυπριακό Όμιλο Εκπαιδευτικής Διοίκησης (Κ.Ο.Ε.Δ.), σελ. 64-77.

Αθανασούλα – Ρέππα, Α., (2011) «Έμφυλη τάξη πραγμάτων» και εκπαιδευτική διοίκηση: κεφ. στο Παπαδάκης, Ν. & Χανιωτάκης, Ν. (επιμ.) *ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ* Τιμητικός Τόμος για τον καθηγητή Ι. Πυργιωτάκη, Αθήνα Επίκεντρο. σσ. 956-974.

Αναγνωστοπούλου, Μ., (2001). Τάσεις στην Έρευνα για τον Αποτελεσματικό Διευθυντή, *Τα Εκπαιδευτικά*, σσ. 252- 262.

Δαρβούλης, Α., (2015) *Η διαχείριση του χρόνου των διευθυντών δημοτικών σχολείων και η σχέση της με την αποτελεσματικότητα και την επαγγελματική ικανοποίηση*. Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Βόλος.

Καρκανιά, Γ. (2013). *Ο σύλλογος των διδασκόντων ως παράγοντας αποτελεσματικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Αττικής*. Διπλωματική Εργασία. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Αθήνα.

Καψαλής, Α. (2005). Χαρακτηριστικό του καλού σχολείου. Στο Καψαλής Α., (επιμ.), *Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών Μονάδων*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

Κασουλίδης, Γ. & Πασιαρδής, Π. (2005). «Τα κακά νέα: ο χρόνος πετά... Τα καλά νέα: Το πηδάλιο είναι στα χέρια σου! Μια μελέτη περίπτωσης της κατανομής του χρόνου ενός διευθυντή Δημοτικού Σχολείου. *Επιστήμες Αγωγής*, 4, 83-104.

Κεραμιδά, Κ. (2014). *Η διαχείριση του χρόνου ως παράγοντας αποδοτικότητας στη σχολική μονάδα: ο ρόλος του σύγχρονου διευθυντή*. Στο 5ο Διεθνές Συνέδριο για την Εκπαιδευτική Πολιτική (EduPolicies 2014), Αθήνα, 26-28 Σεπτεμβρίου 2014.

Κουάλη, Γ. (2012). *Η διαχείριση του χρόνου των διευθυντών δημοτικού σχολείου και η σχέση της με την αποτελεσματικότητα των διευθυντών και με την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών από την εργασία τους*. Διδακτορική διατριβή. Λευκωσία: Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Πασιαρδής, Π. & Γ. Πασιαρδή, (2000). *Αποτελεσματικά Σχολεία: Πραγματικότητα ή Ουτοπία*, Τυπωθήτω Γιώργος Δάρδανος, Αθήνα.

Ράπτης, Ν. (2009). Το διδακτικό ωράριο των διευθυντών των σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και η επίπτωσή του στην εκπαιδευτική διοικητική αποτελεσματικότητα, *Διοικητική Ενημέρωση*, 50, 99-112.

Σιβροπούλου- Καπλάνη Ι., (2002). Ο Ρόλος του Διευθυντή στα Σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, *Νέα Παιδεία*, Τεύχος 104, σσ. 23- 33.

Στιβακτάκης, Ε., (2005). Χαρακτηριστικά του Αποτελεσματικού Διευθυντή της Σχολικής Μονάδας στην Α/βάθμια και Β/θμια Εκπαίδευση, *2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για τη Διοίκηση Α΄/θμιας και Β΄/θμιας Εκπαίδευσης*, Τόμος 1, σσ.170- 184.

Τσαντάκης, Χ. (2014). *Καταμερισμός του εργασιακού χρόνου του διευθυντή πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι δυνατότητες ανάπτυξης καινοτόμων προγραμμάτων στο σχολικό περιβάλλον*. Διπλωματική εργασία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Βόλος.

Χρίστου, Ε. (2010). *Ηγεσία και Διεύθυνση στην Εκπαίδευση: Εμπειρική Διερεύνηση σε Σχολικές Μονάδες της Κύπρου*. Πτυχιακή Μελέτη, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Abu-Nasser, F. M. (2011). Perceptions of Secondary School Principals in Saudi Arabia of Time Management Techniques. *Journal of Instructional Psychology*, 38 (1), 18-22.

Agasisti, T., Catalano, G., & Sibiano P., (2013). Can schools be autonomous in a centralized educational system? *International Journal of Educational Management*, 27(3), 292-310.

Adu-Oppong, A. A., Agyin-Birikorang, E., Darko, G. M., & Aikins, E. D. (2014). Time management and administrative effectiveness: lessons for educational administrators. *Global Journal of Interdisciplinary Social Science*, 3 (4), 76-82.

Alalfy, H. & Elfattah, D. (2014). Time Management as an Approach to secondary Schools Management Development in Egypt. *Excellence International Journal of Education and Research*, 2 (6), 118-132.

Antonakis, J., Avolio, B. J., & Sivasubramaniam, N. (2003). Context and leadership: An examination of the nine-factor full-range leadership theory using the Multifactor Leadership Questionnaire. *The leadership quarterly*, 14(3), 261-295.

Athanassoula - Reppa, A., & Koutouzis, M., (2002) Women in Managerial Positions in Greek Education: Evidence of Inequality. *Education Policy Analysis Archives*, 10 (11).

Bass, B. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. New York, NY: Free Press.

Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). *Transformational leadership*. Psychology Press.

Bottani, N., Favre, B., 2001. School autonomy and evaluation. *Prospects - Quarterly Review of Comparative Education* 31 (4), 166, issue 120.

Botha, R. J. (2013). School Principals' Abilities to Manage Time Effectively: A Gender Study in Selected South African Schools. *Gender & Behaviour*, 11(2), 5464-5473.

Bluedorn, A. C., & Jaussi, K. S. (2008). Leaders, followers, and time. *The Leadership Quarterly*, 19(6), 654-668.

Bush, T. (2010). *Educational Leadership and Management*. UK: The University of Nottingham.

Bush, T. & Glover, D. (2003). School Leadership: Concepts & Evidence. *National College for School Leadership, Full report*, 1-42

Bush, T. (2007). Educational leadership and management: theory, policy and practice. *South African Journal of Education*, 27(3), 391-406.

Caldwell, B. J. (1992). The principal as leader of the self-managing school in Australia. *Journal of Educational Administration*, 30(3).

Copland, M.A. (2003). Leadership of inquiry: Building and sustaining capacity for school improvement. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 25, 375-395.

- Chang, A., & Nguyen, L. T. (2011). The mediating effects of time structure on the relationships between time management behaviour, job satisfaction, and psychological well-being. *Australian Journal of Psychology, 63*(4), 187-197.
- Cuban, L. (1988), *The Managerial Imperative and the Practice of Leadership in Schools*. Albany, NY, State University of New York Press.
- Elmore, R. (2000). *Building a New Structure for School Leadership*. Washington, D.C.: Albert Shanker Institute.
- Eliofotou –Menon, M., and Athanasoula- Reppa A., (2011) Job satisfaction among Secondary School Teachers: The Role of Gender and Experience. *School Leadership and Management P.C.P* vol. 31 issue 5/2011 pp. 435 -450.
- Fitzisimons, D. James, K.T., Denyer, D. (2011). Alternative approaches for studying shared and distributed leadership. *International Journal of Management Reviews, Vol. 13, Issue 13*, 312-328.
- Ghamrawi, N., & Al-Jammal, K. (2013). Time Flies – A statement that best applies to school principal, *British Journal of Education, 1* (1), 52-66.
- Grissom, J. A., Loeb, S., & Master, B. (2013). Effective Instructional Time Use for School Leaders: Longitudinal Evidence from Observations of Principals. *Educational Researcher, 42*(8), 433-444.
- Goldman, E. (1998). The Significance of Leadership Style. *Educational leadership, 55*(7), 20-22.
- Hallinger, P. & Heck, R. (2009). In Harris, A. (Ed.). *Distributed leadership: Different perspectives*. Netherlands: Springer. (pre-published version).
- Hargreaves, A. & Fink, D. (2006). *Sustainable Leadership*. San Fransisco: Jossey-Bass Harber, C., & Trafford, B. (1999). Democratic Management and School Effectiveness in Two Countries A Case of Pupil Participation. *Educational Management Administration & Leadership, 27*(1), 45-54.
- Häfner, A., Stock, A., Pinneker, L., & Ströhle, S. (2014). Stress prevention through a time management training intervention: an experimental study. *Educational Psychology, 34*(3), 403-416.
- Horng, E. L., Klasik, D., & Loeb, S. (2010). Principal's time use and school effectiveness. *American Journal of Education, 116* (4), 491-523.
- Harris, A., & Spillane, J. (2008). Distributed leadership through the looking glass. *Management in Education, 22*(1), 31.
- Leithwood, K., & Riehl, C. (2003). What do we really know about successful school leadership? Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, Chicago.
- Lazaridou, A., Athanasoula-Reppa, A., & Fris, J. (2008) Stress among Greek and Cypriot University Administrators: An exploratory study. *Journal of Higher Education Policy and Management, v. 30* (1), pp. 87-98.
- Lazaridou, A. & Iordanides, G. (2011). Principals' role in achieving school effectiveness. *International Studies in Educational Administration, 39*, v.3, p. 3-19

Lyman, L., Athanasoula – Reppa A., and Lazaridou A., (2009) «Leadership, Change and Gender: Reflections of Greek and U.S. Women Leaders», chapter in: Sobehart (ed.) *Women Leading Education across the Continents – Sharing the Spirit, Fanning the Flame. Rowman & Littlefield Education* (pp. 115-127)

Northouse, P. G. (2016). *Leadership. Theory and Practice* (7th edition). Sage: London.

Silns, H. and Mulford, B. (2003). Leadership and School Results. *International Handbook of Educational Administration*. Dordrecht: Kluwer.

Spillane, J.P., Halverson, R. & Diamond, J.B. (2004) Towards a theory of leadership practice: a distributed perspective. *Journal of Curriculum Studies*, 36(1,) 3–34

Simkins, T. (2005). ‘Leadership in Education: “What works” or “What makes sense”?’ *Educational Management Administration and Leadership* 33(1), 9–26.

Tavakoli, H. M., Tavakoli, A. M., & Poursmaeil, L. (2013). A Study of the Relationship between Time Management and Job Satisfaction. *International Journals of Research in Organizational Behaviour and Human Resource Management*, 1 (3), 66-74.

Tomlinson, H. (2004). *Educational Leadership. Personal growth for professional development*. London: Sage.

Tsakiri, M.T. (2002). How much ‘managerial’ is the managers’ time? *Spoudai*, 52 (4), University of Piraeus.

Wallace, M. (2002). Modelling Distributed Leadership and Management Effectiveness: Primary School Senior Management Teams in England and Wales. *School Effectiveness and School Improvement* 13(2), 163–86.

Zampetakis, L. A., Bouranta, N., & Moustakis, V. S. (2010). On the relationship between individual creativity and time management. *Thinking Skills and Creativity*, 5 (1), 23-32.

Εκπαιδευτική Αξιολόγηση - Σχεδιασμός και Προγραμματισμός

Υπεύθυνος μαθήματος: Νικόλαος Χανιωτάκης, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Σχολική Παιδαγωγική)

Διδάσκοντες:

Χανιωτάκης Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Σχολική Παιδαγωγική)

Κουτούζης Εμμανουήλ, Καθηγητής, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Γνωστικό Αντικείμενο: Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥ6	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκπαιδευτική αξιολόγηση - Σχεδιασμός και προγραμματισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Σύνολο</i>	3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να προσφέρει μία σαφή αντίληψη και ανάλυση των διαφόρων θεωριών που έχουν σχέση με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου και πώς αυτές μπορούν να εφαρμοστούν στο επίπεδο της σχολικής μονάδας ή στο επίπεδο οποιουδήποτε άλλου εκπαιδευτικού οργανισμού (Θεωρητική βάση της Αξιολόγησης). Επιπλέον, οι φοιτητές/τριες θα γνωρίσουν το πρακτικό πλαίσιο της παρατήρησης και αξιολόγησης της διδασκαλίας και του προσωπικού και θα έχουν ευκαιρίες να μελετήσουν και να αναλύσουν σύγχρονες μεθόδους και

συστήματα αξιολόγησης στην πράξη (Πρακτική βάση της Αξιολόγησης). Πιο αναλυτικά, οι φοιτητές/τριες σε αυτό το μάθημα θα:

αναγνωρίσουν τους διάφορους ρόλους που παίζουν οι εκπαιδευτικοί ηγέτες (διευθυντές, επιθεωρητές, κ.ά.) κατά τη διάρκεια της Αξιολόγησης της Διδασκαλίας και του Προσωπικού,

αναπτύξουν ένα ρεπερτόριο από συστήματα και μεθόδους Παρατήρησης και Αξιολόγησης της Διδασκαλίας και του Προσωπικού, τα οποία χρησιμοποιούνται σε διάφορες χώρες και εκπαιδευτικά συστήματα,

αντιληφθούν τη διαφορά μεταξύ διαμορφωτικής και τελικής αξιολόγησης, καθώς και τους περιορισμούς των διαφόρων τρόπων συλλογής πληροφοριών για αξιολόγηση (ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, check-lists, scripting, categorical scripting),

αναγνωρίσουν και κατανοήσουν τους μύθους που έχουν σχέση με την παρακολούθηση/παρατήρηση και την αξιολόγηση της διδασκαλίας,

είναι σε θέση να εξηγούν τα κυριότερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των διαφόρων θεωριών και προσεγγίσεων Αξιολόγησης της Διδασκαλίας και Προσωπικού και να

αναλύουν τουλάχιστον δύο προσεγγίσεις παρακολούθησης της διδασκαλίας μέσα στην τάξη και να συζητούν τα διάφορα θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή της μιας ή της άλλης προσέγγισης.

Γενικές Ικανότητες

Ανάπτυξη κριτικής σκέψης/ερευνητικής στάσης

Ανάπτυξη ικανότητας αναστοχασμού σε μελέτες περίπτωσης

Προβληματισμός/ευαισθητοποίηση σε θέματα εκπαιδευτικών και κοινωνικών ανισοτήτων

Ανάπτυξη ικανοτήτων συνεργασίας σε ομάδες εργασίας

Συμβουλευτικές ικανότητες (σε μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς)

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου / Εκπαιδευτική Αξιολόγηση: Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις.

Βασικά αξιώματα της Αξιολόγησης.

Ο ρόλος της εκπαιδευτικής αξιολόγησης: εθνικές ποιοτικές προδιαγραφές (national standards) και μαθησιακές προδιαγραφές.

Αντικείμενο της αξιολόγησης.

Οι βασικές λειτουργίες της αξιολόγησης στην εκπαίδευση.

Μοντέλα και τύποι της αξιολόγησης.

Η ηθική διάσταση της Αξιολόγησης.

Διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση.

Θεωρίες για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου: αναπαραγωγική αξιολόγηση και μετασχηματιστική αξιολόγηση.

Αναγκαιότητα της εκπαιδευτικής αξιολόγησης.

Δυσκολίες αξιολόγησης του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου: Το πρόβλημα της αντικειμενικότητας, η πολυπλοκότητα σκοπών και στόχων, το πλήθος των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου. Προβλήματα μεθόδου.

Διεθνείς τάσεις και έρευνες αξιολόγησης (PISA).

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στην Ελλάδα. Από τον Επιθεωρητή στον Σχολικό Σύμβουλο. Νομοθετικό πλαίσιο και προτεινόμενες ρυθμίσεις για την αξιολόγηση.

Μέθοδοι αξιολόγησης και επιλογής Διευθυντών Σχολικών Μονάδων.

Εκπαιδευτικά Επίπεδα και η Σχέση τους με την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.

Η αξιολόγηση των μαθητικών επιδόσεων. Εξωτερική και εσωτερική αξιολόγηση. Παιδαγωγικές και κοινωνικές λειτουργίες της αξιολόγησης. Η επιλεκτική λειτουργία εξετάσεων και βαθμών. Σύγχρονες τάσεις στην αξιολόγηση των μαθητικών επιδόσεων.

Οι τάσεις που επικρατούν στην άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής στις χώρες-μέλη της Ε.Ε. Αυτό-αξιολόγηση της σχολικής μονάδας – μεθοδολογικά εργαλεία αυτής.

Οι συνιστώσες του διαλόγου και της συζήτησης που γίνεται για την αξιολόγηση στην εκπαίδευση.

Παρατήρηση και διδασκαλία. Γιατί πρέπει να παρατηρούμε. Πώς μοιάζει μια πραγματική τάξη.

Εσωτερικές και εξωτερικές πηγές επίδρασης πάνω στις παρατηρήσεις μας.

Παρουσίαση διαφόρων εντύπων και μεθόδων για παρατήρηση και αξιολόγηση στην τάξη.

Πρακτική εφαρμογή και εξάσκηση με Video Tape (Another Set of Eyes).

Κλινική Επιθεώρηση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών, αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας	Εξαμήνου (ώρες)
	Διαλέξεις	36	
	Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου	96	
	Μελέτη για τελικές εξετάσεις	55	

	Τελική εξέταση	3	
	Σύνολο Μαθήματος	190	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητριών/τών γίνεται με γραπτή εξέταση στο τέλος των μαθημάτων. Το αποτέλεσμα της αντιστοιχεί στο 100% της τελικής βαθμολογίας.</p> <p>Τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης των γραπτών απαντήσεων είναι:</p> <p>Η ικανότητα θεωρητικής τεκμηρίωσης των απαντήσεων με σαφή και συνεκτικό τρόπο</p> <p>Η ικανότητα διατύπωσης απαντήσεων εστιασμένων με ακρίβεια στα περιεχόμενα των ερωτήσεων</p> <p>Η ποιότητα και η δομή του γραπτού λόγου.</p>		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Acosta, A. L. & Garmston, R. J. (1993). *Cognitive coaching: A foundation for renaissance Schools*. Norwood, MA: Christopher-Gordon Publishers, Inc.
- Anderson, R. & Snyder, K. J. (1993). *Clinical Supervision: Coaching for Higher Performance*. Pennsylvania: Technomic Publishing Co. Inc.
- Borich, G. (2003). *Observation Skills for Effective Teaching*. (4th Edition). New York: Prentice-Hall, Inc.
- Blase, Jo & Blase Joseph. (1998). *Handbook of Instructional Leadership*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press, Inc.
- Campbell, J., Kyriakides, L., Muijs, D. & Robinson, W. (2004). *Assessing Teacher Effectiveness: Developing a Differentiated Model*. London: RoutledgeFalmer.
- Chrysos, M.D. (2000). *Government policy on teacher evaluation in Greece: Revolutionary change or repetition of the past?* Education Policy Analysis Archives, 28 (8).
- Cohn, M. M. & Kottkamp, R. B. (1993). *Teachers: The Missing Voice in Education*. Albany: State University of New York Press.
- Danielson, C. (1996). *Enhancing Professional Practice: A framework for Teaching*. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Danielson, C. and McGreal, T. (2000). *Teacher Evaluation to Enhance Professional Practice*. Princeton, New Jersey: Educational Testing Service.
- Glathorn, A. (1984). *Differentiated Supervision*. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Glickman, C. D. (1985). *Supervision of instruction: A developmental approach*. Boston: Allyn and Bacon.
- Glickman, C. D. (Ed.) (1992). *Supervision in transition*. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development.

- Hamilton, D., Jenkins, D., King, C., MacDonand, B. and Parlett, M. (eds) (1976) *Beyond the numbers game. A reader in educational evaluation*. London: MacMillan Education Ltd.
- Harris, B. (1989). *In-service education for staff development*. Boston: Allyn and Bacon.
- Harris, B. (1985). *Supervisory behavior in education*. (3rd ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Hopkins W.S. and K.D. Moore. (1993). *Clinical Supervision: A Practical Guide to Student Teacher Supervision*. Madison, Wisconsin: Brown and Benchmark Publishers.
- MacBeath, J., Schratz, M., Meyret, D. & Jacobsen, L. (2004). *Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο. Πώς άλλαξαν όλα*. Μεταίχμιο, Αθήνα.
- MacBeath, J. (2001). *Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο. Ουτοπία και πράξη*. (μετάφρ. Χρ. Δούκας & Ζ. Πολυμεροπούλου). Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- McEwan, E.K. (1998). *Seven Steps to Effective Instructional Leadership*. Thousand Oaks: Corwin Press Inc.
- McGreal, T. (1983). *Successful teacher evaluation*. Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Millman, J. and L. Darling-Hammond. (Eds.) (1990). *The New Handbook of Teacher Evaluation: Assessing Elementary and Secondary School Teachers*. Newbury Park, CA: Corwin Press Inc.
- Pashiardis P. (2001). *International Perspectives on Educational Leadership*. (Editor) Hong-Kong University: Center for Educational Leadership.
- Peters K.H. & March, J.K. (1999). *Collaborative Observation: Putting Classroom Instruction at the Center of School Reform*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press Inc.
- Scriven, M. (1991) *Thesaurus of Evaluation* (4th edition). London: Sage.
- Segers, M., Dochy F. & Cascallar, E. (2003). *Optimising new modes of assessment: in search of qualities and standards*. Kluwer Academic Publishers; Dordrecht / Boston / London.
- Sergiovanni, T. and Starratt, R. (2002). *Supervision: A Redefinition*. (7th Edition). New York: McGraw-Hill Publishing Company.
- Seyfarth, J. (1991). *Personnel Management for Effective Schools*. Needham Heights, MA: Allyn and Baco.
- Stronge, J. (1997). *Evaluating Teaching: A Guide to Current Thinking and Best Practice*. Thousand Oaks: Corwin Press Inc.
- Stronge, J. H. & Tucker, P. D. (2003). *Handbook on teacher evaluation: Assessing and improving performance*. Larchmont, NY: Eye on Education.
- Stronge, J. H. & Tucker, P. D. (2003). *Handbook on educational specialist evaluation: Assessing and improving performance*. Larchmont, NY: Eye on Education.
- Tanner, D. & Tanner, L. (1987). *Supervision in education: Problems and practices*. New York: MacMillan.
- Waite, D. (1995). *Rethinking Instructional Supervision: Notes on its language and culture*. London: The Falmer Press.

Wiles J. and J. Bondi. (2000). *Supervision: A Guide to Practice (5th Ed.)*. Columbus, Ohio: Merrill/Prentice Hall.

Αθανασίου, Λ. (2000). *Αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή στο σχολείο και του διδακτικού έργου*. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Ιωάννινα.

Ανδρέου, Απ. (1992). *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. Βασική κατάρτιση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών*. Εκδοτικός Όμιλος Συγγραφέων Καθηγητών, Αθήνα.

Δούκας Χ. (1997), *Εκπαιδευτική Πολιτική και Εξουσία: Η περίπτωση της Αξιολόγησης των Εκπαιδευτικών (1982-1994)*, εκδ. Γρηγόρης, Αθήνα.

Ζαμπέτα Ε. (1995), *Η εκπαιδευτική πολιτική στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση 1974-1989*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα.

Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη Γ. (1995), *Κοινωνιολογική Ανάλυση της Ελληνικής Εκπαίδευσης. Οι Εισαγωγικές Εξετάσεις, τ. Α΄*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη Γ. (1996), *Κοινωνιολογική Ανάλυση της Αξιολόγησης και της Επίδοσης. Οι εισαγωγικές εξετάσεις, τ.Β: Συγκρότηση της επίδοσης – ένταξη στην ιεραρχημένη τριτοβάθμια Εκπαίδευση*, εκδ. Gutenberg, Αθήνα.

Κυριαζή, Ουρ. (2002). *Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στο πλαίσιο του νόμου 2986/2002*. Επιστήμες της Αγωγής, 3, 23-30.

Μαυρογιώργος Γ. (1993), *Εκπαιδευτικοί και Αξιολόγηση*, εκδ. Σύγχρονη Εκπαίδευση, Αθήνα.

Μαυρογιώργος Γ., (2002) «Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού: Η Εναρμόνιση του Πανοπτισμού», στο Κάτσικας Χ., Καββαδίας Γ.,(επιμ.) *Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση: ποιος, ποιον και γιατί*, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα, σελ.139-149

Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) (2001). *Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου*. Μεταίχμιο, Αθήνα.

Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) (υπό έκδοση) *Αυτό-αξιολόγηση Σχολικής Μονάδας: Από το έργο του Ιωσήφ Σολομών στις σημερινές προσπάθειες στην Ελλάδα και αλλού*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μπαγάκης, Γ., Δεμερτζή, Κ., Μπινιάρη, Λ., Γεωργιάδου, Σ., Σκουτίδας, Λ., Τσεμπερλίδου, Μ., Κοσμίδης, Π. (2005) «Ηγεσία για τη μάθηση με μεθόδους αυτοαξιολόγησης σχολικής μονάδας. Ένα νέο ελληνικό ξεκίνημα.» Στο Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) *Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μπινιάρη, Λ. και Μπαγάκης, Γ. (υπό έκδοση) «Το σχολικό πορτραίτο ως εργαλείο αποτύπωσης, Αυτοαξιολόγησης και ανάπτυξης του σχολείου. Η περίπτωση του προγράμματος Carpe Vitam. Leadership for Learning.» Στο Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) *Εκπαιδευτικές αλλαγές, η παρέμβαση του εκπαιδευτικού και του σχολείου*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Νεραντζής, Ι. (2001). *Τα προβλήματα που επισημαίνονται κατά την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και η μετατροπή τους σε προγράμματα επιμόρφωσης*. Σύγχρονη Εκπαίδευση, 118, 89-100.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Τμήμα Αξιολόγησης, (1999) «*Εσωτερική Αξιολόγηση & Προγραμματισμός του Εκπαιδευτικού Έργου στη Σχολική Μονάδα*», Αθήνα.

Παλαιοκρασάς, Σ., Δημητρόπουλος, Σ., Κωστάκη, Α. & Βρετάκου (1997). *Αξιολόγηση της εκπαίδευσης. Ευρωπαϊκές τάσεις και πρόταση για ένα πλαίσιο ελληνικής πολιτικής*. ΚΕ.Π.Ε.Ε./Ίων, Αθήνα.

Πασιαρδή, Γ. (2001). *Το Σχολικό Κλίμα: Θεωρητική Ανάλυση και Εμπειρική Διερεύνηση των Βασικών Παραμέτρων του*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg/Τυπωθήτω.

Πασιαρδής, Π. (1996). *Η Αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών: Απόψεις και θέσεις των εκπαιδευτικών λειτουργών της Κύπρου*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Πασιαρδής, Π. (2004). *Εκπαιδευτική Ηγεσία: Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.

Πασιαρδής, Π. και Πασιαρδή, Γ. (2000). *Αποτελεσματικά Σχολεία: Πραγματικότητα ή Ουτοπία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg/Τυπωθήτω.

Πασιαρδής, Π., Σαββίδης, Γ. και Τσιάκκικος, Α. (2005, υπό εκτύπωση). *Η Αξιολόγηση του Διδακτικού Έργου των Εκπαιδευτικών: Από τη Θεωρία στην Πράξη*. (Επιμ.). Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην.

Σολομών, Ι. (επιμ.) (1999). *Εσωτερική αξιολόγηση και προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου στη σχολική μονάδα. Ένα πλαίσιο εργασίας και υποστήριξης*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Αθήνα.

Ανάπτυξη και Διαχείριση Καινοτομιών στο Σχολείο

Υπεύθυνη μαθήματος: Καλδή Σταυρούλα, Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Παιδαγωγικά: Διδακτική μεθοδολογία)

Διδάσκοντες:

Καλδή Σταυρούλα, Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Παιδαγωγικά: Διδακτική μεθοδολογία)

Σμυρναίος Αντώνιος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Νεοελληνική Ιστορία και Εκπαίδευση, Διδακτική της Ιστορίας)

Πασιαρδής Πέτρος, Καθηγητής του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κρήτης (Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Ηγεσία)

Γιαννακάκη Μαρίνα Στεφανία, Δρ. Σχολικής Ηγεσίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Σχολική Ηγεσία)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥ7	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξη και διαχείριση καινοτομιών στο σχολείο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Σύνολο</i>	3	7,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΣΕΛΙΔΑ https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Να γνωρίσουν οι φοιτητές τις βασικές αρχές διαχείρισης και ανάπτυξης αλλαγών και καινοτομιών σε έναν σχολικό οργανισμό.

Να γνωρίσουν το εννοιολογικό υπόβαθρο της έννοιας της καινοτομίας και της αλλαγής.

Να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα της αλλαγής ως απαραίτητης προϋπόθεσης για τη βελτίωση, αλλά και τη διατήρηση, της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Να εξοικειωθούν με τη σχετική βιβλιογραφία για το θέμα και να γνωρίσουν καλύτερα τα σχολεία ως κοινότητες μάθησης στις οποίες συμμετέχουν ενεργά τόσο τα ενήλικα όσο και τα ανήλικα μέλη.

Να κατανοήσουν τους τρόπους και τις στρατηγικές με τις οποίες μπορούν ως εκπαιδευτικοί και ως εκπαιδευτικοί ηγέτες να σχεδιάσουν, υλοποιήσουν και αξιολογήσουν καινοτόμες ιδέες στο σχολείο τους σε συνεργασία με τους μαθητές τους.

Να αναπτύξουν τη δική τους λογική για τη σημαντικότητα της εισαγωγής και διαχείρισης αλλαγών και καινοτομιών στη σχολική μονάδα.

Να κατανοήσουν τη σημασία της ηγεσίας και την επιρροή που μπορεί να έχει στην εισαγωγή καινοτομιών και αλλαγών, καθώς και τις προσωπικές, οργανωσιακές και κοινωνικές δυναμικές που αναπτύσσονται κατά τη διαδικασία της αλλαγής.

Να κατανοήσουν την έννοια της μαθητικής συμμετοχής στο σχολείο και να στοχαστούν σχετικά με το πώς μπορεί ένα σχολείο στην Ελλάδα να ενθαρρύνει την ισότιμη και δημοκρατική συμμετοχή των μαθητών τόσο στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τις αλλαγές/καινοτομίες όσο και κατά την εφαρμογή αυτών των αλλαγών.

Γενικές Ικανότητες

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών κάνοντας και χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών

Εις βάθος μελέτη και ανάλυση επιστημονικών εργασιών στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα

Συγγραφή επιστημονικής εργασίας

Ομαδική εργασία / συνεργασία

Διεπιστημονική μελέτη και ανάλυση κοινωνικών φαινομένων

Προαγωγή ηθικών αρχών και υπευθυνότητας στον κοινωνικό και επαγγελματικό τομέα

Κατανόηση της έννοιας του σεβασμού και ανάπτυξη αισθήματος σεβασμού προς τον Άνθρωπο (είτε είναι ενήλικος είτε ανήλικος)

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή στην αλλαγή και την καινοτομία - Ορισμός και διάκριση των εννοιών της αλλαγής και της καινοτομίας. Τύποι αλλαγής και καινοτομίας. Η καινοτομία σε επίπεδο οργανισμού. Σπουδαιότητα της αλλαγής και της καινοτομίας.

Θεωρητικά μοντέλα οργανωσιακής αλλαγής:

α) Μοντέλα σταδίων – Οι κύριες φάσεις εισαγωγής, εφαρμογής και καθιέρωσης της αλλαγής. Φάσεις καινοτομίας: 1) Σύλληψη και στρατηγικός σχεδιασμός καινοτομιών. Πώς μετατρέπουμε δημιουργικές ιδέες σε πραγματικές καινοτομίες; Δημιουργία σχεδίων δράσης. 2) Υλοποίηση, αξιολόγηση, διάχυση και καθιέρωση καινοτομιών. Ανάπτυξη σεναρίων μέσω διαφόρων τεχνικών (Delphi).

β) Άλλα μοντέλα αλλαγής - Μοντέλο διακοπτόμενης ισορροπίας. Μοντέλα ασάφειας (ambiguity models). Θεωρία πολύπλοκων συστημάτων: αυτοοργανούμενα συστήματα, αυτοοργανούμενη μάθηση, ηγεσία σε πολύπλοκα συστήματα, κ.λπ.

Κουλτούρα και αλλαγή – Η έννοια της κουλτούρας. Επίπεδα κουλτούρας: σύμβολα, νόρμες, αξίες, παραδοχές. Διαφορά κουλτούρας και κλίματος. Ανιχνεύοντας την κουλτούρα ενός οργανισμού. Πώς επηρεάζει η κουλτούρα την αλλαγή και το αντίστροφο; Κηδεμονική και ανθρωπιστική (σχολική) κουλτούρα και αλλαγή. «Παιδαγωγική του Μετασχηματισμού» αντί της «Παιδαγωγικής της Συντήρησης». Η έννοια του «οργανισμού που μαθαίνει» (“the learning organisation”).

Αντίσταση στην αλλαγή - Τι είναι η αντίσταση στην αλλαγή; Είδη αντίστασης και τρόποι έκφρασης της. Αιτίες αντίστασης στην αλλαγή. Σχολικός κηδεμονισμός και αντίσταση μαθητών. Διαχείριση αντίστασης στην αλλαγή.

Αποτελεσματικότητα κι αξιολόγηση καινοτομιών – Η έννοια της «αποτελεσματικότητας». Παραδοσιακές κι εναλλακτικές προσεγγίσεις αξιολόγησης.

Έρευνα σχετικά με την εκπαιδευτική καινοτομία - Μεθοδολογικές προσεγγίσεις: πλεονεκτήματα και περιορισμοί. Μέτρηση του βαθμού καινοτομικότητας ενός οργανισμού. Κριτική αξιολόγηση ερευνών.

Εκπαιδευτική καινοτομία στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες. Καινοτομία στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση (ομοιότητες και διαφορές).

Συμμετοχή μαθητών στην εκπαιδευτική αλλαγή και καινοτομία - Δικαιώματα παιδιού και σχολική συμμετοχή. Η ‘φωνή’ των μαθητών στην εκπαιδευτική αλλαγή: πώς εκφράζεται στην πράξη; Σε ποιους σχολικούς τομείς προωθείται συνήθως η μαθητική συμμετοχή; Ποιες δομές ενθαρρύνουν τη δημοκρατική συμμετοχή των μαθητών στις σχολικές αλλαγές; Ποια είναι τα συνήθη εμπόδια; Συμμετοχικές μορφές εκπαίδευσης ανά τον κόσμο.

Το μέλλον της εκπαίδευσης - Βασικοί παράγοντες που θα επηρεάσουν την εκπαίδευση στο μέλλον.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών, αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	
	Διαλέξεις	36	
	Ασκήσεις πράξης που εστιάζουν στην εφαρμογή θεωριών και στην ανάλυση μελετών περίπτωσης (εντός της αίθουσας διδασκαλίας, κατά τις παραδόσεις του μαθήματος)	15	
	Προσωπική / μη καθοδηγούμενη μελέτη	69	
	Ομαδική εργασία / συνεργασία	30	
	Συγγραφή επιστημονικής εργασίας	75	
	Σύνολο Μαθήματος	225	
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εκπόνηση γραπτής εργασίας	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Angus, L. (2004). Globalization and educational change: Bringing about the reshaping and re-norming of practice. *Journal of Education Policy*, 19(1), 23-41.

Beabout, B. R. (2012). Turbulence, perturbation, and educational change. *Complicity: An International Journal of Complexity and Education*, 9(2), 15-29.

Bolam, R., McMahon, A., Stoll, L., Thomas, S., & Wallace, M. (2005). Creating and sustaining effective professional learning communities. *DfES Research Report RR637*, University of Bristol.

Brosky, D. (2011). Micropolitics in the school: teacher leaders' use of political skill and influence tactics. *The international journal of educational leadership preparation*, 6(1), 1-11.

Clement, J. (2014). Managing mandated educational change. *School Leadership & Management*, 34(1), 39-51.

Cohen, K.D. & Ball, D.L. (2006). Educational innovation and the problem of scale. Available at: <http://www.sii.soe.umich.edu/documents/CohenBallScalePaper.pdf>

Czerniawski, G. (2012) Repositioning trust: a challenge to inauthentic neoliberal uses of pupil voice. *Management in Education*, 26(3), 130-139.

- Daly, A. J. & Finnigan, K. S. (2010). A bridge between worlds: Understanding network structure to understand change strategy. *Journal of Educational Change*, 11, 111-138.
- Davies, B., Davies, B. J. & Ellison, L. (2005) Success and Sustainability: Developing the Strategically-Focused School. Nottingham: National College for School Leadership.
- Davies, S. & Quirke, L. (2005) Innovation in educational markets: an organizational analysis of private schools in Toronto. Catholic Education, Downloaded from HighBeam Research.
- Ellis, A. (2005) *Research on Educational Innovations* (Fourth Edition). NY: Eye on Education Inc.
- Ellis, R. & Hogard, E. (2006) The trident: a three-pronged method for evaluating clinical, social and educational innovations, *Evaluation*, 12(3), 372-383.
- Erwin, D. G. & Garman, A. N. (2010). Resistance to organizational change: linking research and practice. *Leadership & Organization Development Journal*, 31(1), 39-56.
- Erwin, D. G. & Garman, A. N. (2010). Resistance to organizational change: Linking research and practice. *Leadership & Organization Development Journal*, 31(1), 39-56.
- Evans, R. (2001) *The Human Side of School Change: Reform, Resistance, and the Real-Life Problems of Innovation*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Fletcher, A. (2005). Meaningful student involvement: Guide to students as partners in school change (2nd ed.). Available at: <http://www.soundout.org/MSIGuide.pdf>
- Fullan, M. (2007) *The new meaning of educational change* (4th ed.). New York, NY: Teachers' College Press and Routledge.
- Giannakaki, M. S., Flynn, P., Hayes, N., and Fitzsimons, S. (2018) Teachers' beliefs about education and children's voice practices in the Island of Ireland (Research Report). Armagh, Northern Ireland: Centre for Cross Border Studies. Link to full text: <http://scotens.org/teachers-beliefs-about-education-and-childrens-voice-practices-in-the-island-of-ireland/>
- Giannakaki, M. S., McMillan, I. D., & Karamichas, J. (2018). Problematising the use of education to address social inequity: Could participatory action research be a step forwards? *British Educational Research Journal*. DOI: 10.1002/berj.3323. Link to full text: <http://rdcu.be/H5BN>
- Giannakaki, M. S., & Batziakas, G. (2016). 'This is a beautiful school.' 'This school is useless!' Explaining disengagement in a Greek vocational school through the examination of teacher ideologies. *Research in Post-Compulsory Education*, 21(4), 409-433.
- Giles, C., & Hargreaves, A. (2006). The sustainability of innovative schools as learning organizations and professional learning communities during standardized reform. *Educational Administration Quarterly*, 42(1), 124-156.
- Glatter, R., Castle, F., Cooper, D., Evans, J. & Woods, P. A. (2005) What's new? Identifying innovation arising from school collaboration initiatives. *Educational Management, Administration and Leadership*, 33(4), 381-399.

- Gordon, J. & Patterson, J. A. (2008). "It's what we've always been doing." Exploring tensions between school culture and change. *Journal of Educational Change*, 9, 17–35.
- Grimaldi, E. (2012) Neoliberalism and the marginalisation of social justice: the making of an education policy to combat social exclusion. *International Journal of Inclusive Education*, 16(11), 1131–1154.
- Gruenert, S. (2008). School culture, school climate: they are not the same thing. Principal (NAESP), March/April, 56-59. Retrieved Nov. 19, 2012, from <http://www.naesp.org/resources/2/Principal/2008/M-Ap56.pdf>
- Hargreaves, D. H. (2003) Working Laterally: How Innovation networks make an Education Epidemic. Nottingham: DfES. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://publications.teachernet.gov.uk/eOrderingDownload/working_laterally.pdf
- Harris, P. and Manatakis, H. (2013) Children's voices: a principled framework for children and young people's participation as valued citizens and learners. Adelaide: University of South Australia & South Australian Department for Education and Child Development. Available from: <https://www.education.sa.gov.au/sites/g/files/net691/f/childrens-voices-framework.pdf>
- Hart, R. (1992) Children's participation: from tokenism to citizenship (Innocenti Essays 4). Florence, Italy: UNICEF International Child Development Centre. Available from: https://www.unicef-irc.org/publications/pdf/childrens_participation.pdf
- Hinde, E. R. (2007) School culture and change: An examination of the effects of the school culture on the process of change. Ανακτήθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2007 από www.usca.edu/essays/vol122004/hinde.pdf
- Horgan, D., Forde, C., Parkes, A. Martin, S. Mages, L. and O'Connell, A. (2015). Children and young people's experiences of participation in decision-making at home, in schools and in their communities. Dublin: Department of Children and Youth Affairs. Available at: <https://www.dcy.gov.ie/documents/publications/20161110ChildandYoungExperienceDecisionMakingHomeSchoolCommunity.pdf>
- Hoy, W. K. (2001) The pupil control studies: a historical, theoretical and empirical analysis. *Journal of Educational Administration*, 39(5), 424–441.
- Jacobs, C. (2000) The evaluation of educational innovation. *Evaluation*, 6(3), 261-280.
- Johannessen, J. A., Olsen, B. & Lumpkin, G. T. (2001) Innovation as newness: what is new, how new, and new to whom? *European Journal of Innovation Management*, 4(1), 20-31.
- Kelchtermans, G. (2005) Teachers' emotions in educational reforms: self-understanding, vulnerable commitment and micropolitical literacy. *Teaching and Teacher Education*, 21(8), 995-1006.
- King, N., & Anderson, N. (2002). *Managing innovation and change: A critical guide for organisations* (2nd ed.). London: Thomson.
- Kleine, D., Pearson, G., and Poveda, S. (2016) Participatory methods: engaging children's voices and experiences in research. London: Global Kids Online. Available from: www.globalkidsonline.net/participatoryresearch

- Kotter, J. P. (2012). *Leading change*. Boston, MA: Harvard Business Review.
- Lansdown, G. (2011) Every child's right to be heard: a resource guide on the UN Committee on the Rights of the Child General Comment No. 12. London: Save the Children UK and UNICEF. Available from: https://www.unicef.org/french/adolescence/files/Every_Childs_Right_to_be_Heard.pdf
- Levin, B. (2009) Does politics help or hinder education change? *Journal of Educational Change*, 10(1), 69-72.
- Lundy, L., McEvoy, L., and Byrne, B. (2011). Working with young children as co-researchers: an approach informed by the United Nations Convention on the Rights of the Child. *Early Education and Development*, 22(5), 714-736.
- Maitles, H. and Deuchar, R. (2006) 'We don't learn democracy, we live it!' Consulting the pupil voice in Scottish schools. *Education, Citizenship and Social Justice*, 1(3), 249-266.
- Mansfield, D. (2003). Complexity theory and educational leadership: The place of the new sciences in shaping thinking on how to lead schools today. National College for School Leadership. Retrieved from: <https://www.scribd.com/document/73221118/Complexity-Theory-and-Educational-Leadership>
- McNamara, G. & O'hara, J. (2004) Trusting the teacher: evaluating educational innovation. *Evaluation*, 10(4), 463-474.
- Morrison, K. (1998) *Management Theories for Educational Change*. London: PCP
- Mitra, D. (2006). Youth as a bridge between home and school: Comparing student voice and parent involvement as strategies for change. *Education and Urban Society*, 38(4), 455-480.
- Mitra, D. (2003) Student voice in school reform: reframing student – teacher relationships. *McGill Journal of Education*, 38(2), 289-304.
- Morrison, K. (2010). Complexity theory, school leadership and management: questions for theory and practice. *Educational Management Administration & Leadership*, 38(3), 374–393.
- Morrison, K. (2006). Complexity theory and education. APERA Conference (28-30 November, Hong Kong). Retrieved from: http://edisdat.ied.edu.hk/pubarch/b15907314/full_paper/SYMPO-000004_Keith%20Morrison.pdf
- Parsons, C., & Fidler, B. (2005). A new theory of educational change: Punctuated equilibrium: The case of the internationalisation of higher education institutions. *British Journal of Educational Studies*, 53(4), 447-465.
- Pashiardis, P. (1995) Educational institutions in Cyprus. *Modern Greek Studies Yearbook*, Volume 10/11, 1994-1995. Minnesota: University of Minnesota.
- Perrin, B. (2002) How to - and how not to - evaluate innovation. *Evaluation*, 8(1), 13-28.
- Ribbins, P. & BurrIDGE, E. (1993) *Improving Education: Promoting Quality in Schools*. London: Cassell.
- Robinson, C., & Taylor, C. (2013). Student voice as a contested practice: Power and participation in two student voice projects. *Improving schools*, 16(1), 32-46.
- Roettger, C. (2006). Change from the heart. *The Journal for Quality and Participation*, 29(2), 18-20.

- Schein, E. H. (1988). Organizational culture. Retrieved Nov. 19, 2012, from <http://dspace.mit.edu/bitstream/handle/1721.1/2224/SWP-2088-24854366.pdf>
- Simmons, C., Graham, A., and Thomas, N., (2015) Imagining an ideal school for wellbeing: locating student voice. *Journal of Educational Change*, 16(2), 129 – 144.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M. and Thomas, S. (2006) Professional learning communities: a review of the literature. *Journal of Educational Change*, 7(4), 221–258.
- Thompson, P. (2010). Whole school change: A review of the literature (2nd. ed.). Newcastle: Creativity, Culture and Education. Available at: <http://www.creativitycultureeducation.org/wp-content/uploads/cce-lit-review-whole-school-change-255.pdf>
- Thornberg, R. (2010) School democratic meetings: pupil control discourse in disguise. *Teaching and Teacher Education*, 26(4), 924-932.
- UNESCO (2010). Strategic planning: concept and rationale. Education sector planning working papers (Working Paper 1). Retrieved from UNESCO website: <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001897/189757e.pdf>
- Vahasantanen, K. (2015). Professional agency in the stream of change: Understanding educational change and teachers' professional identities. *Teacher and Teaching Education*, 47, 1-12.
- Zimmerman, J. (2006). Why some teachers resist change and what principals can do about it. *NASSP Bulletin*, 90(3), 238-249.
- Roettger, C. (2006) Change from the heart. *The Journal for Quality and Participation*, 29(2), 18-20.
- Γιαννακάκη, Μ. Σ. (2005) Η εφαρμογή καινοτομιών στη σχολική μονάδα. Στο Καψάλης, Α. (Επιμ.) *Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών Μονάδων* (σσ. 243-276). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Μακεδονίας.
- Κουλουμπαρίτση, Α. Χ. (2002) Η Ευέλικτη Ζώνη αλλάζει το σχολείο: μία μελέτη περίπτωσης μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες και αμοιβαίες δεσμεύσεις. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 6, 57-79.
- Πασιαρδής, Π. (2004) *Εκπαιδευτική Ηγεσία: Από την Περίοδο της Ευμενούς Αδιαφορίας στη Σύγχρονη Εποχή*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Σπυροπούλου, Δ., Βαβουράκη, Α., Κούτρα, Χ., Λουκά, Ε. & Μπούρας Σ. (2007) Καινοτόμα προγράμματα στην εκπαίδευση. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 13, 69-83.

Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας- Στατιστική

Υπεύθυνη μαθήματος: Σαραφίδου Γιασεμή – Όλγα, Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
(Γνωστικό Αντικείμενο: Στατιστική - Μεθοδολογία Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας)

Διδάσκοντες:

Σαραφίδου Γιασεμή – Όλγα, Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, (Γνωστικό Αντικείμενο: Στατιστική - Μεθοδολογία Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας)

Σταυρόπουλος Βασίλειος, Δρ. Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης και Μεθοδολογίας της Έρευνας
(Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας – Στατιστική)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥ3	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	2
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας- Στατιστική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Σύνολο	3		7,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Η εξοικείωση με τους τρόπους και τις διαδικασίες παραγωγής γνώσης στο επιστημονικό πεδίο της Εκπαίδευσης.</p> <p>Ειδικότερα οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει:</p> <p>Να αναγνωρίσουν τη σημασία της εκπαιδευτικής έρευνας για τους εκπαιδευτικούς</p> <p>Να κατανοήσουν τις διαφορετικές ερευνητικές προσεγγίσεις</p>
--

- Να είναι σε θέση να αναπτύξουν την προβληματική μιας έρευνας με βάση τη σχετική βιβλιογραφία
- Να διατυπώνουν με ακρίβεια τον σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα
- Να εξοικειωθούν με τα βασικά σχέδια ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας
- Να γνωρίζουν τις μεθόδους επιλογής των συμμετεχόντων στην ποσοτική έρευνα (δειγματοληπτικές τεχνικές) καθώς και στην ποιοτική (κριτήρια σκόπμισης δειγματοληψίας)
- Να κατανοήσουν τους διαφορετικούς τρόπους συλλογής υλικού στην ποσοτική και την ποιοτική έρευνα
- Να κατανοήσουν τις βασικές μεθόδους περιγραφικής και επαγωγικής στατιστικής ανάλυσης και τα κριτήρια επιλογής των διαφορετικών τεστ στατιστικής σημαντικότητας
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση του λογισμικού SPSS για επεξεργασία και στατιστική ανάλυση ποσοτικών δεδομένων
- Να κατανοήσουν τις αρχές της θεματικής ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων

Γενικές Ικανότητες

Να γίνουν κριτικοί αναγνώστες της εμπειρικής έρευνας στην εκπαίδευση, να είναι σε θέση να κάνουν χρήση της έρευνας για τη βελτίωση της οργάνωσης και της αποτελεσματικότητας των σχολείων και να ενεργοποιηθούν στην κατεύθυνση της εμπλοκής των σχολείων με την έρευνα.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εκπαιδευτική έρευνα και Εκπαιδευτική πράξη: οι δύο κουλτούρες και η ανάγκη ώσμωσης.
- Εναλλακτικά ‘παραδείγματα’ στην ερευνητική μεθοδολογία: μεταθετικισμός, κονστрукτιβισμός, πραγματισμός, μετασηματιστικό παράδειγμα.
- Επιστημολογικές και μεθοδολογικές διαφορές μεταξύ ποσοτικής και ποιοτικής προσέγγισης.
- Ερευνητικός σχεδιασμός: Προβληματική της έρευνας, προσδιορισμός του σκοπού, ερευνητικά ερωτήματα και υποθέσεις.
- Μέθοδοι συλλογής δεδομένων: ερωτηματολόγια, εργαλεία μέτρησης και δοκιμασίες, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης, διαδικασίες παρατήρησης.
- Μέθοδοι επιλογής δείγματος: πιθανοθεωρητικά και μη πιθανοθεωρητικά σχήματα δειγματοληψίας.
- Διαφοροποίηση των εννοιών της αξιοπιστίας και εγκυρότητας στην ποσοτική και την ποιοτική προσέγγιση.
- Ερευνητικά σχέδια στην ποσοτική προσέγγιση: επισκοπήσεις και συσχετιστικές έρευνες, πειραματικά σχέδια.
- Είδη ερευνών ποιοτικής προσέγγισης: φαινομενολογία, εθνογραφία, θεμελιωμένη θεωρία.
- Άλλα είδη ερευνών: μεικτά μοντέλα, μελέτες περίπτωσης, έρευνα-δράση.
- Ανάλυση ποσοτικών δεδομένων: περιγραφική και επαγωγική στατιστική.
- Μέθοδοι περιγραφικής στατιστικής.

Βασικές έννοιες και μέθοδοι στην επαγωγική στατιστική.

Διαδικασίες ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων.

Έρευνα Μεικτών Μεθόδων.

Σεμινάριο Στατιστικής με χρήση του πακέτου SPSS. Δημιουργία αρχείων και διαχείριση δεδομένων στο SPSS.

Περιγραφική στατιστική: διαγράμματα και στατιστικά μέτρα για την περιγραφή κατανομών.

Μέθοδοι επαγωγικής στατιστικής: εκτιμητική και έλεγχοι στατιστικών υποθέσεων για ένα ή δύο δείγματα, ανάλυση διακύμανσης, συσχέτιση, παλινδρόμηση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών. Τεχνολογίες χρησιμοποιούνται επίσης α) για την αναζήτηση πληροφοριών από ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές πηγές και β) στην αξιοποίηση ειδικού λογισμικού επεξεργασίας και στατιστικής ανάλυσης δεδομένων	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)
	Διαλέξεις	36
	Εκπόνηση εργασιών	36
	Εργαστηριακές ασκήσεις	25
	Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου (εκτίμηση)	90
	Τελική γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	190
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών περιλαμβάνει: Εκπόνηση 2 (δύο) εργασιών στη Μεθοδολογία και Γραπτή εξέταση Στατιστικής ανάλυσης στο τέλος του εξαμήνου	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cohen Louis, Manion Lawrence, Morrison Keith (2007). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Creswell John (2007). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. Allyn & Bacon.

- Dancey, C.P., & Reidy, J. (2020). *Στατιστική χωρίς μαθηματικά* (Επιμέλεια: Ιωάννης Κατερέλος & Γιώργος Μαρκάκης. Μετάφραση: Αγαμέμνων Μήλιος). Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Field Andy P. (2004). *Discovering statistics using SPSS for Windows: advanced techniques for beginners*. London: SAGE.
- Howitt, Dennis & Cramer, Duncan (2010). *Στατιστική με το SPSS 16* (με εφαρμογές στην Ψυχολογία και τις Κοινωνικές Επιστήμες). Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.
- Johnson Burke, Christensen Larry, Christensen Larry B. (2007). *Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches*. Sage Publications.
- Krathwohl, D.R. (2009). *Methods of Educational and Social Science Research: the Logic of Methods*. Waveland Press.
- Mertens Donna (2005). *Έρευνα και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση και την Ψυχολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Robson Colin (2007). *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Γιαλαμάς Βασίλης (2005). *Στατιστικές Τεχνικές και Εφαρμογές στις Επιστήμες της Αγωγής*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Γναρδέλλης Χαράλαμπος (2009). *Ανάλυση Δεδομένων με το PASW Statistics 17.0* Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Δημητριάδης Ευστάθιος (2010). *Στατιστικές Εφαρμογές με SPSS 17.0 και LISREL 8.7* Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Νόβα-Καλτσούνη, Χριστίνα (2006). *Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες: ανάλυση δεδομένων με τη χρήση του SPSS 13*. Αθήνα: Gutenberg.
- Ρούσσοσ Πέτρος, Τσαούσης Γιάννης (2002). *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Σαραφίδου, Γιασεμή-Όλγα (2011). *Συνάρθρωση Ποσοτικών και Ποιοτικών Προσεγγίσεων: η εμπειρική έρευνα*. Αθήνα: Gutenberg.
- Φίλιας Βασίλης (επιμ.) (1998). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ Γ ΕΞΑΜΗΝΟΥ**Ειδικά Θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου**

Υπεύθυνος μαθήματος: Χρήστος Γκόβαρης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη)

Διδάσκοντες:

Γκόβαρης Χρήστος, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Θεωρία και Πράξη)

Ζμας Αριστοτέλης, Επίκουρος Καθηγητής του ΑΠΘ (Γνωστικό Αντικείμενο: Συγκριτική Παιδαγωγική)

Βούλγαρη Αικατερίνη, Ε.Δι.Π. Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Ψυχοπαιδαγωγική)

Δεληγιάννης Δημήτριος, Δρ. Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαίδευση Ενηλίκων)

Παπαευαγγέλου Αθανάσιος, Δρ. Νομικής (Γνωστικό Αντικείμενο: Σχέση ενωσιακού δικαίου και εκπαίδευσης)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΥ9	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά θέματα Παιδαγωγικής Ανάπτυξης του Σχολείου		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>Σύνολο</i>	3		5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΣΕΛΙΔΑ https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη βασικών παραγόντων οι οποίοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παιδαγωγική ανάπτυξη του σχολείου. Οι ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος είναι:

Η κατανόηση της έννοιας *παιδαγωγική ανάπτυξη* του σχολείου

Ο αναστοχασμός πάνω στον ρόλο του σχολικού ηγέτη ως διοικητικού, παιδαγωγικού και επιστημονικού καθοδηγητή στο πλαίσιο εκπόνησης ενός σχεδίου παιδαγωγικής ανάπτυξης της σχολικής μονάδας

Η οικοδόμηση γνώσεων αναφορικά με τις διαστάσεις της σχολικής κουλτούρας

Η οικοδόμηση γνώσεων για την ανάπτυξη στρατηγικών διασύνδεσης σχολείου και κοινότητας

Η ευαισθητοποίηση για τον ρόλο που διαδραματίζει η σχολική κουλτούρα στη διασφάλιση ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών

Η οικοδόμηση γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάληψη δράσεων επεξεργασίας και εφαρμογής στρατηγικών πρόληψης στη σχολική μονάδα

Η ευαισθητοποίηση και οικοδόμηση γνώσεων για την ένταξη της διαπολιτισμικής διάστασης στη σχολική κουλτούρα

Γενικές Ικανότητες

Καλλιέργεια της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Λήψη αποφάσεων

Ομαδική συνεργασία

Ικανότητα ορθολογικής λήψης αποφάσεων

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συντίθεται, με βάση τους στόχους τους μαθήματος, από τις εξής θεματικές ενότητες:

Δια βίου μάθηση και ανασυγκρότηση εκπαιδευτικού συστήματος. Στη συγκεκριμένη ενότητα επιχειρείται η επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν οργανωτικές αλλαγές που προωθούνται στο όνομα της «δια βίου μάθησης» για την ανασυγκρότηση των εκπαιδευτικών συστημάτων. Το ενδιαφέρον θα επικεντρωθεί σε «τάσεις» στον εκπαιδευτικό χώρο μετά την παγίωση της δια βίου μάθησης ως κείμενο πολιτικό κέλευσμα για τον εκσυγχρονισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων. Οι θεματικοί άξονες που θα αναλυθούν είναι οι ακόλουθοι: εκπαιδευτικές προκλήσεις στο όνομα της «δια βίου μάθησης», βασικές αρχές δια βίου μάθησης, σύγχρονες «τάσεις» ανασυγκρότησης των εκπαιδευτικών συστημάτων, οφέλη δια βίου μάθησης στο εκπαιδευτικό πεδίο, «ευάλωτες» ομάδες δια βίου μάθησης και εκπαιδευτικές ανισότητες.

Διαχείριση κρίσεων στο σχολείο. Η ενότητα αφορά στην πρόληψη και τη διαχείριση κρίσεων που συμβαίνουν στη σχολική μονάδα. Συγκεκριμένα, γίνεται αναλυτική παρουσίαση των πέντε σταδίων του μοντέλου διαχείρισης κρίσεων στο σχολείο (PREPaRE School Crisis Prevention and Intervention Model) των Brock, S., Sandoval, J. & Sharon, L., 2005). Αρχικά, παρουσιάζονται τα βασικά σημεία ενός σχεδίου πρόληψης και αντιμετώπισης σχολικών κρίσεων δίνοντας έμφαση στη σύσταση και τους ρόλους που διαδραματίζουν τα μέλη της διεπιστημονικής Ομάδας Διαχείρισης Κρίσης στο σχολικό πλαίσιο. Ειδικότερα, έμφαση δίνεται: α) στην πρόληψη - προετοιμασία και ετοιμότητα του σχολικού πλαισίου για τη διαχείριση κρίσεων β) στον ορισμό μέσων και διαδικασιών στο πλαίσιο ενός σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση της κρίσης γ) στον προσδιορισμό των παραγόντων εκείνων βάσει των οποίων γίνεται η αξιολόγηση των ψυχοσυναισθηματικών αναγκών των εμπλεκόμενων στην κρίση προκειμένου να εντοπιστούν τα άτομα που χρήζουν άμεσης βοήθειας δ) στον ρόλο του εκπαιδευτικού στην εφαρμογή ψυχοπαιδαγωγικών προγραμμάτων στήριξης στην τάξη και το σχολείο μετά την κρίση.

Παιδαγωγική ανάπτυξη του σχολείου σε συνθήκες πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας. Στο πλαίσιο της ενότητας θα αποσαφηνισθεί αρχικά η σχέση μεταξύ ισότητας και διαφορετικότητας και θα ορισθεί η έννοια της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στη βάση της Θεωρίας της Παιδείας. Στη συνέχεια θα μελετηθούν συγκεκριμένοι τρόποι ανάπτυξης της σχολικής μονάδας σε συνθήκες πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας μέσα από την παρουσίαση και ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων από τον ευρωπαϊκό και ελληνικό χώρο.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών, αναζήτηση ηλεκτρονικών περιοδικών και πηγών		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας	
	Διαλέξεις	36	
	Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου	40	
	Ομαδική εργασία/συνεργασία	30	
	Συγγραφή επιστημονικής εργασίας	40	
	Σύνολο Μαθήματος	146	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Συγγραφή απαλλακτικής εργασίας		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γκόβαρης, Χρ. (Επιμ.) (2013). *Διδασκαλία και μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.

Govaris, Ch. & Kaldi S. (Ed.) (2010). *The educational challenge of cultural diversity in the international context*. Muenster, New York: Waxmann Verlag.

- Γκόβαρης, Χρ. (Επιμ.) (2009). *Κείμενα για τη διδασκαλία και τη μάθηση στο πολυπολιτισμικό σχολείο*. Αθήνα: Ατραπός.
- Γκόβαρης, Χρ. & Ρουσάκης, Ι. (2008). *Ευρωπαϊκή Ένωση. Πολιτικές στην Εκπαίδευση*. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Γκόβαρης, Χρ., Θεοδωροπούλου, Ε. & Κοντάκος, Α., (Επιμ.) (2006). *Η Παιδαγωγική Πρόκληση της Πολυπολιτισμικότητας. Ζητήματα Θεωρίας και πράξης της Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής*. Αθήνα:Ατραπός.
- Govaris, C., Kaldi, S., Papadopoulos, A. (2013). School acculturation in the Greek primary school: a comparative study between students with immigrant background and native students. *Diaspora, Indigenous and Minority Education*, 7(3): 131-148.
- Γκόβαρης, Χ. & Μανούσου, Χ. (2015). Διδασκαλία για τη συμπερίληψη του «άλλου – Εμπειρίες και αποτελέσματα από την εφαρμογή μιας διαπολιτισμικής έρευνας δράσης σε Δημοτικό Σχολείο. Στο *Επιστήμες της Αγωγής*, Θεματικό τεύχος 2015, 10-34.
- Γκόβαρης, Χ. (2015) Διαπολιτισμική μάθηση στα ΔΕΠΠΣ/ΑΠΣ του Δημοτικού Σχολείου: Κριτικές επισημάνσεις. Στο: Ανδρουλάκης, Γ. (επιμ.) *Γλωσσική Παιδεία-35 μελέτες αφιερωμένες στον Καθηγητή Ναπολέοντα Μήτση* (413-426). Αθήνα:Gutenberg.
- Γκότοβος, Α. (2002). *Εκπαίδευση και ετερότητα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Kaldi, S., Govaris, C. & Filippatou, D. (2018). Teachers' views about pupil diversity in the primary school classroom. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 48 (1): 2-20. (<http://dx.doi.org/10.1080/03057925.2017.1281101>).
- Noula, I. & Govaris, C. (2018). Neoliberalism and pedagogical practices of alienation: a case study research on the integrated curriculum in greek primary education. *British Journal of Educational Studies*, 66 (2): 203-224. <http://dx.doi.org/10.1080/00071005.2017.1314446>
- Noula, I., Cowan, S., & Govaris, C. (2015). Democratic Governance for Inclusion: a Case Study of a Greek Primary School Welcoming Roma Pupils. *British Journal of Educational Studies*, 63 (1): 47-66.
- Zmas, A. (2015). Financial crisis and higher education policies in Greece: between intra- and supranational pressures. *Higher Education*, 69(3), 495-508.
- Zmas, A. (2015). Global Impacts of the Bologna Process: International Perspectives, Local Particularities. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 45(5), 727-747.

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ**Διεξαγωγή Ποσοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας**

Υπεύθυνη μαθήματος: Σαραφίδου Γιασεμή – Όλγα, αφυπ. Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Στατιστική - Μεθοδολογία Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας)

Διδάσκοντες:

Σαραφίδου Γιασεμή – Όλγα, αφυπ. Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, (Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας - Στατιστική)

Σταυρόπουλος Βασίλειος, Δρ. Οργάνωσης και Διοίκησης της Εκπαίδευσης και Μεθοδολογίας της Έρευνας (Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας – Στατιστική)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΓΑΣΤ ΠΟΣΟΤ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διεξαγωγή Ποσοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
<i>Σύνολο</i>		3	12,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΝΑΙ (ΑΥ3)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΣΕΛΙΔΑ https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση εμπειρίας διεξαγωγής και συγγραφής μιας ποσοτικής έρευνας επιπέδου μεταπτυχιακής διατριβής. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από τη διεξαγωγή μιας συγκεκριμένης,

καθοδηγούμενης, ποσοτικής, συλλογικής έρευνας. Η έρευνα αυτή θα είναι ενταγμένη στο πλαίσιο μιας μεικτής έρευνας, σε αντικείμενο που επιλέγεται από τη συντονιστική επιτροπή του ΠΜΣ.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να:

Έχουν εμπεδώσει τις στρατηγικές εντοπισμού, περιληπτικής ανασκόπησης και οργάνωσης της κατάλληλης βιβλιογραφίας ώστε να οδηγηθούν σε ένα ερευνητικό πρόβλημα, που μπορεί να μελετηθεί με ποσοτική προσέγγιση

Είναι σε θέση να εστιάσουν σε συγκεκριμένες υποθέσεις, με βάση θεωρητικά μοντέλα και προηγούμενες έρευνες, και να τις διατυπώσουν με ακρίβεια

Μπορούν να αποφασίσουν και να αιτιολογήσουν τον τρόπο επιλογής δείγματος και συλλογής υλικού που είναι εφικτός και αποτελεσματικός για τον έλεγχο των υποθέσεων της έρευνας και τη γενίκευση των ευρημάτων στον πληθυσμό της μελέτης

Μπορούν να εντοπίσουν και να προσαρμόσουν κλίμακες μέτρησης, που είναι κατάλληλες για τις μελετώμενες έννοιες καθώς και να συντάξουν το τελικό ερωτηματολόγιο

Είναι σε θέση να επιλέξουν τη στρατηγική ανάλυσης των δεδομένων και τις κατάλληλες στατιστικές μεθόδους καθώς και να τις εκτελέσουν προκειμένου να οδηγηθούν στα ευρήματα.

Μπορούν να συνδέσουν τα ευρήματα της ανάλυσης τόσο με προηγούμενες έρευνες όσο και με τη θεωρία, να προσδιορίσουν τη συνεισφορά της έρευνας αλλά και τους περιορισμούς της

Έχουν εξοικειωθεί με τον τρόπο συγγραφής μιας ποσοτικής επιστημονικής έρευνας (δομή, συνεκτικότητα, ύφος και αντικειμενικότητα του λόγου, παραπομπές και αναφορές της βιβλιογραφίας, ερευνητική δεοντολογία)

Γενικές Ικανότητες

Ανάπτυξη αναλυτικών ικανοτήτων και τεχνικών δεξιοτήτων για τη διεξαγωγή αυτόνομης ποσοτικής έρευνας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η διαδικασία της επιστημονικής έρευνας: απαγωγική και επαγωγική λογική

Οι κύριες προσεγγίσεις: Ποσοτική, Ποιοτική και Μεικτή έρευνα

Τοποθέτηση του θέματος της ποσοτικής έρευνας στο πλαίσιο της υπάρχουσας βιβλιογραφίας: Διαδικασίες Αναζήτησης, Εντοπισμού και Οργάνωσης της βιβλιογραφίας

Θεωρητικό πλαίσιο και προηγούμενες έρευνες: κατασκευή θεματικού χάρτη της βιβλιογραφίας και εντοπισμός ελλειμάτων/κενών (αναπάντητα ερευνητικά ερωτήματα)

Εστίαση σε ένα ερευνητικό πρόβλημα και τεκμηρίωση της αναγκαιότητας διερεύνησής του.

Συγγραφή Θεωρητικού μέρους : Συγγραφή της Εισαγωγής, δόμηση κεφαλαίων, σύστημα παραπομπών και αναφορών (APA style).

Διατύπωση του σκοπού και των ερευνητικών υποθέσεων

Ερευνητικός σχεδιασμός: επιλογή πληθυσμού, διαδικασίας δειγματοληψίας και τρόπου συλλογής δεδομένων, διαδικασίες αναζήτησης κλιμάκων μέτρησης των εμπλεκόμενων εννοιών, κριτήρια επιλογής των κατάλληλων κλιμάκων, προσαρμογή και περιγραφή τους.

Ζητήματα δεοντολογίας – αποφυγή λογοκλοπής

Κατασκευή ερωτηματολογίου και του σχετικού αρχείου δεδομένων στο SPSS

Διαδικασίες προκαταρκτικής επεξεργασίας του αρχείου δεδομένων: έλεγχοι και επανακωδικοποιήσεις, έλεγχοι αξιοπιστίας και δομής των κλιμάκων (factor analysis), υπολογισμός βαθμολογίας κλιμάκων και υποκλιμάκων, έλεγχος κανονικότητας των κατανομών. Περιγραφική (descriptive) στατιστική ανάλυση και συγγραφή της (κατασκευή σχετικών πινάκων και διαγραμμάτων – σχολιασμός)

Συμπερασματολογική (inferential) στατιστική ανάλυση: επιλογή μεθόδων α) για τον έλεγχο απλών υποθέσεων (μεταξύ δύο μεταβλητών), β) για τον έλεγχο σύνθετων υποθέσεων (ανάλυση διακύμανσης με δύο ή περισσότερους παράγοντες, μέθοδοι πολλαπλής παλινδρόμησης, και άλλες πολυμεταβλητές μέθοδοι).

Συγγραφή των αποτελεσμάτων (κατασκευή σχετικών πινάκων και διαγραμμάτων – σχολιασμός)

Η συζήτηση των ευρημάτων (οργάνωση ευρημάτων, δομή του σχετικού κεφαλαίου, σχολιασμός στο πλαίσιο της θεωρίας και προηγούμενων ερευνών, περιορισμοί, μελλοντική έρευνα)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών. Τεχνολογίες χρησιμοποιούνται επίσης α) για την αναζήτηση πληροφοριών από ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές πηγές και β) στην αξιοποίηση ειδικού λογισμικού επεξεργασίας και στατιστικής ανάλυσης δεδομένων (SPSS)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)
	Διαλέξεις	15
	Διαδραστικές δραστηριότητες Εργαστηριακές ασκήσεις	18
	Παρουσιάσεις εργασιών	3
	Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου	120
	Ατομικές και Εταιρικές εργασίες	160
	Σύνολο Μαθήματος	316

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Το μάθημα απαιτεί α) την ενεργητική συμμετοχή των φοιτητριών και φοιτητών σε διαδραστικές δραστηριότητες και εργαστηριακές ασκήσεις με στόχο να εμπεδωθούν οι διαδικασίες διεξαγωγής ποσοτικής έρευνας και β) εκπόνηση εργασιών που τους ανατίθενται έτσι ώστε να συμβάλουν στη υλοποίηση της συγκεκριμένης συλλογικής έρευνας. Οι εργασίες (4 για κάθε φοιτήτρια ή φοιτητή) ανατίθενται έτσι ώστε όλοι/ες οι φοιτητές/τριες να αναλάβουν, ατομικά ή σε μικρές ομάδες, συγκεκριμένο έργο σε όλα τα στάδια της έρευνας (βιβλιογραφικής ανασκόπησης, συγγραφής του σχεδιασμού της έρευνας, συλλογής και ανάλυσης υλικού, συγγραφής αποτελεσμάτων και εξαγωγής συμπερασμάτων).</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητριών/φοιτητών γίνεται με βάση την αποτελεσματικότητα της συμμετοχής τους στις δραστηριότητες εντός της τάξης (25%) καθώς και την επίδοση τους στις εργασίες (75%).</p>
----------------------------	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Cohen Louis, Manion Lawrence, Morrison Keith (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Creswell John (2016). *Η έρευνα στην εκπαίδευση*. Εκδοτικός Όμιλος Ιων.
- Creswell J.W. & Guetterman T.C. (2020). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. 6th Edition. Pearson
- Howitt, Dennis & Cramer, Duncan (2010). *Στατιστική με το SPSS 16* (με εφαρμογές στην Ψυχολογία και τις Κοινωνικές Επιστήμες). Αθήνα: Εκδόσεις Κλειδάριθμος.
- Field Andy P. (2004). *Discovering statistics using SPSS for Windows: advanced techniques for beginners*. London: SAGE.
- Johnson Burke; Christensen, Larry (2020). *Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches*. Sage Publications.
- Mertens Donna (2005). *Έρευνα και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση και την Ψυχολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Robson Colin (2007). *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Γιαλαμάς Βασίλης (2005). *Στατιστικές Τεχνικές και Εφαρμογές στις Επιστήμες της Αγωγής*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Γναρδέλλης Χαράλαμπος (2009). *Ανάλυση Δεδομένων με το PASW Statistics 17.0* Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Δημητριάδης Ευστάθιος (2010). *Στατιστικές Εφαρμογές με SPSS 17.0 και LISREL 8.7* Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Κυριαζή, Νότα (2011). *Η Κοινωνιολογική Έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*. Αθήνα: Πεδίο

Ρούσσοις Πέτρος, Τσαούσης Γιάννης (2002). *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σαραφίδου, Γιασεμή-Όλγα (2011). *Συνάρθρωση Ποσοτικών και Ποιοτικών Προσεγγίσεων: η εμπειρική έρευνα*. Αθήνα: Gutenberg.

Διεξαγωγή Ποιοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας

Υπεύθυνη μαθήματος: Σαραφίδου Γιασεμή – Όλγα, αφυπ. Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας- Στατιστική)

Διδάσκοντες:

Σαραφίδου Γιασεμή – Όλγα, αφυπ. Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, (Γνωστικό Αντικείμενο: Μεθοδολογία Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας- Στατιστική)

Γιαννακοπούλου Ιωάννα, Δρ. Παιδαγωγικής (Γνωστικό Αντικείμενο: Εκπαιδευτική Έρευνα)

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΡΓΑΣΤ ΠΟΙΟΤ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διεξαγωγή Ποιοτικής Εκπαιδευτικής Έρευνας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Σύνολο	3		12,5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΝΑΙ (ΑΥ3)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	ΣΕΛΙΔΑ https://eclass.uth.gr/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση εμπειρίας διεξαγωγής και συγγραφής μιας ποιοτικής έρευνας επιπέδου μεταπτυχιακής διατριβής. Αυτό θα επιτευχθεί μέσα από τη διεξαγωγή μιας συγκεκριμένης, καθοδηγούμενης, ποιοτικής, συλλογικής έρευνας. Η έρευνα αυτή θα είναι ενταγμένη στο πλαίσιο μιας μεικτής έρευνας, σε αντικείμενο που επιλέγεται από τη συντονιστική επιτροπή του ΠΜΣ.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να:

Έχουν εμπεδώσει τις στρατηγικές εντοπισμού, περιληπτικής ανασκόπησης και οργάνωσης της κατάλληλης βιβλιογραφίας ώστε να αναδείξουν τη σημασία ενός ερευνητικού προβλήματος, που είναι πρόσφορο για μελέτη με ποιοτική ή μεικτή προσέγγιση

Είναι σε θέση να διατυπώσουν τα ερευνητικά ερωτήματα μιας ποιοτικής έρευνας, με βάση ένα γενικό εννοιολογικό πλαίσιο καθώς και το ειδικό μελετώμενο πεδίο (field)

Μπορούν να αποφασίσουν και να αιτιολογήσουν τα κριτήρια επιλογής των συμμετεχόντων και τους τρόπους συλλογής υλικού που είναι εφικτοί και αποτελεσματικοί για τα ερωτήματα της έρευνας

Μπορούν να κατασκευάσουν έναν οδηγό συνέντευξης και να διεξάγουν συνεντεύξεις ή εστιασμένες ομαδικές συζητήσεις (focus group discussions) , με την απαραίτητη ευαισθησία, προκειμένου να αναδειχτούν βιωματικά στοιχεία

Έχουν κατανοήσει τη σημασία και το περιεχόμενο του αναστοχασμού στην ποιοτική έρευνα

Έχουν εμπεδώσει τα στάδια θεματικής ανάλυσης και τις αντίστοιχες διαδικασίες και είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν ένα κατάλληλο λογισμικό για την υποβοήθησή τους.

Έχουν κατανοήσει τα κριτήρια διασφάλισης ποιότητας της ποιοτικής έρευνας

Μπορούν να συνδέσουν τα ευρήματα της ανάλυσης τόσο με προηγούμενες έρευνες όσο και με τη θεωρία, να προσδιορίσουν τη συνεισφορά της έρευνας αλλά και τους περιορισμούς της

Έχουν εξοικειωθεί με τον τρόπο συγγραφής μιας ποιοτικής επιστημονικής έρευνας (δομή, συνεκτικότητα, ύφος και αυθεντικότητα του λόγου).

Γενικές Ικανότητες

Ανάπτυξη αναλυτικών ικανοτήτων και τεχνικών δεξιοτήτων για τη διεξαγωγή αυτόνομης ποιοτικής έρευνας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η φύση της Ποιοτικής έρευνας

Στόχοι της επισκόπησης της βιβλιογραφίας – η θέση της Θεωρίας στην Ποιοτική έρευνα

Το μελετώμενο πλαίσιο: κριτήρια επιλογής και περιγραφή

Μεικτή έρευνα: σκοπιμότητα, καταλληλότητα, τεκμηρίωση της αναγκαιότητας επιλογής της, σκοπός

Η θέση της ποιοτικής έρευνας στο πλαίσιο μιας μεικτής: Τυπολογία μεικτών ερευνών

Διατύπωση του σκοπού και των ερευνητικών ερωτημάτων στην ποιοτική έρευνα

Επιλογή πηγών άντλησης δεδομένων-κριτήρια επιλογής

Επιλογή τρόπου/ων συλλογής δεδομένων (συνεντεύξεις, ομάδες εστιασμένης συζήτησης, συμμετοχική παρατήρηση, δευτερογενή δεδομένα)

Οργάνωση της συλλογής – Οδηγός συνέντευξης

Η διεξαγωγή της συνέντευξης – ρόλος του/ης ερευνητή/ριας - μεταγραφή ηχητικού υλικού - ημερολόγιο αναστοχασμού

Θεματική Ανάλυση και Ανάλυση Περιεχομένου

Στάδια και διαδικασίες της Θεματικής Ανάλυσης

Κωδικοποίηση και επεξεργασία με τη συνδρομή λογισμικού

Αναστοχασμός

Διασφάλιση ποιότητας της έρευνας (φερεγγυότητα, μεταφερισιμότητα κλπ.)

Ζητήματα Ηθικής και Δεοντολογίας

Η συγγραφή των αποτελεσμάτων της ανάλυσης

Συνάρθρωση ποιοτικού και ποσοτικού σκέλους στη μεικτή έρευνα

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης και εξ αποστάσεως διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	προβολή διαφανειών, χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης για την ανάρτηση των υλικών του μαθήματος, των εργασιών των φοιτητών/τριών και την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών/τριών. Τεχνολογίες χρησιμοποιούνται επίσης α) για την αναζήτηση πληροφοριών από ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές πηγές και β) στην αξιοποίηση ειδικού λογισμικού επεξεργασίας και θεματικής ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων (Atlas)	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)
	Διαλέξεις	15
	Διαδραστικές δραστηριότητες/ Εργαστηριακές ασκήσεις	18
	Παρουσιάσεις εργασιών	3
	Μελέτη στη διάρκεια του εξαμήνου	120
	Ατομικές και Ομαδικές εργασίες	160
	Σύνολο Μαθήματος	316
	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Το μάθημα απαιτεί α) την ενεργητική συμμετοχή των φοιτητριών και φοιτητών σε διαδραστικές δραστηριότητες και εργαστηριακές ασκήσεις με στόχο να εμπεδωθούν οι διαδικασίες διεξαγωγής ποιοτικής έρευνας και β) εργασίες που τους ανατίθενται έτσι ώστε να συμβάλουν στη υλοποίηση της συγκεκριμένης συλλογικής έρευνας. Οι εργασίες (4 για κάθε φοιτήτρια ή φοιτητή) ανατίθενται έτσι ώστε όλοι/ες οι φοιτητές/τριες να αναλάβουν, ατομικά ή σε μικρές ομάδες, συγκεκριμένο έργο σε όλα τα στάδια της έρευνας (βιβλιογραφικής ανασκόπησης, σχεδιασμού της έρευνας, συλλογής και ανάλυσης

	<p>ποιοτικών δεδομένων, συγγραφής αποτελεσμάτων και εξαγωγής συμπερασμάτων).</p> <p>Η αξιολόγηση των φοιτητριών/φοιτητών γίνεται με βάση την αποτελεσματικότητα της συμμετοχής τους στις δραστηριότητες εντός της τάξης (25%) καθώς και την επίδοσή τους στις εργασίες (75%).</p>
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Cohen Louis, Manion Lawrence, Morrison Keith (2008). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Creswell John (2016). *Η έρευνα στην εκπαίδευση*. Εκδοτικός Όμιλος Ιων.

Creswell J.W. & Guetterman T.C. (2020). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*. 6th Edition. Pearson

Glesne, Corrine (2018). *Η Ποιοτική Έρευνα: Οδηγός για τους Νέους Επιστήμονες*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Johnson Burke; Christensen, Larry (2020). *Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches*. Sage Publications.

Mertens Donna (2005). *Έρευνα και Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση και την Ψυχολογία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Robson Colin (2007). *Η Έρευνα του Πραγματικού Κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.

Ίσαρη, Φιλία Πουρκός, Μάριος (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας: Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση*. ΣΕΑΒ, ΚΑΛΛΙΠΟΣ

Σαραφίδου, Γιασεμή-Όλγα (2011). *Συνάρθρωση Ποσοτικών και Ποιοτικών Προσεγγίσεων: η εμπειρική έρευνα*. Αθήνα: Gutenberg.

Τσιώλης, Γιώργος (2015). *Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα*. Εκδόσεις Κριτική.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Οδηγός Συγγραφής Διπλωματικών Εργασιών

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Κανόνες Συγγραφής

Αναλυτικά οι κανόνες συγγραφής είναι οι ακόλουθοι:

- Η Διπλωματική Εργασία γράφεται στην Ελληνική γλώσσα.
- Το κείμενο στην Διπλωματική Εργασία θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από πληρότητα και επιστημονικότητα, δομή κι οργάνωση, γλωσσική σαφήνεια και ακρίβεια. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να διατυπώνουν τη σκέψη τους απλά και με σαφήνεια, να χρησιμοποιούν δομημένες και ορθά συνταγμένες προτάσεις. Το κυρίως κείμενο της Διπλωματικής Εργασίας αναπτύσσεται, συνήθως σε ενότητες (ή κεφάλαια).
- Το μέγεθος της Διπλωματικής Εργασίας αναμένεται να είναι, για το κυρίως σώμα της εργασίας, περίπου στις 30.000 λέξεις.
- Η εργασία τυπώνεται σε χαρτί A4 (297X210 mm), δεμένη με θερμοκόλληση και εκτυπώνεται σε 1,5 διάστιχο και μόνο στη μια σελίδα του κάθε φύλλου. Οι αποστάσεις από τα όρια είναι 25 mm πανταχόθεν. Οι παράγραφοι θα χωρίζονται μεταξύ τους με διάστημα 6στ μετά την κάθε παράγραφο. Η γραμματοσειρά είναι η **Times New Roman**, για τίτλο κεφαλαίου 15 bold, για τίτλο υποενότητας κεφαλαίου στα 14 bold, για το κυρίως κείμενο 12 και τις βιβλιογραφικές αναφορές 11. Για καλύτερο δέσιμο το περιθώριο βιβλιοδεσίας θα πρέπει να είναι 15, και τα περιθώρια πρέπει να είναι τουλάχιστον 25 χιλ.
- Το εξώφυλλο του ενός (1) τελικού εντύπου αντίγραφου έχει γαλάζιο χρώμα (με διαφανές κάλυμμα) όπου αναγράφονται ο τίτλος "ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» σε πέντε διαφορετικές σειρές στο πάνω μέρος, στο μέσον ακολουθεί ο τίτλος "ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ" και ο ΤΙΤΛΟΣ αυτής, ενώ στο κάτω μέρος αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του φοιτητή, ο επιβλέπων καθηγητής και το έτος υποβολής (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).
- Τα περιεχόμενα της εργασίας θα πρέπει να ακολουθούν την παρακάτω δομή:

Εξώφυλλο, περίληψη, περίληψη στα αγγλικά (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ), ευχαριστίες (προαιρετικό), πίνακας συμβόλων-ακρωνυμίων-συντομογραφιών αν υπάρχουν, πίνακας περιεχομένων, κυρίως κείμενο, βιβλιογραφία, γλωσσάριο (όπου απαιτείται), παραρτήματα (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ).

Η αρίθμηση των σελίδων πρέπει να είναι συνεχής στην πάνω ή στην κάτω εξωτερική πλευρά της σελίδας και να περιλαμβάνει τη σελίδα τίτλου. Η αρίθμηση των αρχικών σελίδων (Τίτλου, Περίληψης, Ευχαριστιών, Περιεχομένων) γίνεται με λατινικούς χαρακτήρες (i, ii, iii, iv, v, κλπ.). Η αρίθμηση των υπόλοιπων σελίδων γίνεται με τη χρήση του αραβικού συστήματος, 1,2,3,4,5 ...

Ο πίνακας περιεχομένων περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Τίτλους κεφαλαίου με αρίθμηση 1,2,3, κλπ. με έντονα γράμματα
- Υπότιτλους μέσα στο κεφάλαιο με αρίθμηση 1.1, 1.2, κλπ.

- (iii) Εσώτερους υπότιτλους με αρίθμηση 1.1.1, 1.1.2, κλπ.
- (iv) Τον τίτλο "ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ"
- (v) Τον τίτλο "ΠΙΝΑΚΕΣ" αν υπάρχουν
- (vi) Τον τίτλο "ΣΧΗΜΑΤΑ" αν υπάρχουν
- (vii) Τον τίτλο "ΣΧΕΔΙΑ" αν υπάρχουν
- (viii) Τον τίτλο "ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α"
- (ix) Τον τίτλο "ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β", κλπ.

Στα παραρτήματα τοποθετούμε το υλικό της έρευνας που είτε είναι εκτενές είτε δευτερεύουσας σημασίας, και που δε χρειάζεται να τοποθετηθεί μέσα στο κυρίως κείμενο της Διπλωματικής. Περιλαμβάνουν υλικό που μπορεί να δει ο αναγνώστης αργότερα και δεν αλλοιώνει ή διαταράσσει τη ροή της εργασίας αν δεν περιέχεται στο κυρίως κείμενο αλλά σε ξεχωριστή θέση. Σε παραρτήματα τοποθετούμε συνήθως εκτενείς πίνακες, γραφικά, καταλόγους, εκτενείς αναφορές, χάρτες, ερωτηματολόγια, κλπ. Τα παραρτήματα μπορούν να είναι ένα ή πολλά. Κάθε παράρτημα πρέπει να έχει ενιαίο θέμα. Αν πρέπει να παραθέσουμε και άλλο υλικό τότε δημιουργούμε άλλο παράρτημα μετά το πρώτο. Δεν γράφουμε στα περιεχόμενα τι περιλαμβάνει το παράρτημα, παρά μόνο τη λέξη Παράρτημα (ή Παράρτημα Α, κλπ). Το παράρτημα το ξεκινάμε με τον τίτλο Παράρτημα και στη συνέχεια αναφέρεται το περιεχόμενό του.

Το κυρίως κείμενο ακολουθεί τη δομή και την αρίθμηση των κεφαλαίων όπως περιεγράφηκαν στον πίνακα περιεχομένων. Μέσα σε αυτό οι τυχόν Πίνακες και Εικόνες που θα παρατίθενται (οι οποίοι συνοπτικά αναφέρονται στα Περιεχόμενα) θα πρέπει να έχουν συγκεκριμένο τρόπο παρουσίασης ο οποίος φαίνεται αναλυτικά στο Παράρτημα στο τέλος του παρόντος Οδηγού. Κάθε εργασία θα πρέπει να περιέχει όλες τις αναφορές των εργασιών από τις οποίες αντλήθηκαν τα αναφερόμενα στοιχεία με τον τρόπο που αναφέρεται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Όλες οι απαραίτητες αναφορές στο κείμενο παρουσιάζονται στο τέλος της εργασίας στο ειδικό τμήμα που ονομάζεται «Βιβλιογραφικές αναφορές».

Όταν χρησιμοποιούνται διαγράμματα, εικόνες ή πίνακες τα οποία δεν προκύπτουν από τα αποτελέσματα της εργασίας, πρέπει να αναφέρεται και η πηγή τους [όπως για παράδειγμα: Πηγή: Federal Reserve Bank, Annual Report, 2004 (p.193,table 3), με γραμματοσειρά Times New Roman 11].

Κάθε εικόνα, διάγραμμα ή πίνακας, πρέπει να σχολιάζεται και να αναφέρεται στο κείμενο. Εάν πρέπει να παραπεμφθεί ο αναγνώστης σε Παράρτημα, αυτό θα πρέπει να αναφερθεί (βλ. αναλυτικά Παράρτημα Β).

Οργάνωση και συνοχή: Η εργασία αναμένεται να συνιστά ένα λογικά οργανωμένο κείμενο με μεγάλη εσωτερική συνοχή, στο οποίο η αλληλουχία των πληροφοριών και των επιχειρημάτων (από την εισαγωγή έως και τα συμπεράσματα) να είναι αποτελεσματική και ευρηματική, ενώ οι μεταξύ τους συνδέσεις να είναι ισχυρές. Το όλο κείμενο καλείται να χαρακτηρίζεται από επιστημονική πειθώ και να εγείρει νέα ζητήματα στον επιστημονικό διάλογο.

Ύφος και ορθότητα του γραπτού λόγου: Υπάρχει η προσδοκία χρήσης λόγου εξαιρετικά ακριβούς και μεσοτού αλλά όχι κουραστικού, 'προχωρημένου' λεξιλογίου και ύφους επιστημονικού και σταθερού σε όλη

την έκταση της εργασίας, με ταυτόχρονη αποφυγή των εκτενών και κουραστικών προτάσεων, καθώς και των αυτολεξεί παραθέσεων κειμένου. Απαραίτητη είναι η απουσία γραμματικών, ορθογραφικών και συντακτικών λαθών, σε βαθμό που να μπορεί να ειπωθεί πως, ως γραπτό κείμενο, η εργασία έχει δημοσιεύσιμο επίπεδο (publishable standard).

Μορφοποίηση και βιβλιογραφικές αναφορές: Η εργασία οφείλει να έχει μορφοποιηθεί με μεγάλη επιμέλεια, χωρίς ασυνέπειες, χωρίς περιττές ή άσχετες αναφορές και να περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα παραρτήματα. Το σύστημα, ακόμα, των εντός κειμένου παραπομπών και των αναφορών τέλους αναμένεται να παρουσιάζει απόλυτη συνέπεια και να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές του διεθνώς καθιερωμένου συστήματος (APA).

Τέλος, στην δεύτερη σελίδα - εσωτερικά - της εργασίας περιέχεται υπεύθυνη δήλωση του συντάκτη της (των συντακτών της) με τα εξής :

Ο/Η [όνομα και επώνυμο φοιτητή/-τριας], γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο [«τίτλος εργασίας»] αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή / και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο/ΗΔΗΛΩΝ/ΟΥΣΑ

[υπογραφή φοιτητή/-τριας]

Δομή της Διπλωματικής Εργασίας

Η δομή της διπλωματικής εργασίας θα πρέπει να είναι η εξής:

1. Εξώφυλλο
2. Περίληψη
3. Abstract
4. Ευχαριστίες (Προαιρετικό)
5. Πίνακας συμβόλων-ακρωνυμίων-συντομογραφιών (αν υπάρχουν)
6. Περιεχόμενα
5. Κύριο μέρος της εργασίας - Κεφάλαια
6. Βιβλιογραφικές Αναφορές
7. Γλωσσάριο (όπου απαιτείται)
8. Παραρτήματα

Αναλυτικά:

Περίληψη (στα ελληνικά και αγγλικά): Η περίληψη περιλαμβάνει τη συνοπτική παρουσίαση της διπλωματικής και σκοπό έχει να ενημερώνει γρήγορα και αποτελεσματικά τον ενδιαφερόμενο αναγνώστη για το περιεχόμενο της εργασίας. Η περίληψη αποτελεί μια μικρογραφία της εργασίας και ο συγγραφέας πρέπει, σε περιορισμένο χώρο, (μισής, μέχρι μίας σελίδας) να αναφερθεί στον σκοπό της έρευνάς του, να δώσει το στίγμα της βιβλιογραφίας που χρησιμοποίησε, τη μέθοδο ή μεθόδους έρευνας και τα πιο σημαντικά αποτελέσματα της έρευνας. Η περίληψη αποτελεί ενιαίο κείμενο, δε χωρίζεται σε παραγράφους και δεν περιλαμβάνει βιβλιογραφικές πηγές. Μετά την περίληψη στα ελληνικά ακολουθούν οι λέξεις κλειδιά (3 ή 4 πιο αντιπροσωπευτικές λέξεις της εργασίας) και στη συνέχεια σε νέα σελίδα ακολουθεί η περίληψη στα αγγλικά με τον τίτλο abstract και την ίδια λογική. Στο τέλος της αγγλικής περίληψης ακολουθούν 3 ή 4 λέξεις κλειδιά στα αγγλικά με τον τίτλο keywords.

Περιεχόμενα

Ο πίνακας περιεχομένων ακολουθεί αμέσως μετά την περίληψη (σε περίπτωση που δεν υπάρχουν Ευχαριστίες ή Πίνακας συμβόλων-ακρωνυμίων-συντομογραφιών). Ο πίνακας περιεχομένων πρέπει να είναι ιδιαίτερα περιγραφικός, δηλαδή να περιέχει τίτλους και υπότιτλους που περιλαμβάνονται στα τμήματα της εργασίας, με τις σελίδες που αυτά βρίσκονται. Με την ανάγνωσή του θα πρέπει ο αναγνώστης να μπορεί να πάρει μια ιδέα του τι διαπραγματεύεται και πώς διαρθρώνεται η εργασία (βλ. Παράρτημα).

Εισαγωγή: Η εισαγωγή αναφέρεται στην προβληματική της έρευνας και προετοιμάζει τον αναγνώστη για το κυρίως σώμα της εργασίας. Περιγράφει τη συλλογιστική της εργασίας, αρχίζοντας από τη σημασία του θέματος και οδηγεί τον αναγνώστη σταδιακά στο ερευνητικό πρόβλημα και τον σκοπό της εργασίας. Αυτό επιτυγχάνεται αναφέροντας συνοπτικά πώς άλλοι ερευνητές έχουν διαπραγματευτεί το συγκεκριμένο θέμα, τι έχει βρεθεί σχετικά με αυτό, τεκμηριώνοντας τους ισχυρισμούς με βιβλιογραφικές παραπομπές. Τέλος, περιγράφει ποια είναι τα κεφάλαια της εργασίας και τι διαπραγματεύεται το καθένα. Το μέρος αυτό αναλυτικά: (α) αναφέρεται στους λόγους επιλογής του συγκεκριμένου θέματος (σημασία του θέματος), (β) προσδιορίζει τον σκοπό της μελέτης (πιθανώς και επιμέρους στόχους και ερευνητικά ερωτήματα), (γ) τεκμηριώνει τη σπουδαιότητα της έρευνας, (δ) μπορεί να διευκρινίζει κάποιες βασικές έννοιες (αν κρίνεται απαραίτητο για τη διασάφηση του σκοπού της μελέτης), (ε) μπορεί να αναφέρεται στη μεθοδολογία (αν αυτό είναι σημαντικό για το σκοπό της έρευνας) και (στ) παρουσιάζει σύντομα τη δομή των κεφαλαίων που ακολουθούν.

Κεφάλαιο/α του Θεωρητικού μέρους: Περιλαμβάνει το εννοιολογικό πλαίσιο και τις θεωρίες που έχουν διατυπωθεί για το θέμα, καθώς και τα σχετικά ερευνητικά ευρήματα. Προϋποθέτει βιβλιογραφική ανασκόπηση εστιασμένη και ενημερωμένη από την πρόσφατη ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, η οποία πρέπει να στηρίζεται σε μεγάλου εύρους σχετικές με το θέμα, πρωτογενείς πηγές (πρωτότυπα επιστημονικά άρθρα). Οι συνδέσεις με το θέμα πρέπει να είναι απόλυτα ευκρινείς και ισχυρές και να καλύπτουν επαρκώς όλες τις πτυχές του. Η ανασκόπηση των ερευνών δεν πρέπει να είναι περιγραφική/παραθετική, αλλά να παρουσιάζεται συνθετικά και με κριτική ματιά. Τα κεφάλαια και υποκεφάλαια αυτά πρέπει να είναι δομημένα με τρόπο ώστε να οδηγείται ο αναγνώστης σταδιακά από τις κεντρικές έννοιες και τις θεωρίες στα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας, που προκύπτουν ως κενά στην υπάρχουσα γνώση. Το θεωρητικό μέρος μπορεί να περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα κεφάλαια, με

συγκεκριμένο τίτλο το καθένα, ο οποίος θα ανταποκρίνεται στο θέμα που ανασκοπείται/εξετάζεται κάθε φορά. Κάθε κεφάλαιο θα περιλαμβάνει σαφώς προσδιορισμένες ενότητες και υποενότητες, που θα είναι αριθμημένες και θα φέρουν και αυτές τίτλο. Τα κεφάλαια του θεωρητικού μέρους κάνουν ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας (θεωρητικής και ερευνητικής) σχετικά με το θέμα της διπλωματικής εργασίας. Περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, πληροφορίες σχετικά με το 'τι γράφτηκε' και 'τι έχει βρεθεί σε έρευνες' από 'ποιους και πότε' επάνω στο θέμα της έρευνας. Εκείνο που πρέπει να προσέξει ο φοιτητής είναι να μην πέσει στην παγίδα της διαδοχικής και ασύνδετης παράθεσης του τι έχει διατυπώσει ο κάθε συγγραφέας ξεχωριστά. Αυτό αποτελεί μία βασική αδυναμία του θεωρητικού μέρους πολλών διπλωματικών εργασιών. Ο σκοπός της βιβλιογραφικής παράθεσης είναι η κριτική σύνθεση των βασικών θέσεων, ευρημάτων και προτάσεων που έχουν διατυπωθεί για το υπό διερεύνηση θέμα (π.χ. Τι προκύπτει μέσα από όσα έχουν διατυπώσει όλοι αυτοί οι συγγραφείς; Ποια είναι τα βασικά συμπεράσματα; Ποιες οι βασικές τάσεις; Ποιες οι κυριότερες διαφωνίες-διαφορές;) Το μέρος αυτό κλείνει με τη διατύπωση του σκοπού της συγκεκριμένης έρευνας ως απόρροια της κριτικής παράθεσης και αποτύπωσης της βιβλιογραφικής επισκόπησης.

Κεφάλαιο Μεθόδου Έρευνας: Η περιγραφή της/των μεθόδων έρευνας πρέπει να ανταποκρίνεται/νονται πλήρως στα συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα και να συνοδεύεται από σαφή, επαρκή και τεκμηριωμένη αιτιολόγησή τους. Είναι απαραίτητο να περιγράφονται αναλυτικά όλες οι πτυχές της/των μεθόδου/ων σε ξεχωριστά υποκεφάλαια (διαδικασία επιλογής και χαρακτηριστικά του δείγματος /των συμμετεχόντων, διαδικασία και τεχνικές/εργαλεία συλλογής δεδομένων, στρατηγική και μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων) με διαφάνεια, λεπτομέρεια και ακρίβεια. Τέλος, χρειάζεται να γίνεται αναφορά σε ζητήματα δεοντολογίας. Πιο συγκεκριμένα, περιγράφονται ο πληθυσμός της έρευνας, το δείγμα, ο τρόπος επιλογής του, τα μέσα συλλογής των δεδομένων, ο τρόπος κατασκευής και διακίνησης τους, το εάν έγινε ή όχι πιλοτική έρευνα, οι μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης των δεδομένων, το πλαίσιο / ο τρόπος ερμηνείας τους, καθώς και σαφής τεκμηρίωση της επιλογής της/των μεθόδου/δων. Επίσης, αναφέρονται οι περιορισμοί της έρευνας.

Κεφάλαιο Αποτελεσμάτων: Στην ανάλυση των δεδομένων γίνεται χρήση των κατάλληλων τεχνικών για τα δεδομένα σε συνδυασμό με τα ερευνητικά ερωτήματα. Η ανάλυση θα πρέπει να είναι διεξοδική, χωρίς κενά, ασυνέπειες ή ανακρίβειες και να μην περιορίζεται στην απλή περιγραφή των δεδομένων αποτελεσμάτων, αλλά να αξιοποιεί μεθόδους επαγωγικής ανάλυσης για τη συμπεραματολογία. Ο τρόπος παρουσίασης των αποτελεσμάτων πρέπει να διακρίνεται για την εξαιρετική του σαφήνεια και ακρίβεια.

Κεφάλαιο Συζήτησης: Στο κεφάλαιο αυτό σχολιάζονται κριτικά και ερμηνεύονται τα αποτελέσματα που περιγράφηκαν στο προηγούμενο, σε συνάρτηση με το θεωρητικό πλαίσιο και τα πορίσματα άλλων ερευνών που παρουσιάστηκαν στα κεφάλαια του θεωρητικού μέρους της εργασίας ή με την εισαγωγή νέας βιβλιογραφίας, όπου κρίνεται απαραίτητο. Λαμβάνονται ταυτόχρονα υπόψη οι ιδιαιτερότητες του ελληνικού εκπαιδευτικού πλαισίου. Βασικές ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν: Τι δείχνουν τα αποτελέσματα που περιγράφονται στο σχετικό κεφάλαιο; Πώς μπορούμε να τα ερμηνεύσουμε; (λαμβάνοντας υπόψη τις έως σήμερα θεωρίες και έρευνες, καθώς και τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής εκπαίδευσης;). Ποια μεμονωμένα αποτελέσματα παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και χρήζουν περαιτέρω μελέτης; (π.χ. μη αναμενόμενα αποτελέσματα, αποτελέσματα –έκπληξη, κ.λπ.). Οι ερμηνείες που αποδίδονται στα αποτελέσματα οφείλουν να είναι έγκυρες, διαφωτιστικές, αλλά και να

επικεντρώνονται στα ερωτήματα της έρευνας. Απαραίτητο είναι να γίνονται διεξοδικές και ευρηματικές συνδέσεις με την υπάρχουσα θεωρία και τα ευρήματα προηγούμενων ερευνών και να συζητούνται όλοι οι πιθανοί περιορισμοί της έρευνας

Κεφάλαιο Προτάσεων: Εδώ κατατίθενται χρήσιμες και εστιασμένες προτάσεις εκπαιδευτικής πράξης/πολιτικής που να βασίζονται αποκλειστικά στα ευρήματα της έρευνας. Οι όποιες προτάσεις για μελλοντική έρευνα χρειάζεται να είναι καλά επεξεργασμένες (πιθανώς ευρηματικές) και να παραπέμπουν σε εργασίες υψηλού ακαδημαϊκού επιπέδου.

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές: Κάθε αναφορά σε γεγονότα και απόψεις που προέρχεται από εξωτερικές πηγές – βιβλία, περιοδικά, ηλεκτρονικά αρχεία, βάσεις δεδομένων, έγγραφα, έντυπα, κ.τ.λ.– πρέπει να επισημαίνεται μέσα στο κείμενο με τη σχετική παραπομπή και να παρουσιάζεται με την πλήρη αναφορά στο τέλος της εργασίας. Αυτού του είδους οι παραπομπές διασφαλίζουν τα πνευματικά δικαιώματα του συγγραφέα κατοχυρώνοντάς τον νομικά και φανερώνουν σεβασμό στους κανόνες της επιστημονικής δεοντολογίας. Ο αναγνώστης μπορεί να ελέγξει τα πλήρη στοιχεία της παραπομπής ανατρέχοντας στο τμήμα των Βιβλιογραφικών Αναφορών στο τέλος της εργασίας.

Οι οδηγίες και τα παραδείγματα που ακολουθούν βασίζονται στο *Εγχειρίδιο Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών της Αμερικανικής Ψυχολογικής Εταιρείας* (Publication Manual of the American Psychological Association - APA).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

- Υπόδειγμα Εξώφυλλου

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ

ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧ. ΦΟΙΤΗΤΗ/ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ/ΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ/ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΒΟΛΟΣ 202..

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Βιβλιογραφικές παραπομπές εντός του κειμένου (in text citations)

Οποιαδήποτε παραπομπή σε πηγές μέσα σε ένα επιστημονικό κείμενο, συνοδεύεται απαραίτητως από το όνομα του συγγραφέα και τη χρονολογία δημοσίευσης του συγκεκριμένου κειμένου. Οι βιβλιογραφικές παραπομπές σημειώνονται μέσα σε παρένθεση και, εκτός από το όνομα του συγγραφέα και την χρονολογία έκδοσης, μπορεί να περιλαμβάνουν και τον αριθμό της σελίδας αναφοράς της πηγής. Ο αριθμός σελίδας (ή σελίδων) είναι απαραίτητο να αναφέρεται στην βιβλιογραφική παραπομπή εφόσον παρατίθεται αυτούσιο κάποιο χωρίο.

Παράδειγμα:

Σε τελική ανάλυση, η ίδια η φύση αυτών των ασυμφωνιών ταυτίζεται με αυτό που έχουν υποστηρίξει οι Howes & Stewart (1987): «Η ανάπτυξη των παιδιών ως αποτέλεσμα της καθημερινής φροντίδας δεν μπορεί να μελετηθεί χωρίς να εξετάσουμε την επιρροή του οικογενειακού περιβάλλοντος» (σελ. 429).

Όταν αποδίδετε με δικά σας λόγια μια ιδέα (αποτελέσματα έρευνας κ.τ.λ.) που προέρχεται από κάποια άλλη εργασία, δεν είναι απαραίτητος ο αριθμός σελίδας. Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα:

- Όταν τα ονόματα των συγγραφέων αποτελούν λειτουργικό τμήμα της δομής μιας πρότασης, τότε ο χρόνος έκδοσης εμφανίζεται σε παρένθεση αμέσως μετά τα ονόματα (επώνυμα) των συγγραφέων.

Παραδ.: Οι Wirth και Mitchell (1994) διαπίστωσαν πως υπήρχε μια μείωση ....

- Όταν η αναφορά στους συγγραφείς της πηγής σας δεν εντάσσεται στην κανονική δομή της πρότασης τότε, τόσο τα ονόματα (επώνυμα) των συγγραφέων όσο και η χρονολογία έκδοσης, αναγράφονται μέσα σε παρένθεση και χωρίζονται από ένα κόμμα (,).

Παραδ.: Από την επισκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας διαπιστώθηκε η ύπαρξη σημαντικών διαφορών ως προς το φύλο (Gartner, Larson, & Allen, 1991• Koenig, 1990• Levin & Vanderpool, 1991• Maton & Pargament, 1987• Paloma & Pendleton, 1991• Payne, Bergin, Bielema, & Jenkins, 1991).

Σημείωση: Το σύμβολο & (ή ο σύνδεσμος «και») χρησιμοποιείται στην περίπτωση περισσότερων του ενός συγγραφέων. Προσέξτε, επίσης, πως στην περίπτωση που παραθέτουμε περισσότερες της μιας πηγές, αυτές παρατίθενται σε αλφαβητική σειρά με βάση το αρχικό γράμμα του επώνυμου του πρώτου συγγραφέα. Οι πηγές χωρίζονται μεταξύ τους με άνω τελεία. Όταν το κείμενο έχει δύο συγγραφείς αναφέρονται και οι δύο κάθε φορά που χρησιμοποιείτε την συγκεκριμένη πηγή. Όταν το κείμενο έχει περισσότερους από δύο συγγραφείς (έως πέντε) τότε αναγράφονται τα ονόματα όλων των συγγραφέων μόνο την πρώτη φορά που αναφέρεται η συγκεκριμένη πηγή. Για όλες τις υπόλοιπες φορές που θα χρησιμοποιηθεί το δημοσίευσμά τους, αρκεί το επώνυμο του πρώτου συγγραφέα και η συντομογραφία «**κ.συν.**» (= και συνεργάτες) [στα αγγλικά «**et al.**»].

Παραδ.: Επίσης διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές και ως προς την ηλικία (Πετρόχειλου, Χατζηδήμου, & Νεοφύτου, 1985). Σύμφωνα με την Πετρόχειλου κ.συν. (1985) δεν μπορεί να υπάρχουν .....

Όταν θέλουμε να παραπέμψουμε σε μια πηγή που δεν έχουμε διαβάσει, αλλά αυτή περιέχεται ως παραπομπή σε κάποιο κείμενο που έχουμε μελετήσει, τότε χρησιμοποιούμε τη συντομογραφία «**όπ. ανάφ.**» (= όπως αναφέρεται) (στα αγγλικά «**as cited in...**») όπως φαίνεται στο παρακάτω παράδειγμα:

Ο Kleinman (1981, όπ. αναφ. στο Cunningham-Burley, 1990), υποστήριξε πως η “ασθένεια” προσδιορίζεται κατ’ αρχάς στο κοινωνικό πεδίο.

Σημείωση: Στο τμήμα των Βιβλιογραφικών Αναφορών παραθέτουμε τα στοιχεία της πηγής που έχουμε μελετήσει. Έτσι, στο παραπάνω παράδειγμα αναφέρουμε τα στοιχεία του κειμένου της Cunningham-Burley, 1990.

Βιβλιογραφικές αναφορές (references)

Οι βιβλιογραφικές αναφορές αρχίζουν σε νέα σελίδα και γράφονται με αλφαβητική σειρά . Οι συγγραφείς τους οποίους επικαλούμαστε πρέπει να αναφέρονται στο τέλος της εργασίας με αλφαβητική σειρά (και χωρίς να αριθμούνται). Στην περίπτωση που η βιβλιογραφία περιλαμβάνει και αναφορές σε ξένα συγγράμματα, μπορεί να χωριστεί σε ελληνική και ξενόγλωσση. Είναι προτιμότερο όμως να διατηρείται ενιαία βιβλιογραφία και να τηρείται η μεικτή αλφαβητική σειρά

Κάθε βιβλιογραφική αναφορά πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία :

- για Βιβλία: Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος του. (Χρόνος έκδοσης). *Τίτλος βιβλίου*. Τόπος έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.
- για Άρθρα: Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος του. (Χρόνος έκδοσης). Τίτλος άρθρου. *Τίτλος περιοδικού, Τόμος, Σελίδα(-ες)*.

Σημείωση:

Συγγραφείς: Παρατίθενται κατ’ αλφαβητική σειρά. Στη περίπτωση περισσοτέρων του ενός συγγραφέων, τα ονόματά τους χωρίζονται με κόμμα (,). Όταν υπάρχουν περισσότεροι των επτά συγγραφέων (συλλογικό έργο) αναγράφονται τα ονόματα των έξι πρώτων και ακολουθεί η συντομογραφία «**κ.συν.**» για όλους τους υπόλοιπους. Αν δεν αναφέρεται συγγραφέας του κειμένου, ο τίτλος της βιβλιογραφικής αναφοράς ξεκινά με τον τίτλο του κειμένου.

Έτος έκδοσης: Αναγράφεται σε παρένθεση αμέσως μετά τα ονόματα των συγγραφέων. Διαχωρίζεται από τον τίτλο του βιβλίου ή του άρθρου από μία τελεία (.)

Με πλάγια στοιχεία αναγράφονται οι τίτλοι των βιβλίων, οι τίτλοι των περιοδικών, ο αριθμός τόμου του περιοδικού.

Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών (επιλεγμένες περιπτώσεις)

1. Άρθρα

Ellis, A. (1987). The impossibility of achieving consistently good mental health. *American Psychologist*, 42, 364-375.

Καραγιάννης, Κ. (1994). Η παιδαγωγική του σύγχρονου κόσμου. *Επιθεώρηση Αγωγής*, 48, 75-102.

Murzynski, J., & Degelman, D. (1996). Body language of women and judgments of vulnerability to sexual assault. *Journal of Applied Social Psychology*, 26, 1617-1626.

Tinic, S. (1997). United Colors and United Meanings: Benetton and the Commodification of Social Issues. *Journal of Communication*, 47, 3-45.

2. Βιβλία

Πιαζέ, Ζ. (1988). *Η ψυχολογία της νοημοσύνης*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Vazey, J. (1967). *Education in the modern world*. New York: McGraw-Hill.

Goodnow, J. J., & Collins, W. A. (1990). *Developing according to parents: The nature, sources, and consequences of parents' ideas*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

2α. Βιβλίο σε 2^η ή άλλη αναθεώρηση (edition) - όχι επανέκδοση (reprint) [στην αναθεώρηση διαφέρουν οι σελίδες]

Hallahan, D.P., & Kauffman, J.M. (1982). *Exceptional children* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Φίλιας, Β. κ.συν. (2001). *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών* (2^η έκδ.). Αθήνα: Gutenberg.

Holland, J. L. (1985). *Making vocational choices: A theory of vocational personalities and work environments*, (2nd Ed.). Englewood Cliffs, N. Jersey: Prentice Hall.

2β. Όταν συγγραφέας έχει αναλάβει την έκδοση του βιβλίου του

Αθανασοπούλου, Δ. (1980). *Περιγραφική στατιστική*. Πειραιάς: Ιδίας.

Goleman, D. (1999). *Η συναισθηματική νοημοσύνη στο χώρο της εργασίας* (μτφρ.

Μεγαλούδη, Φ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

2γ. Δύο ή περισσότεροι συγγραφείς

Barzun, J., & Graff, H.F. (1977). *The modern researcher*. New York: Harcourt, Brace, Jovanovich.

Morgan, M., Caplan, M., & Manning, N. (1985). *Sociological approaches to health and medicine*. London: Croom Helm.

2δ. Επιμέλεια βιβλίου (editing)

Mitchell, J.V. (Ed.) (1985). *Mental measurement yearbook* (9th ed.). Highland Park, NJ: Gryphon Press.

Melhuish, E.C., & Moss, P. (Eds.) (1991). *Day care for young children*. London: Tavistock/Routledge.

Τσιάντης, Γ., & Δραγώνα, Θ. (Επιμ.) (1999). *Μωρά και μητέρες*. Αθήνα: Καστανιώτης.

2ε. Για κεφάλαιο βιβλίου που βρίσκεται σε επιμέλεια τόμου (Σημείωση: εδώ υπογραμμίζεται ο τίτλος του βιβλίου κι όχι ο τίτλος του κεφαλαίου. Προσέξτε το «Στο: ...» ή «In ...»)

Backett, K. (1990). Study health in families. In S. Cunningham-Burley & N. McKeganey (Eds.), *Reading in medical sociology* (pp. 189-221). London: Tavistock/Routledge.

Hauck, P. (1983). Working with parents. In A. Ellis & M. E. Bernard (Eds.), *Rational-emotive approaches to the problems of childhood* (pp. 333- 364). New York: Plenum.

Βέλτσος, Γ. (1988). Εξουσία και τηλεόραση. Στο: Κ. Ναυρίδης, Γ. Δημητρακόπουλος, & Γ. Πασχαλίδης (Επιμ.), *Τηλεόραση και επι-κοινωνία* (σελ. 117-124). Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

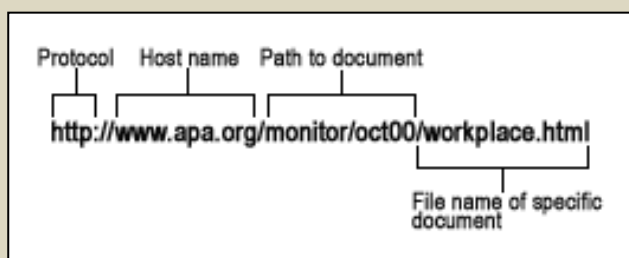
Πανοπούλου-Μαράτου, Ο. (1987). Η ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη στη βρεφική και νηπιακή ηλικία. Στο Γ. Τσιάντης & Σ. Μανωλόπουλος (Επιμ.), *Σύγχρονα θέματα παιδοψυχιατρικής* (τομ. 1, μέρος 1, σελ. 3-30). Αθήνα: Καστανιώτης

Παπαδόπουλος, Ν. Γ. (1998). Η αποτυχία των μαθητών ως πρόβλημα του εκπαιδευτικού συστήματος: Επισημάνσεις, κίνητρα και δυνατότητες βελτίωσης. Στο: Α. Ευκλείδη (επιμ.), *Τα κίνητρα στην Εκπαίδευση* (σελ. 90-107). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

3. Πηγές από το διαδίκτυο

Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να παρατίθενται είναι τα εξής:

Επώνυμο του συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος, (Ημερομηνία συγγραφής της εργασίας, εφόσον αναφέρεται), Τίτλος της εργασίας, και τέλος πρωτόκολλο και διεύθυνση, διαδρομή (ημερομηνία επίσκεψης-πρόσβασης στην συγκεκριμένη ιστοσελίδα ή δικτυακό τόπο).

3α. Κείμενο στο διαδίκτυο με ημερομηνία

Degelman, D., & Harris, M.L. (2000). *APA style essentials*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Vanguard University, Department of Psychology: http://www.vanguard.edu/psychology/index.cfm?doc_id=796 (18/5/2000).

Burka, L.P. (1993). A hypertext history of multi-user dungeons. *MUDdex*. <http://www.utoxia.com/talent/lpb/muddex/essay/> (13/1/1997).

Tilton, J. (1995). Composing good HTML (Vers. 2.0.6). <http://www.cs.cmu.edu/~tilt/cgh/> (1/12/1996).

VandenBos, G., Knapp, S., & Doe, J. (2001). Role of reference elements in the selection of resources by psychology undergraduates. *Journal of Bibliographic Research*, 5, 117-123. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <http://jbr.org/articles.html> (13/9/2001).

3β. Κείμενο στο διαδίκτυο χωρίς ημερομηνία

Nielsen, M.E. (n.d.). *Notable people in psychology of religion*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.psywww.com/psyrelig/psyrelpr.htm> (3/8/2001).

GVU's 8th WWW user survey. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.cc.gatech.edu/gvu/usersurveys/survey1997-10/> (8/9/2000).

3γ. Κείμενο στο διαδίκτυο χωρίς ημερομηνία και χωρίς συγγραφέα *Gender and society*. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.trinity.edu/~mkearl/gender.html> (3/12/2001).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ**ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ****Τίτλος της εργασίας****Όνομα και Επίθετο φοιτητή/τριας****Email:****Επεβλέπων/ουσα – Συνεπιβλέπων/ουσα****Περίληψη:** (300 λέξεις, Times New Roman 12 pts, μονό διάστημα)**Δομή Περίληψης**

- *Σύντομο θεωρητικό πλαίσιο με βιβλιογραφικές παραπομπές*
- *Εστίαση της έρευνας- Σκοπός/ερευνητικά ερωτήματα*
- *Μέθοδοι έρευνας:* Οι ποσοτικές έρευνες αναφέρονται στον ερευνητικό σχεδιασμό, τη δειγματοληψία και τα εργαλεία μέτρησης · οι ποιοτικές έρευνες αναφέρονται στο είδος, τους συμμετέχοντες/ουσες, καθώς και τις μεθόδους συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων
- *Ευρήματα:* Στις ποσοτικές έρευνες παρουσιάζονται τα κύρια αποτελέσματα και η στατιστική τους τεκμηρίωση · στις ποιοτικές έρευνες περιγράφονται τα κύρια ευρήματα πχ. τα θέματα ή οι κατηγορίες που αναδύθηκαν.
- *Συμπεράσματα :* συνεισφορά της έρευνας στο θέμα ή προτάσεις που προκύπτουν άμεσα από τα ευρήματα

Επίσης

- **Λέξεις-κλειδιά (3 - 5 λέξεις-κλειδιά)**
- **Βιβλιογραφικές αναφορές (5-6)**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ**Υποδείγματα Πινάκων και Διαγραμμάτων****ΠΙΝΑΚΕΣ**

Οι πίνακες μπορούν να έχουν αρίθμηση συνεχή και ενιαία για ολόκληρη την εργασία, ξεκινώντας από τον αριθμό 1 ή μπορεί να αριθμούνται εντός του κάθε κεφαλαίου, ξεκινώντας από το 1 για κάθε κεφάλαιο, (πχ Πίνακας 2.1., Πίνακας 2.2., κλπ). Κάθε πίνακας έχει τίτλο, ο οποίος τοποθετείται πριν από αυτόν (στην κορυφή του πίνακα). Ο τίτλος περιλαμβάνει τη λέξη Πίνακας, μετά τον αριθμό του πίνακα, και στη συνέχεια μια σύντομη φράση που περιγράφει τι παρουσιάζει ο πίνακας και που καλό είναι να περιγράφεται σε μία μόνο γραμμή.

Πίνακας 2.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος (N=173)

	N	%
Φύλο		
Άνδρες	134	77,5
Γυναίκες	39	22,5
Χρόνια συνολικής εκπαιδευτικής υπηρεσίας		
16-25	54	31,2
>25	119	68,8
Ηλικία	<i>Μέση Τιμή</i>	<i>Τυπική Απόκλιση</i>
	53,65	4,31
Χρόνια προϋπηρεσίας ως διευθυντής/τρια	5,10	4,29

Πίνακας 2.2 Συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη λήψη αποφάσεων στο σχολείο κατά φύλο

	Γυναίκες (N=108)		Άνδρες (N=34)		Σημαντικότητα διαφοράς ¹
	M.T.	Σ.Σ.	M.T.	Σ.Σ.	P
Συμμετοχή (Συνολικά)	2.47	.046	2.77	.079	.002 **
Σε θέματα μαθητών	2.96	.053	3.16	.079	.057
Σε διοικητικά θέματα	1.82	.064	2.29	.118	< .001 **
Σε θέματα εκπαιδευτικών	2.64	.051	2.87	.084	.027 *

¹ t-test για ανεξάρτητα δείγματα

Πίνακας 2.3 Συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη λήψη αποφάσεων στο σχολείο ως προς την προϋπηρεσία

	Έως 5 χρόνια (N=24)	6 έως 15 χρόνια (N=61)	16 έως 25 χρόνια (N=41)	Πάνω από 25 χρόνια (N=16)	Σημαντικότητα διαφοράς ¹
	M.T. (T.A.)	M.T. (T.A.)	M.T. (T.A.)	M.T. (T.A.)	P
Συμμετοχή (Συνολικά)	2.28 (.49)	2.51 (.48)	2.58 (.46)	2.96 (.37)	< .001 **
Σε θέματα μαθητών	2.86 (.64)	3.00 (.52)	3.02 (.50)	3.25 (.46)	.168
Σε διοικητικά θέματα	1.51 (.43)	1.87 (.65)	1.98 (.73)	2.61 (.57)	< .001 **
Σε θέματα εκπαιδευτικών	2.46 (.56)	2.66 (.54)	2.74 (.46)	3.01 (.41)	.009 **

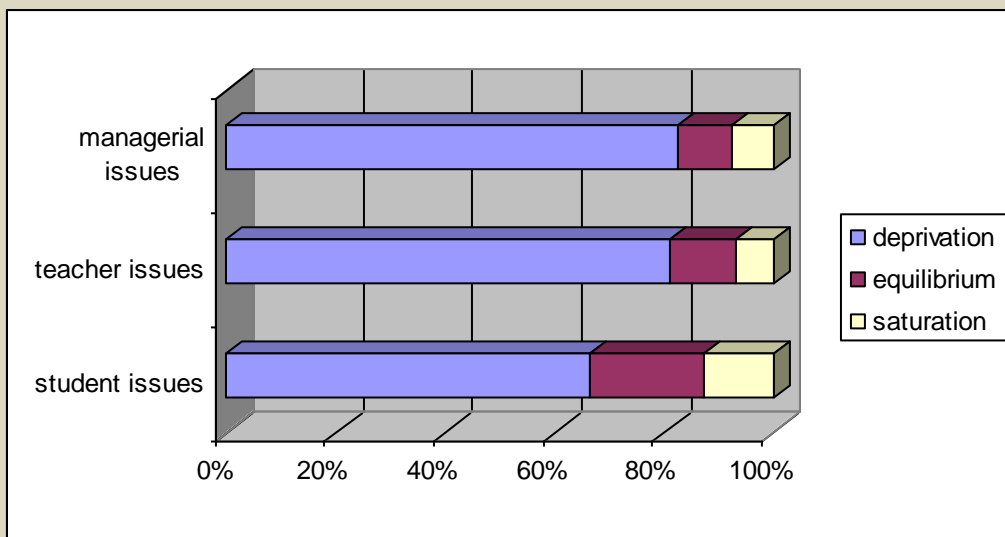
¹ Ανάλυση Διακύμανσης ως προς ένα παράγοντα (Anova)

Πίνακας 2.4. Συσχετίσεις των στάσεων απέναντι στην εκπαιδευτική έρευνα με διαστάσεις του σχολικού κλίματος

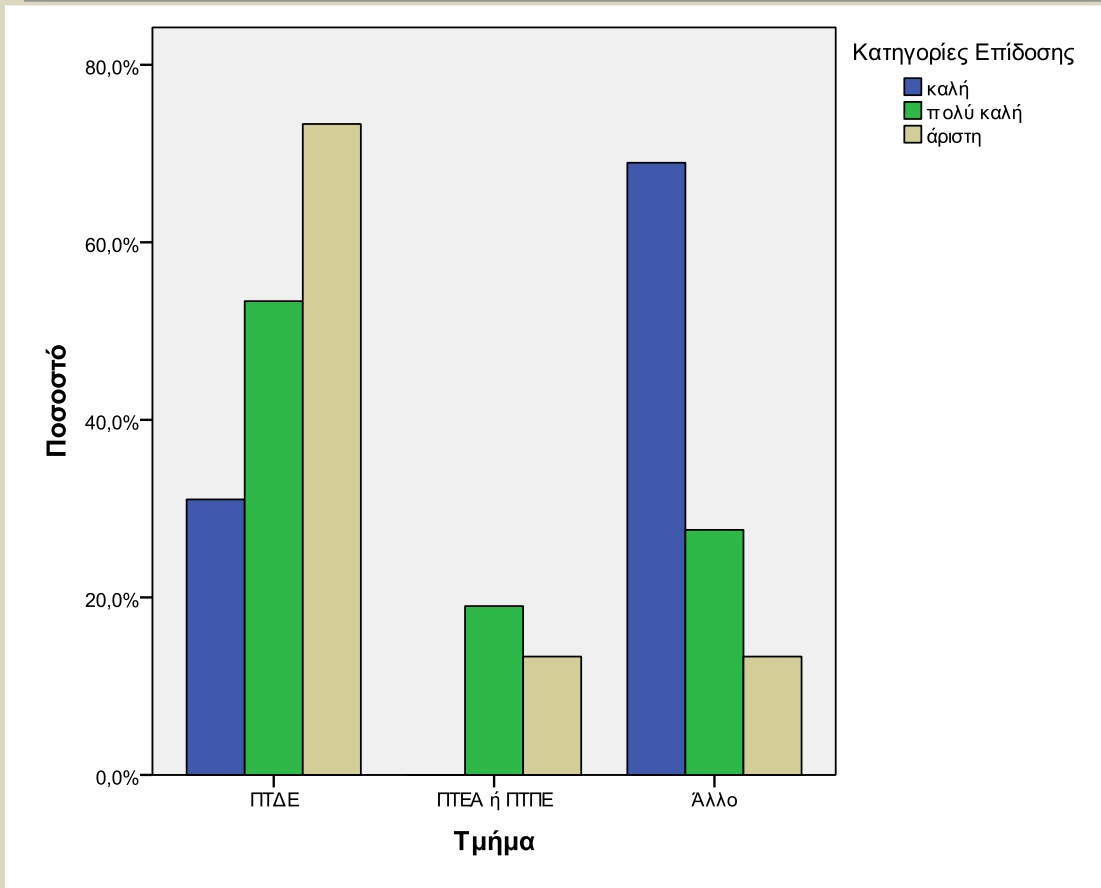
<i>Στάσεις απέναντι στην Εκπαιδευτική Έρευνα</i>				
	<i>Έλλειψη γνώσεων και ενδιαφέροντος</i>	<i>Χρήσιμη</i>	<i>Αναξιόπιστη – άσχετη πράξη</i>	<i>Δυσκολίες με πρόσβαση στην</i>
Σχολικό Κλίμα	R	R	R	R
<i>Μετασχηματιστική ηγεσία (Σύνολο)</i>	-0,177*	0,122	0,018	-0,183*
<i>Όραμα</i>	-0,121	0,120	0,061	-0,145*
<i>Φροντίδα</i>	-0,202**	0,140	-0,007	-0,202**
<i>Ερέθισμα</i>	-0,185*	0,087	-0,004	-0,178*
<i>Καινοτομικό κλίμα</i>	-0,178*	0,110	0,035	-0,175*
<i>Καινοτομικότητα του Διευθυντή</i>	-0,032	0,066	0,101	-0,114

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

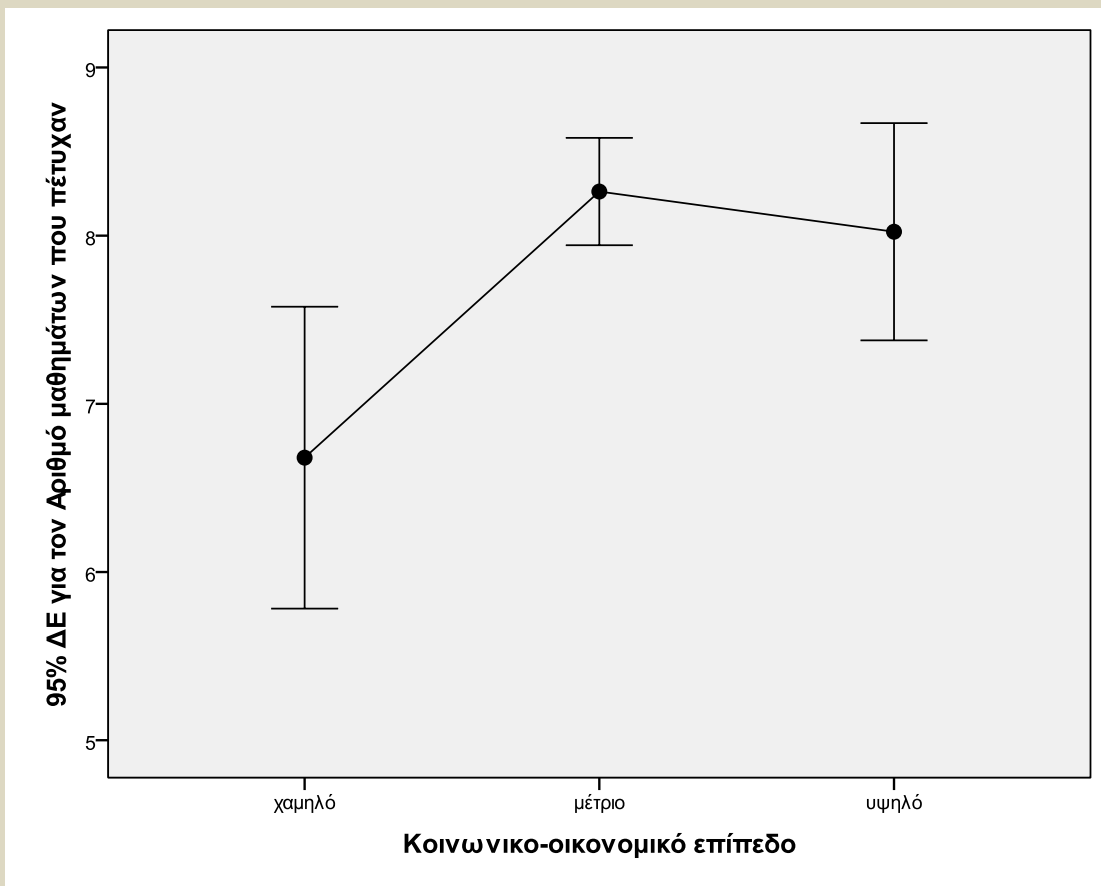
Οι τίτλοι στα σχήματα μπαίνουν μετά από αυτά, στο κάτω μέρος. Αποτελούνται από τη λέξη Σχήμα ή Διάγραμμα, και ακολουθεί η αρίθμηση του. Περιλαμβάνουν επίσης σύντομη φράση-τίτλο που περιγράφει το σχήμα.

Διάγραμμα 2.1. Κατανομή των αποκλίσεων μεταξύ πραγματικής και επιθυμητής συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων στο σχολείο, ως προς τη θεματολογία

Διάγραμμα 2.2. Κατανομή της επίδοσης των φοιτητών/τριών κατά Τμήμα

Διάγραμμα 2.3. Μέσες Τιμές επίδοσης των φοιτητών/τριών κατά Τμήμα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Κατάλογος βιβλίων στη Βιβλιοθήκη του Π.Μ.Σ

ΤΙΤΛΟΣ
1. Altricher, Herbert, Posch, P., & Somekh, B. <i>Οι εκπαιδευτικοί ερευνούν το έργο τους</i> . Μεταίχμιο, 2001 (2 αντίτυπα)
2. Apple, Michel. <i>Εκσυγχρονισμός και συντηρητισμός στην εκπαίδευση</i> . (Επιμ. Μ. Δεληγιάννη) Εκδ. Μεταίχμιο
3. Blackledge D., Hun Barry (Μετάφ. Δεληγιάννη Μαρία) <i>Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης</i> .
4. Dubrin A.(1998). <i>Γενικές Αρχές Μάνατζμεντ</i> . Επ. Σαρρή. Αθήνα: Έλλην (4 αντίτυπα)
5. Foulin, J.N., & Mouchon, S. <i>Εκπαιδευτική Ψυχολογία</i> . Μεταίχμιο
6. Goleman, D. 1999. <i>Η συναισθηματική νοημοσύνη στον χώρο της εργασίας</i> . Αθήνα
7. Goleman, D. Boyatzis, R.E., Mckee. (2002). <i>Ο νέος Ηγέτης. Η δύναμη της Συναισθηματικής νοημοσύνης στη Διοίκηση Οργανισμών</i> . Ελληνικά Γράμματα
8. Hargreaves, Andy & Fullan, M. (Μετάφ. Χατζηπαντελή Π.) <i>Η εξέλιξη των εκπαιδευτικών</i>
9. Houssaye, Jean <i>Δεκαπέντε Παιδαγωγοί. Σταθμοί στην Ιστορία της Παιδαγωγικής Σκέψης</i>
10. MacBeth, J. 2002. <i>Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο</i> . Ελληνικά Γράμματα. (4 αντίτυπα)
11. Mason, J. (Επιμ. Ν. Κυριαζή) 2004. <i>Η διεξαγωγή της ποιοτικής έρευνας</i> . Ελληνικά
12. Βασιλάκη, Ε., Τριλίβα, Σ. & Μπεζεβέγκης, Η. (Επιμ.). <i>Το στρες, το άγχος και η αντιμετώπισή τους</i> . Ελληνικά Γράμματα
13. Γκότοβος Α. <i>Εκπαίδευση και ετερότητα. Ζητήματα διαπολιτισμικής παιδαγωγικής</i>
14. Γράβαρης, Δ.Ν., & Παπαδάκης, Ν. <i>Εκπαίδευση και εκπαιδευτική πολιτική</i> . Σαββάλας
15. Δούκας, Χ. (1997). <i>Εκπαιδευτική πολιτική και εξουσία</i> . Αθήνα: Γρηγόρη
16. Ζαβλανός (2003). <i>Ολική ποιότητα στην Εκπαίδευση</i> . Εκδ. Σταμούλη (2 αντίτυπα)
17. Ζαβλανός Μ. (1998) <i>Μάνατζμεντ</i> . Αθήνα: Έλλην
18. Ζαβλανός Μ. (1999) <i>Οργανωτική Συμπεριφορά</i> Αθήνα: Έλλην
19. Ιωσηφίδης Θ. <i>Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις Κοινωνικές Επιστήμες</i> . Κριτική
20. Καρακατσάνη Δέσποινα. <i>Εκπαίδευση και πολιτική διαπαιδαγώγηση</i> . Μεταίχμιο
21. Κοντογιαννοπούλου - Πολυδωρίδη, Γ.1995. <i>Εκπαιδευτική πολιτική και πρακτική κοινωνιολογική ανάλυση</i> . Ελληνικά Γράμματα.
22. Κουσκουβέλης Η.Ι. (1997) <i>Λήψη αποφάσεων, Κρίση, Διαπραγμάτευση</i> . Εκδ. Παπαζήση
23. Μπαγάκης, Γ. <i>Ο Εκπαιδευτικός και το Αναλυτικό Πρόγραμμα</i> . Μεταίχμιο
24. Μπαγάκης, Γ., <i>Προαιρετικά εκπαιδευτικά προγράμματα στη σχολική εκπαίδευση</i> . Μεταίχμιο
25. Μπουζάκης Σ. <i>Σύγχρονα παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά προβλήματα</i> . Τυπωθήτω
26. Ξηροτύρη Κουφίδου. (1997) <i>Διοίκηση ανθρώπινων πόρων</i> . Εκδ. Ανικούλα
27. Παλαιοκρασάς, Σ., Δημητρόπουλος, Σ., Κωστάκη, Α., Βρετάκου, Β. (1997). <i>Αξιολόγηση της εκπαίδευσης</i> . Αθήνα: Ίων. (4 αντίτυπα)

28. Πασιαρδή, Γ. (2001). *Το Σχολικό Κλίμα: Θεωρητική Ανάλυση και Εμπειρική Διερεύνηση των Βασικών Παραμέτρων του*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg/Τυπωθήτω
29. Πασιαρδής, Π. (2004). *Εκπαιδευτική Ηγεσία: Από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.(4 αντίτυπα)
30. Πασιαρδής, Π. και Πασιαρδή, Γ. (2000). *Αποτελεσματικά Σχολεία: Πραγματικότητα ή Ουτοπία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg/Τυπωθήτω. (4 αντίτυπα)
31. Πασιαρδής, Π., Σαββίδης, Γ. και Τσιάκκιρος, Α. (2005). *Η Αξιολόγηση του Διδακτικού Έργου των Εκπαιδευτικών: Από τη Θεωρία στην Πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην
32. Πουλής Παναγιώτης. *Η Οργάνωση της Εθνικής Παιδείας*. Εκδόσεις Σάκκουλα
33. Ρούσσοσ Πέτρος Λ. και Γιάννης Τσαούσης (2002) *Στατιστική Εφαρμοσμένη στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Ελληνικά Γράμματα (2 αντίτυπα)
34. Σαϊτή Άννα (2000) *Εκπαίδευση και οικονομική ανάπτυξη*. Τυπωθήτω Δαρδανός
35. Σαϊτης, Χ. Α. (2002). *Ο διευθυντής στο σύγχρονο σχολείο*. Από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα. (5 αντίτυπα)
36. Σαϊτης, Χ. Α. (2005). *Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. Θεωρία και πράξη*. Αθήνα. (5 αντίτυπα)
37. Φίλιας Βασίλης (εποπτ.) (1996) *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και την Τεχνική των Κοινωνικών Ερευνών*. Gutenberg
38. Χατζηγεωργίου, Γ. (1999). *Γνώθι το Curriculum*. Αθήνα: Ατραπός
39. Χατζηπαντελή, Π.Σ. *Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού*. Μεταίχμιο (2 αντίτυπα)
40. Bennett N., M. Crawford, M. Cartwright (eds) (2003) *Effective Educational Leadership*
41. Fullan, M. (2001). *The new Meaning of Educational Change* (3rd Edition) N.Y. Teachers College Press.
42. Hoy Wayne and Miskel Cecil (2005). *Educational Administration Theory, Research and Practice*. McGraw Hill. (2+1 αντίτυπα, A452)
43. Oliva Peter. (1993). *Supervision for today's Schools*. Longman
44. Rebode R. (1995). *Personel Administration in Education*. Allyn and Bacon
45. Snowden Petra & Gorton Richard (1998). *School Leadership and Administration*
46. Altrichter, H. and Elliott, J. (Eds)(2000) *Images of Educational Change* (Open University Press, Buckingham)
47. Hall, G. & Hord, S (2006). *Implementing Change - Patterns, Principles, and Potholes*. Pearson (2 αντίτυπα)
48. Fullan, M. (1992) *Successful School Improvement*, Buckingham: Open University Press
49. Hargreaves, A. and Fullan, M. (1998) *What's Worth Fighting for in Education*. Buckingham: Open University Press
50. Kydd, L., Crawford, M. and Riches, C. (Eds) *Professional Development for Educational Management* Buckinghamshire: Open University Press
51. Τσιώλης, Γεώργιος (2014). *Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα*. Εκδόσεις Κριτική (3 αντίτυπα)

52. Sergiovanni, T. and Starratt, R. (2002). *Supervision: A Redefinition*. (7th Edition). New York: McGraw-Hill Publishing Company. (2 αντίτυπα)
53. Αγγελάκος Κ. (2004). *Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο ελληνικό σχολείο*.
54. Καφέτσιος, Κ. (2005). *Δεσμός, Συναίσθημα και Διαπροσωπικές Σχέσεις*. Δαρδανός
55. Κυνηγός, Χ., & Δημαράκη, Ε. (επιμ.) (2002). *Νοητικά εργαλεία και πληροφοριακά μέσα*. Αθήνα: Καστανιώτης
56. Κοντογιαννοπούλου - Πολυδωρίδη, Σολομών, Ι., & Σταμέλος, Γ. (2000). *Ανιχνεύοντας την επίδοση στην ελληνική εκπαίδευση*. Η τρίτη διεθνής έρευνα της IEA για την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής επίδοσης στα Μαθηματικά και τις Φυσικές Επιστήμες. Αθήνα: Μεταίχιμο
57. Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Η Διαθεματικότητα στη σχολική γνώση: Εννοιολογική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*. Εκδ. Γρηγόρη
58. Παναγιωτοπούλου, Ρ. (1997). *Η επικοινωνία στις οργανώσεις*. Αθήνα: Κριτική
59. Day, C. & Leithwood, K. (2007). *Successful Principal Leadership in Times of Change*
60. Πασιαρδής, Π., Σαββίδης, Γ. και Τσιάκκικος, Α. (2005). *Η Αξιολόγηση του Διδακτικού Έργου των Εκπαιδευτικών: Από τη Θεωρία στην Πράξη*. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην
61. Maxwell, John 19?. *Οι 21 απαραίτητες αρετές του Ηγέτη*. Κλειδάριθμος
62. Ράπτης, Α., & Ράπτη, Α. (2004). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας*. Ολική προσέγγιση. Τόμος Α'. Αθήνα: Αυτοέκδοση
63. Ράπτης Α & Ράπτη Α. (2004). *Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της Πληροφορίας (Παιδαγωγικές Δραστηριότητες)* Αυτοέκδοση
64. Σταμέλος, Γ. (2002). *Προσπάθεια ιχνηλασίας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος*. α. η τεχνική της κοόρτης, β. μακροσκοπική ανάλυση από το Δημοτικό στο Λύκειο, γ. μαθητική διαρροή – εκπαιδευτικός αποκλεισμός – κοινωνικός αποκλεισμός: ένα μοντέλο
65. Σταμέλος Γ. (1999). *Σύγχρονα θέματα εκπαιδευτικής πολιτικής*. Αρμός
66. Χατζηγεωργίου Ι. (2003) *Πρόταση για ένα σύγχρονο Αναλυτικό Πρόγραμμα: Μια ολιστική προοπτική*. Ατραπός
67. Delors J. *Εκπαίδευση: Ένας Θησαυρός είναι κρυμμένος μέσα της*. Τυπωθήτω
68. Πηγιακή Πόπη (2004). *Εθνογραφία: Η μελέτη της ανθρώπινης διάστασης στην Κοινωνική και Παιδαγωγική έρευνα*. Εκδόσεις Γρηγόρη (3 αντίτυπα)
69. Nelson, J et al. (2004). *Critical Issues in Education: Dialogues and Dialectics*
70. Παπαδημητρίου Βασιλική: *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Σχολείο*. Τυπωθήτω
71. Σαϊτίης Χρήστος: *Οργάνωση και Λειτουργία των Σχολικών Μονάδων*. Αθήνα 2005
72. Ubben, G.C., Hughes, L.W. & Norris, C.J. (2004). *The Principal. Creative Leadership for Excellence in Schools* (5th Ed). Boston: Allyn & Bacon
73. Cunningham W. G. & Cordeiro P. A. (2006). *Educational Leadership. A Problem-Based Approach* (3rd Ed.). Boston: Allyn & Bacon
74. Kowalski, T. J. (2005). *Case Studies on Educational Administration* (4th Ed.). Boston
75. Gordon, S. P. (2004). *Professional Development for School Improvement. Empowering Learning Communities*. Boston: Allyn & Bacon

76. Adams. F. D. (2001). *Case Studies in Educational Psychology*. New York: Routledge
77. Matthews, J. L. & Crow, G. M. (2003). *Being and Becoming a Principal. Role Conception for Contemporary Principals and Assistant Principals*. Boston: Allyn & Bacon
78. Glickman, C. D., Gordon, S. P.& Ross-Gordon, J. M. (2004). *Supervision and Instructional Leadership. A Developmental Approach* (6th Ed.). Boston: Allyn & Bacon
79. Cohen L. & Manion, L. Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας. Μεταίχμιο
80. Drucker P. (1998), *Το Αποτελεσματικό Στέλεχος*, Αθήνα: Κλειδάριθμος. (2 αντίτυπα)
81. Dubrin A. J. (1998), *Γενικές Αρχές Μάνατζμεντ*, Επιμέλεια Ν. Σαρρής, Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ, 4η Έκδοση, Αθήνα
82. Frey, K. (2002) *Η «Μέθοδος Project»: Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο ως θεωρία και πράξη* (μετ. Κλ. Μάλλιου). Θεσσαλονίκη, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη
83. Katz L.G. & Chard, S.C. (2004) *Η Μέθοδος Project: Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας των παιδιών της προσχολικής ηλικίας (επιμέλεια–εισαγωγή: Μάνος Κόνσολας)*. Αθήνα, Ατραπός
84. MacBeath J., Scratz M., Meuret D., Jacobsen L., (2005) *«Η Αυτοαξιολόγηση στο Ευρωπαϊκό Σχολείο»*, Αθήνα: Μεταίχμιο. (3 αντίτυπα)
85. Μπουραντάς, Δημ. (2005). *ΗΓΕΣΙΑ - Ο δρόμος της διαρκούς επιτυχίας*. Αθήνα: Κριτική
86. Neave, G. 2004. *Οι εκπαιδευτικοί, Προοπτικές για το εκπαιδευτικό επάγγελμα στην Ευρώπη*. Μεταίχμιο
87. Μιχόπουλος Α. Β. (1993), *Η Εκπαίδευση στο Πλαίσιο της Οργανωτικής Θεωρίας*, Αυτοέκδοση Αθήνα
88. Μιχόπουλος Α.,(2002). *Εκπαιδευτικό Δίκαιο*, Αθήνα Αυτοέκδοση
89. Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη Γ. (1995), *Κοινωνιολογική Ανάλυση της Ελληνικής Εκπαίδευσης. Οι Εισαγωγικές Εξετάσεις*, τ. Α΄, εκδ. Gutenberg, Αθήνα
90. Κοντογιαννοπούλου-Πολυδωρίδη Γ. (1996), *Κοινωνιολογική Ανάλυση της Αξιολόγησης και της Επίδοσης. Οι εισαγωγικές εξετάσεις*, τ.Β: Συγκρότηση της επίδοσης – ένταξη στην ιεραρχημένη τριτοβάθμια Εκπαίδευση, εκδ. Gutenberg, Αθήνα
91. Αρτινοπούλου Βάσω 2004. *Βία στο σχολείο. Έρευνες και πολιτικές στην Ευρώπη*
92. Δημητρόπουλος Ε. (2003), *Αποφάσεις – Λήψη Αποφάσεων*, Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα
93. Harris, A. (2008). *Distributed School Leadership*. Routdeledge
94. Αλεξόπουλος Δ. (2011), *Ψυχομετρία*, εκδ. Πεδίο Αθήνα
95. Ιορδανίδης Γ. *Ο ρόλος του Προϊσταμένου Διεύθυνσης και Γραφείου Εκπαίδευσης* . Αφοί Κυριακίδη. (2 αντίτυπα)
96. Κάτσικας Χ., Καββαδίας Γ.,(επιμ.) *Η Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση: ποιος, ποιον και γιατί*, εκδ. Σαββάλας, Αθήνα
97. Αθανασούλα - Ρέππα, Α. (1999). *Η Δευτεροβάθμια Τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και η Περιφερειακή της διάσταση στην Ελλάδα (1980 - 1990)*. Αθήνα: Έλλην
98. Κούσουλας, Φ. (2004) *Σχεδιασμός και Εφαρμογή Διαθεματικής Διδασκαλίας* . Αθήνα
99. Μακρυδημήτρης Αν. (1989), *Θεωρία των Αποφάσεων*, Εκδόσεις Αν. Σάκκουλα, Αθήνα

100. Μήτσης Ναπ. 1996, *Διδακτική του γλωσσικού μαθήματος. Από τη γλωσσική θεωρία στη διδακτική πράξη*. Gutenberg-Αθήνα
101. Μήτσης Ναπ. 1995, *Η διδασκαλία της γραμματικής στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Gutenberg-Αθήνα
102. Μήτσης Ναπ. 1998, *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της εφαρμοσμένης επικοινωνιακής προσέγγισης-Εισαγωγή στη θεωρία και τις τεχνικές του επικοινωνιακού μοντέλου*
103. Μήτσης Ναπ. 2004, *Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της γλωσσολογίας. Εισαγωγή στη διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας*. Gutenberg
104. Μπαγάκης, Γ. (επιμ.) *Επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού*. Αθήνα: Μεταίχμιο
105. Μπουζάκης Σ. *Σύγχρονα παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά προβλήματα*. Τυπωθήτω
106. Μπουραντάς Δ. (2001), *Μάνατζμεντ: Θεωρητικό Υπόβαθρο Σύγχρονες Προοπτικές*, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα. (3 αντίτυπα)
107. Ζμας Α., (2007) *Παγκοσμιοποίηση και εκπαιδευτική πολιτική*. Αθήνα: Μεταίχμιο. (2 αντίτυπα)
108. Παπακωνσταντίνου Π. *Εκπαιδευτικό έργο και αξιολόγηση στο σχολείο*. Μεταίχμιο
109. Παπαναούμ Ζ. (1995), *Η Διεύθυνση Σχολείου*, Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη
110. Σταμέλος Γ. & Βασιλόπουλος Α. *Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική*. Μεταίχμιο (3 αντίτυπα)
111. Φαναριώτης Π. (1999), *Δημόσια Διοίκηση, Αποκέντρωση και Αυτοδιοίκηση*, Εκδόσεις Αθ. Σταμούλη, Αθήνα
112. Walter R. Borg *Applying Educational Research-A practical guide for teachers*
113. Fraenkel, Wallen *How to design and evaluate research in education*
114. Geoffrey E. Mills *Action Research: A Guide for the Teacher Researcher*
115. Pashiardis P., Thody A., Papanoum Z., Johansson O. (2003), *European Educational Leadership, A search for consensus in diversity* (CD-ROM)
116. CEEM Conference: «Recreating Linkages between Theory and Praxis in Educational Leadership», Conference Proceedings, Cyprus, 2006 (CD-ROM)
117. Mertler A. Craig (2006), *Action Research: Teachers as researchers in the Classroom*, Sage Publications (2 αντίτυπα)
118. Wenger Etienne (1998), *Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity*, Cambridge University Press
119. Briggs A& Coleman M. (2007), *Research Methods in Educational Leadership and Management*, SAGE Publications
120. Knowledge and Skills for Life: First Results from PISA 2000, (2001)
121. Bassegy M. (1999), *Case study Research in Educational Settings*, Open University Press, Maidenhead, Philadelphia
122. Wenger, E., McDermott R., Snyder W. (2002), *Cultivating Communities of Practice*, Harvard Business School Press, Boston, Massachusetts
123. Coleman D., Boyatzis R. & McKee A. (2002), *Primal Leadership: Realizing the power of emotional intelligence*, Harvard Business School Press, Boston, Massachusetts

124. Field A. (2005), *Discovering Statistics Using SPSS*, SAGE Publications
125. Creswell J. (2003), *Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches*, SAGE Publications
126. Nelson J., Palonsky S. & McCarthy M. (2007), *Critical Issues in Education: Dialogues and Dialectics*, McGraw Hill
127. Lewis D & Allan B. (2005), *virtual Learning Communities: A Guide for Practitioners*, Society for Research into Higher Education & Open University Press
128. Bottery M. (2004), *The Challenges of Educational Leadership*, PCP (2 αντίτυπα)
129. Busher H. & Harris A. (2000), *Subject Leadership and School Improvement*, PCP
130. Harris A., Day C., Hopkins D., Hadfield M., Hargreaves A. & Chapman C. (2003), *Effective Leadership for School Improvement*, RoutledgeFalmer
131. Wengraf T. (2001), *Qualitative Research Interviewing*, SAGE Publications
132. Salkind N. (2004), *Statistics for People Who (Think They) Hate Statistics*, SAGE
133. MacGilchrist B. & Buttress M. (2005), *Transforming Learning and Teaching*, PCP
134. Kydd L., Anderson L. & Newton W. (2003), *leading People and Teams in Education*, The Open University-PSP
135. James C. & Connolly U. (2000), *Effective Change in Schools*, RoutledgeFalmer
136. Lipman P. (2004), *High Stakes Education: Inequality, Globalization and Urban School Reform*, RoutledgeFalmer
137. Learmonth J. (2000), *Inspection: What's in it for schools*, RoutledgeFalmer
138. Dillenbourg P. (1999), *Collaborative Learning: Cognitive and Computational Approaches*, Pergamon
139. Brophy J. (2002), *Social Constructivist Teaching: Affordances and Constraints*, JAI
140. Hargreaves A. (2003), *Teaching in the Knowledge Society*, Teachers College Press (2 αντίτυπα)
141. Bee J. & Opie Clive (2002), *Learning from Research: Getting more from your data*, Open University Press
142. Wegerif R. & Scrimshaw P. (1997), *Computers and Talk in the Primary Classroom*, Multilingual Matters LTD
143. Watkins C., Lodge C & Best R. (2000), *Tomorrow's Schools- Towards Integrity*, RoutledgeFalmer
144. MacGilchrist B, Myers K. & Reed J. (2004), *The Intelligent School*, SAGE Publications
145. Freebody P. (2003), *Qualitative Research in Education: Interaction and Practice*, SAGE
146. Fullan M. (2005), *Leadership and Sustainability*, Corwin Press
147. Creighton T. (2007), *Schools and Data*, Corwin Press
148. Campbell J., Kyriakides L., Muijs D. & Robinson W. (2004), *Assessing Teacher Effectiveness: Developing a Differentiated Model*, RoutledgeFalmer
149. Hanushek E. & Welch F. (2006), *Handbook of the Economics of Education*, North-Holland
150. Opie C. (2004), *Doing Educational Research: a guide to first time researchers*, SAGE

151. Craft A. (2000), *Continuing Professional Development: a practical guide for teachers and schools*, RoutledgeFalmer
152. Tomlinson H. (2004), *Educational Leadership: Personal Growth for Professional Development*, SAGE Publications
153. Bush T. (2003), *Theories of Educational Leadership and Management*, SAGE
154. Whitty G. (2006), *Making Sense of Educational Policy*, SAGE Publications
155. Teddie C. & Reynolds D. (2000), *The International Handbook of School Effectiveness Research*, Routledge
156. Sagor R. (2005), *The Action Research Guidebook*, Corwin Press
157. Bubb S. & Early P. (2004), *Managing Teacher Workload: Work-life Balance and*
158. Bubb S. & Early P. (2004), *Leading and managing continuing professional*
159. Preece J. (2001), *Online Communities: Designing Usability, Supporting Sociability*
160. Bush T. & Middlewood D. (2005), *Leading and Managing People in Education*, SAGE
161. Gronn P. (2003), *The New York of Educational Leaders: changing leadership practice in an era of school reform*, PCP
162. Early P. & Weindling D. (2004), *Understanding School Leadership*, PCP
163. Fullan M. (2003), *The Moral Imperative of School Leadership*, Corwin Press (2 αντίτυπα)
164. Davies B., Ellison L., Bowring-Carr C. (2005), *School Leadership in the 21st Century*, RoutledgeFalmer
165. Davies B. (2005), *The Essentials of School Leadership*, PCP- Corwin Press
166. Muijs D. (2004), *Doing Quantative Research in Education with SPSS*, SAGE
167. Wallace M. & Poulson L. (2006), *Educational Leadership & Management*, SAGE
168. Barrett E., Lally V., Thresh R., Purcell S., *Signposts for Educational Research*
169. Μπαγάκης Γ. (2005), *Αυτοαξιολόγηση σχολικής μονάδας*, Μεταίχμιο, Αθήνα (3 αντίτυπα)
170. Μπαγάκης Γ. (2006), *Εκπαιδευτικές αλλαγές, η παρέμβαση του εκπαιδευτικού και του σχολείου*, Μεταίχμιο, Αθήνα (2 αντίτυπα)
171. Goleman D. (2006), *Κοινωνική νοημοσύνη*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
172. Χυτήρης Λ. (2001), *Οργανωσιακή Συμπεριφορά: η ανθρώπινη συμπεριφορά σε οργανισμούς και επιχειρήσεις*, Interbooks, Αθήνα
173. Selwood I., Fung A. & O' Mahony C, *Management of Education in the information age: the role of ICT*, Kluwer Academic Publishers
174. Coladarci T., Cobb C., Minium E. & Clarke R., *Fundamentals of Statistical Reasoning in Education*, Wiley Jossey-Bass Education
175. Ravid R. (2005), *Practical Statistics for Educators*, University Press of America
176. Murphy J. & Louis K. (1999), *Handbook of Research on Educational Administration*, Jossey-Bass
177. Αθανασούλα-Ρέππα Α., Κουτούζης Μ., Μαυρογιώργος Γ. , Ντισόπουλος Β. & Χαλκιώτης Δ. (1999), *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων : Εκπαιδευτική Διοίκηση και Πολιτική (Τόμος Α')*, ΕΑΠ
178. Αθανασούλα-Ρέππα Α., Ανθοπούλου Σ.-Σ., Κατσουλάκης Σ. & Μαυρογιώργος Γ. (1999), *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων : Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού (Τόμος Β')*, ΕΑΠ

179. Everard K.B. & Morris G. (1999), Αποτελεσματική εκπαιδευτική διοίκηση, ΕΑΠ
180. Cohen, E. (1993). *Designing groupwork strategies for the heterogeneous classroom*. Columbia University, Teachers College: Teachers College Press
181. Creswell John. W. (2004). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research* (2nd edition).
182. Gay L.R, Mills, G., Airasian P. (2003) *Educational Research: Competencies for Analysis and Applications, 7/E*. Prentice Hall
183. Johnson Burke and Larry B. Christensen (2003) *Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches* (2 edition) Allyn & Bacon
184. Wiersma William and Stephen G. Jurs (2004). *Research Methods in Education: An Introduction* (8th Edition). Allyn & Bacon
185. Coles, J.Martin & Southworth, G. (2005). *Developing Leadership*, Open University
186. Collard, J.& Reynolds, C. (2005). *Leadership, Gender & Culture in Education*. Open
187. Dickmann, H.M. & Stanford-Blair, N. (2002). *Connecting Leadership to the Brain*, Corvin
188. Smith, F. (1998). *Then Book of Learning and Forgetting*, Teachers College Press
189. Fullan, M. (2001). *Leading in a cultural of Change*, Jossey-Bass (1+1 αντίτυπα, A461)
190. Harasim, L., Hiltz, R.S., Teles, L., Turoff, M. (2001). *Learning Networks*, The MIT Press
191. Busher, H. (2006). *Understanding Educational Leadership*, Open University Press
192. Jensen, E. (2005). *Teaching with the Brain in Mind*, ASCD
193. Littky, D. (2004). *The big picture*, ASCD
194. Sousa, D. (2003). *The Leadership Brain*, Corvin Press, INC
195. Tickle, L. (1990). *Design and Technology in Primary School Classroom*, The Falmer Press
196. Wissing, G.& McTighe, J. (2005). *Understanding by Design*, Pearson
197. Αθανασούλα- Ρέππα, Α.(2008). *Εκπαιδευτική Διοίκηση & Οργανωσιακή Συμπεριφορά*, Αθήνα: Έλλην (6 αντίτυπα)
198. Ανδρέου, Α. & Παπακωνσταντίνου, Γ.(1994). *Εξουσία και Οργάνωση-διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος*, Αθήνα: "Νέα Σύνορα", Λιβάνη (2 αντίτυπα)
199. Καμπουρίδης, Γ. (2002). *Οργάνωση και Διοίκηση Σχολικών Μονάδων*, Αθήνα: Κλειδάριθμος (2 αντίτυπα)
200. Μπακιρτζής, Κ. (2002). *Επικοινωνία και Αγωγή*, Αθήνα: Gutenberg
201. Παγκάκη, Γρ. (1991). *Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση*, Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλα
202. Αποτύπωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος σε Επίπεδο Σχολικών Μονάδων, επιμ. Κουλαΐδη Β. (2006). Αθήνα: Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας
203. Πουλής, Π.(2006-2008). *Εκπαιδευτικό Δίκαιο και θεσμοί, τόμος II - Γ' & Δ' έκδοση*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα (3 βιβλία)
204. Χατζηπαναγιώτου, Π.(2003). *Η διοίκηση του σχολείου και η συμμετοχή των εκπαιδευτικών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων*, Θεσσαλονίκη: αφοί Κυριακίδη

205. Αξιολόγηση και Εκπαίδευση Διαπροσωπικών Μεταβιβάσιμων Δεξιοτήτων των Νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας, μετ: Καφέτσιος Κ.-Πρόγραμμα Leonardo da Vinci. Emotion & Interpersonal skills at work
206. Εκπαιδευτική έρευνα στην Πράξη-Εκπαιδευτική Έρευνα τρέχοντα θέματα, τόμος Α.(1999). Πάτρα: ΕΑΠ
207. Εκπαιδευτική έρευνα στην Πράξη-Συλλογή Κειμένων(Ανάτυπα), (1999). Πάτρα: ΕΑΠ
208. Στυλιανίδης, Μ. (2008). Το Σχολείο του Μέλλοντος. Αθήνα: Γρηγόρης. (2 αντίτυπα)
209. Μόργκαν, Γκ. (2000). Οι όψεις της οργάνωσης - Εισαγωγή στη θεωρία οργανώσεων. Αθήνα: Καστανιώτης
210. Παπαγιάννης, Ν. (2004). Η τέχνη της Διοίκησης στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Τουρίκης. (2 αντίτυπα)
211. Μιχόπουλος, Α. (1996). Το μοντέλο του Maslow στη σχολική οργάνωση - (Η ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών του εκπαιδευτικού προσωπικού της σχολικής εκπαίδευσης από την άσκηση του έργου τους). Αθήνα
212. Yin, R. (2009). *Case Study Research - Design and Methods - Fourth Edition*. USA: Sage. (2 αντίτυπα)
213. Blasé, J. & Blasé, Jos. (2004). *Handbook of instructional Leadership - How successful Principals Promote Teaching and Learning*. California: Corwin
214. Bolman, L. & Deal, T. (2008). *Reframing Organizations - Artistry, Choice, and Leadership*. (Fourth Edition). San Francisco: Jossey Bass.
215. Denzin, N. & Lincoln, Y. (2005). *The Sage Handbook of Qualitative Research (Third Edition)*. USA: Sage. (2 αντίτυπα)
216. Owens, R. & Valesky, T. (2007). *Organizational Behavior in Education – Adaptive Leadership and school reform*. USA: Pearson. (9th edition) - (3 αντίτυπα)
217. Bordens, K. & Abbot, B. (2008) *Research Design and Methods*. New York: McGraw-Hill Higher Education
218. Williams, B. (2008) *12 Roles of Facilitators for School Change*. California: Corwin
219. Lunenburg, F. & Ornstein, A. (2008) *Educational Administration*. USA: Wadsworth. (2 αντίτυπα)
220. Brooks-McNamara, V. & Torres, D. (2008) *The Reflective Scholl Counselor's. Guide to practitioner research*. California: Corwin Press. (2 αντίτυπα)
221. Caldwell, B. (2006) *Re- Imagining Educational Leadership*. London: Sage. (2 αντίτυπα)
222. Jackson, S. (2009) *Research Methods and Statistics*. USA: Wadsworth
223. Starrat, R. (2003) *Centering Educational Administration*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates
224. Gardner, H. (2006) *Multiple Intelligences*. New York: Basic Books
225. Easterby-Smith, M., Burgoyne, J., Araujo, L. (1999) *Organizational Learning*. London: Sage
226. Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009) *Interviews*. California: Sage
227. Stoll, L. & Seashore Louis, K. (2008) *Professional Learning Communities*. England: Open University Press McGraw-Hill Companies. (2 αντίτυπα)
228. Hargreaves, A. (2003) *Teaching in the Knowledge Society*. England: Open University Press McGraw-Hill Companies

229. Brown, T. & Jones, L. (2001) *Action Research and Postmodernism*. Buckingham: Open University Press
230. Fullan, M. (2005) *Change Forces: The Sequel*. London and New York: RoutledgeFalmer
231. Fullan, M. (1993) *Change Forces*. London and New York: RoutledgeFalmer
232. Fowler, F. (2009) *Survey Research Methods*. USA: Sage. (2 αντίτυπα)
233. Day, C., Harris, A., Hadfield, M., Tolley, H., Beresford, J. (2008) *Leading Schools in Times of Change*. Great Britain: Open University Press McGraw-Hill Companies. (2 αντίτυπα)
234. Strike, K. (2007). *Ethical leadership in schools*. USA: Corwell Press
235. Law, S. & Glover, D. *Educational Leadership and Learning*. (2 αντίτυπα)
236. Stronge, J. (2006). *Evaluating teaching*. USA: Corwell Press (2th edition)
237. Morrison, K. (2004). *Management theories for educational change*. London: Whurr
238. Durrant, J. & Holden, G. (2006). *Teachers Leading Change - Doing Research for school Improvement*. Great Britain: Paul Chapman Publishing
239. Leithwood, K., Chapman, J., Corson, D., Hallinger, Ph., Hart, A. (1996). *International Handbook of Educational Leadership and Administration*. Part 1 & 2. Netherland: Springer
240. Kydd, L., Anderson, L., Newton, W. (2003). *Leading people and teams in Education*. The Open University
241. Davies, B. (2006). *Leading the strategically Focused School*. Sage
242. Coleman, M. & Earley, P. (2005). *Leadership and Management*. Oxford University Press
243. Πανταζής, Τερλέξης, (1996). *Διευθυντικές Ολιγαρχίες*. Εκδ. Παπαζήση (2 αντίτυπα)
244. Fowler, F. (2004). *Policy Studies for Educational Leaders*. Pearson
245. Gelb, M. (2004) *How to think like Leonardo da Vinci*. Delta
246. Σαϊτης, Χ. (2001). *Η λειτουργία του Σχολείου μέσα από τις Αποφάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων (Ερευνητική μελέτη)*. Εκδ. Ατραπός
247. Παντίδης, Σ., Πασιάς, Γ. (2003). *Ευρωπαϊκή Διάσταση στην Εκπαίδευση*. Εκδ. Gutenberg
248. Γναρδέλλης, Χ.(2006). *Ανάλυση Δεδομένων με το SPSS 14*. Εκδ. Παπαζήση. (2 αντίτυπα)
249. Στατιστική στην Κοινωνική Έρευνα
250. Howitt, D. & Cramer, D. (2010). *Στατιστική με το spss 16*. Εκδ. Κλειδάριθμος
251. Αβούρης, Ν., Καραγιαννίδης, Χ. & Κόμης, Β. (2008). *Συνεργατική Τεχνολογία*
252. Norusis, M. (2011). *Οδηγός Ανάλυσης Δεδομένων με το IBM SPSS 19*. Εκδ. Κλειδάριθμος. (3 αντίτυπα)
253. Ρούσσο, Π., Τσαούσης Μ. *Στατιστική στις επιστήμες της συμπεριφοράς με τη χρήση του spss*. Εκδ. Τόπος. (5 αντίτυπα)
254. Mertens, D., (2009), *Έρευνα και αξιολόγηση στην Εκπαίδευση και την ψυχολογία*. Εκδ. Μεταίχμιο. (2 αντίτυπα)
255. Γναρδέλλης, Χ., (2009), *Ανάλυση Δεδομένων με το PASW Statistics 17.0*. Εκδ. Παπαζήση.(3 αντίτυπα)
256. Κατσής, Α., Σιδερίδης, Γ., Εμβαλωτής, Α. (2010), *Στατιστικές μέθοδοι στις κοινωνικές επιστήμες*, Εκδ. Τόπος
257. Κωτσάκης, Δ., Μουρελή, Ε., Μπίμου, Ι., Μπουντουλούση, Ε. (2010), *Αναστοχαστική Πράξη. Ο αποκλεισμός στο σχολείο*. Εκδ. νήσος. (2 αντίτυπα)

258. Τσιβάκου, Ι. (2010). Εν κινδύνω. Από την Τεχνολογία στην Ηθική. Εκδ. Σιδέρης
259. Πασιαρδής, Π. (1995), Η αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών. Εκδ. Γρηγόρη. (10 αντίτυπα)
260. Λουμάκου, Μ.& Μπρουσκέλη, Β. (2010), Παιδί και γεγονότα ζωής. Εκδ. Gutenberg
261. Λουκαΐδης, Κ. (2011), IBM SPSS STATISTICS 19, Εκδ. Ηλία Επιφανίου
262. Robson, C. (2007). Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Gutenberg
263. Πασιαρδής, Π. (2012). Επιτυχημένοι διευθυντές σχολείων. ΙΩΝ. (3 αντίτυπα)
264. Σαραφίδου, Ε. (2011). Συνάρθρωση ποσοτικών και ποιοτικών προσεγγίσεων - Η εμπειρική έρευνα. Gutenberg (20 αντίτυπα)
265. Sophie Courau (2000). Τα Βασικά Εργαλεία του Εκπαιδευτή Ενηλίκων, Μεταίχμιο
266. Alan Rogers (1999). Η εκπαίδευση Ενηλίκων, Μεταίχμιο
267. Μπαγάκης, Γ.(2007) Ένα σχολείο μαθαίνει, Λιβάνη
268. Elliot, J. (1991) Action research for educational change, Open University
269. House E. (1989) New directions in educational evaluation, Falmer
270. Stoll L, Louis K. (2007). Professional Learning Communities, Open University
271. Brown T, Jones L. (2001). Action Research and Postmodernism, Open University
272. Delors J. (1996). Learning the treasure within, Unesco
273. Murphy R, Torrance H. (1987) Evaluating education: issues and methods, Open University
274. Eaker R., Dufour R., Dufour Reb. (2002). Getting Started, Solution Tree
275. Senge P., (2000). Schools that learn, Paperback Edition
276. Brooks J., Brooks M., (1999) The case for constructivist classrooms, Valerie Sprague
277. Stringer E., (2008) Action Research in Education, Pearson Education
278. Μπαγάκης Γ., (2008). Η ηγεσία που διευκολύνει τη μάθηση, Λιβάνη
279. Hammersley M., (1993). Educational research, Open University
280. Lipman M., (2006). Η σκέψη στην εκπαίδευση. Εκδ. Πατάκη (2 αντίτυπα)
281. Γκόβαρης Χ., (2013). Διδασκαλία και Μάθηση στο Διαπολιτισμικό Σχολείο. Εκδ. Gutenberg
282. Τσιτσιπής Λ., (2004). Εισαγωγή στην Ανθρωπολογία της Γλώσσας. Εκδ. Gutenberg
283. Henderson N., Milstein M., (2008). Σχολεία που προάγουν την ψυχική ανθεκτικότητα. Εκδ. Τυπωθήτω (2 αντίτυπα)
284. Creswell J., (2011). Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, Διεξαγωγή και Αξιολόγηση της Ποσοτικής και Ποιοτικής Έρευνας. Εκδ. Έλλην
285. Κάτσης Α., Σιδερίδης Γ., Εμβαλωτής Α., (2010). Στατιστικές μέθοδοι στις κοινωνικές επιστήμες. Εκδ. Τόπος
286. Λουκαΐδης Κ., (2011). Στατιστική Επεξεργασία Δεδομένων με τη χρήση του IBM SPSS STATISTICS 19. Εκδ. Ηλία Επιφανίου
287. Πασιαρδής Π., (2014). Modeling School Leadership across Europe. Εκδ. Springer
288. Ιωσηφίδης, Θ. & Σπυριδάκης, Μ (επιμ), Ποιοτική κοινωνική έρευνα. Εκδόσεις Κριτική (2006)
289. Hollis, M., Φιλοσοφία των κοινωνικών επιστημών. Εκδόσεις Κριτική (2005)

290. Peter G. Northhouse, (2004). *Leadership: Theory and Practice*. Εκδόσεις Sage Publications, Inc, (2 αντίτυπα)
291. Tashakkori, A., Teddlie, Ch., (2003). *Handbook of Mixed Methods in Social & Behavioral Research*. Sage Publications, Inc
292. Patton, M., (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods*. Sage Publications, Inc
293. Minder, M., (2007). *Λειτουργική Διδακτική, Στόχοι Στρατηγικές, Αξιολόγηση*. Εκδόσεις
294. Ρόντος, Κ., Παπάνης, Ευ., (2006). *Στατιστική Έρευνα, Μέθοδοι & Εφαρμογές*. Εκδόσεις
295. Cameron, K., Quinn, R., (2006). *Diagnosing and Changing Organizational Culture*
296. Κελπανίδης Μ., (1999). *Μεθοδολογία της Παιδαγωγικής Έρευνας με Στοιχεία Στατιστικής*. Εκδόσεις Κώδικας
297. Χατζηχρήστου, Χρ., (1999). *Ο Χωρισμός των Γονέων, το Διαζύγιο & τα Παιδιά*. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα
298. Ξανθός, Γ. (2005). *Χρησιμοποιώντας το Excel για Στατιστική Ανάλυση*. Εκδόσεις
299. Δέσποινα Καρακατσάνη, Γιούλη Παπαδιαμαντάκη. *Σύγχρονα Θέματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Αναζητώντας το Νέο Σχολείο*, Εκδόσεις Επίκεντρο (2 αντίτυπα)
300. Κώστας Ζαφειρόπουλος, *Πως γίνεται μια επιστημονική εργασία; Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών 2η έκδοση*, Εκδόσεις Κριτική (2 αντίτυπα)
301. Δρ. Βασιλική Μπρίνια, *Management εκπαιδευτικών μονάδων & εκπαίδευσης*, Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης (2 αντίτυπα)
302. Δρ. Μαρία Νικολαΐδου, *Εκπαιδευτική ηγεσία, ε, και; Χαρτογραφώντας το Πεδίο της Ηγεσίας στην Εκπαίδευση. Από τη θεωρία στην Έρευνα και στην Πρακτική*, Εκδοτικός όμιλος ΙΩΝ (2 αντίτυπα)
303. Mertens, D., (2005), *Research & Evaluation in Education & Psychology (2nd edition)*
304. Σταυρίδου, Ε., Σολομωνίδου, Χ., Παπαρούση, Μ., (επιμ.) (2008), *Προωθώντας τη μάθηση: Έρευνα σε σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης και παραγωγή διδακτικού υλικού*
305. Κοντοπούλου, Ε., (2002), *Ψυχομετρία*, εκδ. Interbooks
306. Minium, Ed., King, Br., Bear, G., (1993). *Statistical Reasoning in Psychology & Education*. John Wiley & Sons
307. Grimm, L., (1993), *Statistical Applications for the Behavioral Sciences*. John Wiley & Sons
308. Παπαδημητρίου, Γ., (2005), *Περιγραφική Στατιστική*, εκδ. Τυπωθύτω-Δάρδανος
309. Λεοντίδου, Λ., (2006), *Ποιοτική Κοινωνική Έρευνα*, εκδ. Κριτική
310. Υφαντόπουλος, Γ., Νικολαΐδου, Κ. (2008), *Η Στατιστική στην Κοινωνική Έρευνα*, εκδ. Gutenberg
311. Μακράκης, Β., (2005), *Ανάλυση Δεδομένων στην Επιστημονική Έρευνα (3η έκδοση)*, εκδ. Gutenberg.
312. Παπαδημητρίου, Γ., (2005), *Στατιστική: τεύχος 2, Επαγωγική Στατιστική*, εκδ. Τυπωθύτω-Δάρδανος
313. Σταλίκας, Αν., (2005), *Μέθοδοι Έρευνας στην Ψυχολογία*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα
314. Bartz, Al., (1981), *Basic Statistical Concepts (3rd edition)*. Macmillan Publishing
315. Grais, B., (2005), *Στατιστικές Μέθοδοι*, εκδ. Τυπωθύτω-Δάρδανος.
316. Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής-Γ.Σ.Ε.Ε., (2012), *2011 Ετήσια έκθεση για την εκπαίδευση, Τα οικονομικά μεγέθη της εκπαίδευσης*
317. Ζαΐρης, Ποσ., (2010), *Στατιστική Μεθοδολογία*, εκδ. Κριτική

318. Ε.Κ.Κ.Ε. Σπουδαστήριο Κοινωνιολογίας ΠΑΣΠΕ,(1996), *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*, εκδ. Gutenberg
319. Παπαδημητρίου, Γ., (2007), *Η ανάλυση δεδομένων*, εκδ. Τυπωθύτω-Δάρδανος
320. Καπαχτού, Β., (2011), *Η αυτοαξιολόγηση της Σχολικής Μονάδας-Μια αναπτυξιακή διαδικασία*, εκδ. Αφοί Κυριακίδη
321. March, J., Weil, Th., (2005). *On Leadership*. Blackwell Publishing
322. Γιαλαμάς, Β., (2007), *Στατιστικές Τεχνικές & Εφαρμογές στις Επιστήμες της Αγωγής*,
323. Corrans, J., (2004), *Η Επιτόπια Εθνολογική Έρευνα* , εκδ. Gutenberg
324. Πουλής, Π., (2007), *Το νομικό πλαίσιο οργάνωσης & λειτουργίας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ΑΕΙ-ΤΕΙ (1982-2007)*, εκδ. Σάκκουλα
325. Κονιόρδος, Σωκρ., Φωτόπουλος, Ν., (2010). *Φτώχεια, ανισότητες & εκπαίδευση στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης* (3 αντίτυπα)
326. Λατινόπουλος, Π., (2010), *Τα πρώτα βήματα στην έρευνα, Ένας χρηστικός οδηγός για νέους ερευνητές*, εκδ. Κριτική
327. Κατσιώλης Ι., (2006), *Επαγωγική Στατιστική*, εκδ. Gutenberg
328. Δοδοντσάκης Γ. (2001) *Κοινή Πορεία στην Εκπαίδευση*, εκδ. Δάρδανος
329. Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (2008), *Διαστάσεις Έρευνας στο χώρο της Εκπαίδευσης και της Παιδαγωγικής*.
330. Α.Π.Θ. Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, (2003), *Ποιος φοβάται τις νέες τεχνολογίες;*
331. Σίμος Π., & Κομίλη Αι., (2003), *Μέθοδοι έρευνας στην ψυχολογία και τη γνωστική νευροεπιστήμη*, εκδ. Παπαζήση
332. Μλεκάνης Μ., (2005), *Οι συνθήκες εργασίας των εκπαιδευτικών*, εκδ. τυπωθήτω
333. Erricker. B., (1970), *Elementary statistics*
334. Miller K., (2006). *Οργάνωση & Επικοινωνία, Προσεγγίσεις & Διαδικασίες*. Εκδόσεις Δίαυλος
335. Σφακιανάκη Ελ., (2015). *Διοίκηση Ολικής Ποιότητας & Εκπαίδευση: Προσεγγίσεις, Εφαρμογές, Μελέτες Περίπτωσης*. Εκδόσεις Δίαυλος
336. Μαγγόπουλος Γ., (2015). *Μοντέλο Ολιστικής Αξιολόγησης Προγραμμάτων* . Fylatos Publishing. (3 αντίτυπα)
337. Μάνος Κων/νος, Μάνου Ιωαν. & Μάνου Βασιλ. (2003). *Η Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση (Α' & Δ' Τόμος)*. Εκδόσεις Ατραπός
338. Παλαιολόγου Νεκτ. & Ευαγγέλου Οδ. (2003). *Διαπολιτισμική Παιδαγωγική. Εκπαιδευτικές, Διδακτικές και Ψυχολογικές Προσεγγίσεις*. Εκδόσεις Ατραπός. (2 αντίτυπα)
339. Μυλωνάκου - Κεκέ Ηρώ (2003). *Ζητήματα Κοινωνικής Παιδαγωγικής*. Εκδόσεις
340. Ματθαίου Δημ. (2006). *Συγκριτική Σπουδή της Εκπαίδευσης*. Εκδόσεις Ατραπός
341. Καΐλα Μ. (1999). *Ο εκπαιδευτικός στα όρια της παιδαγωγικής σχέσης*
342. Μυλωνάκου - Κεκέ Ηρώ (2007). *Σχολείο, Οικογένεια & Κοινότητα. Αναπτύσσοντας τη συνεργασία*. Εκδόσεις Ατραπός
343. Σολομωνίδου Χρ. (1996). *Εκπαιδευτική Τεχνολογία. Μέσα, υλικά: διδακτική χρήση & αξιοποίηση*
344. Νικολάου Γ. (2000). *Ένταξη & Εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο*. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα

345. Μπασέτας Κων/νος (2002). <i>Ψυχολογία της μάθησης</i> . Εκδόσεις Ατραπός
346. Πυργιωτάκης Ιωαν. (2000). <i>Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη</i> . Εκδόσεις Ελληνικά
347. Μαλικιώση-Λοΐζου Μ. (2001). <i>Η συμβουλευτική ψυχολογία στην εκπαίδευση</i> . Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα
348. Γαλανάκη Ευαγ. (2003). <i>Θέματα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας</i> . Εκδόσεις Ατραπός
349. Παρασκευόπουλος Θεοδ. (2005). <i>Συναίσθηματική ανάπτυξη των παιδιών, το συναίσθημα του φόβου</i> . Εκδόσεις Ατραπός
350. Κορδούτης Παν. & Παυλόπουλος Β. (2006). <i>Πεδία έρευνας στην κοινωνική ψυχολογία</i> . Εκδόσεις Ατραπός
351. Πουρκός Μάριος (2006). <i>Κοινωνικό-ιστορικό-πολιτισμικές προσεγγίσεις στην ψυχολογία και την εκπαίδευση</i> . Εκδόσεις Ατραπός
352. Παπάς Αθ. <i>Σχολική Παιδαγωγική</i> . Εκδόσεις Ατραπός
353. Ρέντζου Κων/να & Σακελλαρίου Μ. (2014). <i>Ο χώρος ως παιδαγωγικό πεδίο σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης</i> . Εκδόσεις Πεδίο
354. Γκόβαρης Χρ. Θεοδωροπούλου Έλ. & Κοντάκος Αν. (2007). <i>Η παιδαγωγική πρόκληση της πολυπολιτισμικότητας</i> . Εκδόσεις Ατραπός
355. Μπαμπάλης Θ. (2005). <i>Παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών. Βοηθώντας στη σχολική προσαρμογή τους</i> . Εκδόσεις Ατραπός
356. Κόκκοτας Παν. & Πλακίτση Κ. (2012). <i>Μουσειοπαιδαγωγική & Εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες, θεωρία & πράξη</i> . Εκδόσεις Πατάκη
357. Καΐλα Μ., Καλαβάσης Φ. & Πολεμικός Ν. (2002). <i>Μύθοι, μαθηματικά, πολιτισμοί: Αποσιωπημένες σχέσεις στην εκπαίδευση</i> . Εκδόσεις Ατραπός
358. Μπάμπαλης Θ. (2005). <i>Η Κοινωνικοποίηση του Παιδιού στη Σχολική Τάξη, ο ρόλος του εκπαιδευτικού</i> . Εκδόσεις Ατραπός
359. Μπασέτας Κων/νος (2007). <i>Παιδαγωγική αλληλεπίδραση στο σχολείο</i> . Εκδόσεις Ατραπός
360. Κολιάδης Εμ. (2002). <i>Γνωστική Ψυχολογία, Γνωστική Νευροεπιστήμη και Εκπαιδευτική Πράξη (τόμος Δ')</i>
361. Κολιάδης Εμ. (1997). <i>Θεωρίες μάθησης & εκπαιδευτική πράξη (τόμος Γ': Γνωστικές θεωρίες)</i>
362. Ζάραγκας Χ. (2006). <i>Ψυχοκινητική Αγωγή, μια Ψυχοπαιδαγωγική Προσέγγιση σε Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας</i> . Εκδόσεις Ατραπός
363. Χάρης Κ., Πετρουλάκης Ν. & Νικόδημος Σ. (2001). <i>Συνεχιζόμενη εκπαίδευση & Δια Βίου μάθηση: Διεθνής εμπειρία και ελληνική προοπτική - Πρακτικά του Θ' Διεθνούς Παιδαγωγικού Συνεδρίου (Βόλος, 1999), Παιδαγωγική Εταιρεία Ελλάδος</i>
364. Ρηγάτου Ντ. (2002). <i>Περνάνε & τα Πανεπιστήμια εξετάσεις; Διασφάλιση Ποιότητας στον Χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης</i> . Εκδόσεις Ατραπός
365. Παπάς Α., Αναγνώστου Η., Αρkitsoiός Κ. κ.ά. (2005). <i>Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία. Όραμα & Πραγματικότητα, Λειτουργία & Προβλήματα, Προσανατολισμοί & Προσδοκίες</i>
366. Σταυρίδου Ελ. (2000). <i>Συνεργατική μάθηση στις φυσικές επιστήμες, μια εφαρμογή στο Δημοτικό σχολείο</i> . Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Παν. Θεσσαλίας

367.Πολεμικός Ν., Καΐλα Μ. & Καλαβάσης Φ. (2002). <i>Εκπαιδευτική, Οικογενειακή και Πολιτική Ψυχοπαθολογία (Α', Β', Γ' & Δ' Τόμος)</i> . Εκδόσεις Ατραπός
368. Παπάς Αθ. <i>Διαπολιτισμική Παιδαγωγική και Διδακτική (Α' Τόμος)</i>
369. Λεοντσίνης Γ. (2007). <i>Πολυπολιτισμικότητα και Σχολική Ιστορία</i> . Εκδόσεις Ατραπός
370. Γκόβαρης Χρ. (2001). <i>Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση</i> . Εκδόσεις Ατραπός
371. Ζάχαρης Δημ. (2004). <i>Ψυχολογία της Παιδικής και Εφηβικής Ηλικίας</i> . Εκδόσεις Ατραπός
372. Κεκές Ιωαν. (2007). <i>Η διαχείριση της γνώσης στο σύγχρονο τεχνολογικό περιβάλλον</i> . Εκδόσεις Ατραπός
373. Κουμπιάς Εμ. (2004). <i>Ανάγνωση & Προσοχή: Ψυχολογικές Διαστάσεις</i> . Εκδόσεις Ατραπός
374. Παλαιολόγου-Γκικοπούλου Κων. (2005). <i>Ένα διεθνές curriculum για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση</i> . Εκδόσεις Ατραπός
375. Μήτσης Ναπ. (2004). <i>Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης</i> . Gutenberg-Αθήνα
376. Κανελλόπουλος Δημ. (2006). <i>Η εκπαίδευση των γυναικών κατά τη μετοθωνική περίοδο</i> . Εκδόσεις Ατραπός
377. Ζάχαρης Δ. (2002). <i>Από την Ψυχολογία στη Διδακτική Μεθοδολογία</i> . Εκδόσεις Ατραπός
378. Ζήγος Στ. (1990). <i>Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα & ενιαίο σχολείο</i>
379. Καράμηνas Ιγν. (2006). <i>Διδασκαλία και μάθηση με την αξιοποίηση του Διαδικτύου, ο ρόλος του εκπαιδευτικού</i> . Εκδόσεις Ατραπό
380. Ζήγος Στ. (2007). <i>Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική. Η αγορά ως παιδαγωγός</i>
381. Φασουλής Κ. (2005). <i>Σχέσεις κράτους - Πανεπιστημίου. Κρατικοί μηχανισμοί ελέγχου</i> . Εκδόσεις Ατραπός
382. Καραμπάτσος Αντ. (2000). <i>Παράγοντες & εκτιμήσεις σχολικής ετοιμότητας</i> . Εκδόσεις Ατραπός
383. Μάνος Κ. (1989). <i>Γενική Διδακτική</i> . Εκδόσεις Γρηγόρη
384. Καψάλης Αχ. (1994). <i>Αξιολόγηση & Βαθμολογία στο Δημοτικό σχολείο</i> . Εκδόσεις Art of Text
385. Τσιάντης Γ. & Μανωλόπουλος Σ. (1986). <i>Σύγχρονα θέματα παιδοψυχιατρικής</i> . Εκδόσεις Καστανιώτη
386. Alain Bouvier (2013). <i>Μάνατζμεντ και γνωστικές επιστήμες. Σειρά - θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού: Υπεύθυνοι Σειράς: Α.Κοντάκος, Φ. Καλαβάσης</i> . Εκδόσεις Διάδραση
387. Alain Bouvier, Mark Bray, Φ. Καλαβάσης, Α. Κοντάκος, Ora Kwo (2015). <i>Θέματα Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού</i> . Εκδόσεις Διάδραση
388. Θεοφλίδης Χρ. (2012). <i>Σχολική Ηγεσία & Διοίκηση</i> . Εκδόσεις Γρηγόρη
389. Κοινωνικές Επιστήμες, Ετήσια τρίγλωσση επιθεώρηση κοινωνικών ερευνών (2012). <i>Οι γειτονιές του Πολιτισμού</i> . Εκδόσεις Αλεξάνδρεια. (3 αντίτυπα)
390. Κοινωνικές Επιστήμες, Ετήσια τρίγλωσση επιθεώρηση κοινωνικών ερευνών (2013). <i>Η κρίση</i> . Εκδόσεις Αλεξάνδρεια. (3 αντίτυπα)
391. Κοινωνικές Επιστήμες, Ετήσια τρίγλωσση επιθεώρηση κοινωνικών ερευνών (2014). <i>Μικρόκοσμοι, Θεωρία του Πεδίου</i> . Εκδόσεις Αλεξάνδρεια. (3 αντίτυπα)
392. Κοινωνικές Επιστήμες, Ετήσια τρίγλωσση επιθεώρηση κοινωνικών ερευνών (2015). <i>Κοινωνικές Πρακτικές & Αναπαραστάσεις</i> . Εκδόσεις Αλεξάνδρεια. (3 αντίτυπα)

393. Πασιαρδής Π. (επιμ.) (2014). *Αξιολόγηση Προγραμμάτων & Προσωπικού στην Εκπαίδευση* (Τόμος Ι - Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων). Εκδόσεις Ίων
394. Πασιαρδής Π. (επιμ.) (2014). *Αξιολόγηση Προγραμμάτων & Προσωπικού στην Εκπαίδευση* (Τόμος ΙΙ - Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου & Εκπαιδευτικών). Εκδόσεις Ίων
395. Πασιαρδής Π. (επιμ.) (2010). *Αξιολόγηση Προγραμμάτων & Προσωπικού στην Εκπαίδευση* (Τόμος Ι - Αξιολόγηση Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων). Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
396. Πασιαρδής Π. (επιμ.) (2010). *Αξιολόγηση Προγραμμάτων & Προσωπικού στην Εκπαίδευση* (Τόμος ΙΙ - Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου & Εκπαιδευτικών). Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
397. Πασιαρδής Π. (2007). *Στρατηγικός Σχεδιασμός, καινοτομίες και αξιολόγηση στην εκπαίδευση* (Τόμος ΙΙ - Στρατηγικός Σχεδιασμός στην Εκπαίδευση). Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
398. Κυπριακός Όμιλος Εκπαιδευτικής Διοίκησης (Δεκέμβριος 2015). *Δελτίο ΚΟΕΔ*. Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου. (7 αντίτυπα)
399. Γκέφου-Μαδιανού Δ. (2015). *Πολιτισμός και εθνογραφία. Από τον εθνογραφικό ρεαλισμό στην πολιτισμική κριτική*. Εκδόσεις Πατάκη
400. Κωνσταντίνου Χ. (2015). *Το καλό σχολείο, ο ικανός εκπαιδευτικός και η κατάλληλη αγωγή ως παιδαγωγική θεωρία και πράξη*. Εκδόσεις Gutenberg
401. Σαββάκης Μ. (2013). *Μικροκοινωνιολογία και Ποιοτική Έρευνα. Θεωρητικά παραδείγματα και εμπειρικές εφαρμογές*. Εκδόσεις Κριτική
402. Κατσαρού Ε. (2016). *Εκπαιδευτική έρευνα - Δράση. Πολυπαραδειγματική διερεύνηση για την αναμόρφωση της εκπαιδευτικής πράξης*. Εκδόσεις Κριτική (2 αντίτυπα)
403. Σταυρόπουλος Β. & Μπαγινέτας Κων. (2015). *Αειφορική ηγεσία σε σχολικές μονάδες: Θεωρητικές προσεγγίσεις και εμπειρική έρευνα*. (3 αντίτυπα)
404. Gary Yukl (2009). *Η Ηγεσία στους Οργανισμούς*. Εκδόσεις Κλειδάριθμος. (4 αντίτυπα)
405. Θεοδωροπούλου Ελ. (2013). *Φιλοσοφία, φιλοσοφία είσαι εδώ; Κάνοντας φιλοσοφία με τα παιδιά*. Εκδόσεις Διάδραση (2 αντίτυπα)
406. Jean-Manuel de Queiroz (2000). *Το σχολείο και οι κοινωνιολογίες του* (Μτφ. Χριστοδούλου Ιφ. & Σταμέλος Γ.). Εκδόσεις Gutenberg
407. Τριλίβα Σοφ., Ξαρλή Πην. & Σπινθάκη Αγ. (2012). *Πλάθοντας Ταυτότητες: Από τη μαθητεία στη διδασκαλία*. Εκδόσεις Επίκεντρο
408. Γρόλλιος Γ. & Γούναρη Π. (2016). *Απελευθερωτική και κριτική παιδαγωγική στην Ελλάδα*. Εκδόσεις Gutenberg
409. Mialaret Gaston (2007). *Επιστήμες της Εκπαίδευσης: Η διαμόρφωση και η εξέλιξη ενός επιστημονικού πεδίου*. Εκδόσεις Μεταίχμιο
410. Willig Carla (2013). *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στην Ψυχολογία* (Επιστ. Επιμέλεια: Τσέλιου Ελ.). Εκδόσεις Gutenberg
411. Καλδή Στ. & Κόνσολας Μ. (2016). *Διδακτική Μέθοδος Project και Διαθεματικότητα. Θεωρία, έρευνα & πράξη*. Εκδόσεις Γρηγόρη (2 αντίτυπα)
412. Παπακωνσταντίνου Γ. (2002). *Προσφορά και Ζήτηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης*. Εκδόσεις Μεταίχμιο

413. Πασιάς Γ. (2007). *Ευρωπαϊκή Ένωση και Εκπαίδευση, Θεσμικός Λόγος & Εκπαιδευτική Πολιτική (1950-1999), Τόμος Α'*. Εκδόσεις Gutenberg
414. Ελευθερία Αργυροπούλου, (2018), *Οργάνωση, Διοίκηση και Λειτουργία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης*, Εκδόσεις Κριτική (2 αντίτυπα)
415. Hines Joanna, *Τα Παιδιά ως Φιλόσοφοι. Μάθηση μέσω Έρευνας και Διαλόγου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*, Εκδότης: Μεταίχμιο
416. Sharp Ann-Margaret, Splitter Laurance-Joseph, *Φιλοσοφία για Παιδιά, Το Κουκλονοσοκομείο και δίνοντας νόημα στον κόσμο μου - Ένα Πρόγραμμα για το παιδί και τον Εκπαιδευτικό της Προσχολικής Αγωγής*, Εκδότης: Διάδραση
417. Bourdieu (2000). *Πρακτικοί Λόγοι για τη Θεωρία της Δράσης*, Εκδ. Πλέθρον
418. Τσιώλης, Γ. (2006) «*Ιστορίες Ζωής και Βιογραφικές Αφηγήσεις. Η Βιογραφική Προσέγγιση στην Κοινωνιολογική Έρευνα*» Αθήνα: Κριτική. 2006.
419. Αντωνίου Δαυίδ (2017), *Νομοθετώντας τη Νεοελληνική Εκπαίδευση 1821-2016: Ένα Χρονολόγιο* , Αθήνα: Εκδ. Ιδιωτική
420. Αντώνης Λ. Σμυρναίος, (2009) *Λατρεία και Νεύρωση στην Παιδαγωγική της Καινοτομίας, Σημειώσεις σε μια Μετανεωτερική Φιλοσοφία της Παιδείας*,
421. Γιώργος Πλειός (2005), *Πολιτισμός της Εικόνας και Εκπαίδευση*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείο της Εστίας
422. Δημαράς Αλέξης – Βασιλού Παπαγεωργίου Βάσω (2008). *Από το Κοντύλι στον Υπολογιστή: 1830-2000 Εκατό Εβδομήντα Χρόνια Ελληνική Εκπαίδευση με Λόγια και Εικόνες*. Αθήνα: Μεταίχμιο
423. Τζιμογιάννης Α. (2017). *Ηλεκτρονική Μάθηση, Θεωρητικές Προσεγγίσεις και Εκπαιδευτικοί Σχεδιασμοί*, Εκδόσεις Κριτική
424. Αρσένης Σ. (2010). *Διαδίκτυο και Κοινωνικές Επιστήμες, Τεχνικές, Τεχνολογικές και Συστημικές Προσεγγίσεις*, Κλειδάριθμος
425. Αυδίκος Ε. (2016). *Πολιτισμοί του Διαδικτύου, Συλλογικό Έργο*.
426. Νικολοπούλου Κ. (2018). *Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Προσχολική Εκπαίδευση. Ένταξη, Χρήση και Αξιοποίηση*
427. KNUD ILLERIS (Επιμ.) (2009). *Σύγχρονες Θεωρίες Μάθησης, Συλλογικό Έργο*
428. Αντωνίου Δαυίδ (2016). *Διαδρομές και Στάσεις στη Νεοελληνική Εκπαίδευση. 19ος - 20ος Αιώνας*, Αθήνα: Γρήγορης
429. Ludwig Liegle (2017). *Beziehungs - padagogik*. Kohlhammer
430. Albert Scherr/ Lena Sachs (2017). *Bildungsbiografien von Sinti und Roma*. Beltz Juvena
431. Hanns Petillon (2017). *Soziales Lernen in der Grundschule - das Praxisbuch*
432. Κακάμπουρα Ρέα/Κασσαβέτη Ορσαλία- Ελένη (2016). *Οπτική Εθνογραφία και Εκπαίδευση, Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές προτάσεις*, Αθήνα: Πεδίο
433. Ματσαγγούρας, Η. (1999). *Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας: Η σχολική τάξη. Χώρος, Ομάδα, Πειθαρχία, Μέθοδος*. Εκδ. Γρηγόρη
434. Ματσαγγούρας, Η. (2019). *Από την Τεχνοκρατική στην Ερμηνευτική και την Κριτική Σχολική Παιδαγωγική*. Εκδ. Gutenberg (2 αντίτυπα)
435. Ματσαγγούρας, Η. (2019). *Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών, Επαγγελματική Ανάπτυξη & Διαμορφωτική Αξιολόγηση του Έργου τους*. Εκδ. Γρηγόρη (2 αντίτυπα)

436. Bryman, A. (2016). *Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας*. Εκδ. Gutenberg (2 αντίτυπα)
437. Μακρυνιώτη Δ., Διδυμιώτης Ο. (επιμ.) (2019). *Παιδικές ηλικίες σε κίνηση*. Εκδ. νήσος
438. Northhouse G. Peter. (2019). *Ηγεσία. Θεωρία και Πράξη (8 έκδοση)* Μετάφραση: Νταλιάνη Βαρβάρα, Καπράνου Δανάη, Σινοπούλου Ροζαλί, εκδότης Παπασωτηρίου (τρία
439. Lumby, J., Crow, G. M., & Pashiardis, P. (Eds.). (2009). *International handbook on the preparation and development of school leaders*. Routledge
440. Μυλωνάκου - Κεκέ Ηρώ (2019). *Σχολείο, Οικογένεια & Κοινότητα. Συνεργασία, Ενδυνάμωση και Ανάπτυξη*. Εκδόσεις Αρμός
441. Όμιλος Πρωτοβουλίας για την Ελληνική Παιδεία (2019). *Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση & Εκπαιδευτική Πολιτική*. Εκδόσεις Gutenberg
442. Starratt R. (2017). *Ηθική ηγεσία στην Εκπαίδευση*. Εκδόσεις Δίσιγμα
443. Maxwell J. (2020). *Ηγεσία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο*. Εκδόσεις Κλειδάριθμος
444. Γουβιάς Δ., Θεριανός Κ. (2014). *Εκπαιδευτική Πολιτική*. Εκδόσεις Gutenberg
445. Σοφός Αλ., Δάρρα Μ., Τσιμπιδάκη Α., Κλαδάκη Μ., Κώστας Απ. (2019). *Παιδαγωγικά Τμήματα και το μέλλον τους. Εκπαίδευση εκπαιδευτικών: προκλήσεις & προοπτικές σε έναν κόσμο που αλλάζει*. Εκδόσεις Γρηγόρη
446. Ταμίσογλου Χρύσα (2020). *Ηγεσία στην Εκπαίδευση. Ο ρόλος του διευθυντή σχολικής μονάδας*. Εκδόσεις Gutenberg
447. Γρίβα Ελ., Κωφού Ιφ. (2019). *Η εναλλακτική αξιολόγηση στο σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον*. Εκδόσεις Κυριακίδη
448. Πλωμαρίτου Βασ. (2019). *Συναισθηματική νοημοσύνη του εκπαιδευτικού*. Εκδόσεις Γρηγόρη
449. Γαργαλιάνος Στ. (2019). *Ο εκπαιδευτικός ως performer*. Εκδόσεις Λεξίτυπον
450. Βεντούρης Αντ. (2018). *Εισαγωγή στην Εκπαιδευτική αξιολόγηση*. Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη
451. Κουγιουμτζής Γ. (2018). *Mentoring εκπαιδευτικών & διαστάσεις εφαρμοσμένης σχολικής ψυχολογίας & συμβουλευτικής*. Εκδόσεις Γρηγόρη
452. Κωστούλα Αν. (2019). *Παιδαγωγικοί και εκπαιδευτικοί όροι στην αγγλική γλώσσα*. Εκδόσεις Gutenberg.
453. Gordon Jacob U' Mofe (2018). *Bullying Prevention & Intervention at School*. Εκδόσεις Springer
454. Λαζαρίδου Αγ. (2019). *Η μελέτη περίπτωσης στην εκπαιδευτική διαδικασία*. Εκδόσεις Ίων. (3 αντίτυπα)
455. Toporek R., Gerstein L., Fouad N., Roysircar G. & Israel T. (2013). *Συμβουλευτική ψυχολογία και κοινωνική δικαιοσύνη. Ηγεσία, όραμα και δράση*. Εκδόσεις Πεδίο
456. Sen Amartya (2015). *Η ιδέα της δικαιοσύνης*. Εκδόσεις Πόλις
457. Κέλσεν Χανς (2019). *Τί είναι δικαιοσύνη;* Εκδόσεις Αντίποδες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Πρόσωπα και Ηλεκτρονικές Διευθύνσεις**Μέλη Διδακτικού Προσωπικού**

Όνοματεπώνυμο	Email
Ανδρέου Ελένη	elandr@uth.gr
Βούλγαρη Αικατερίνη	kvoulgari@uth.gr
Γιαννακάκη Μαρίνα-Στεφανία	stefgian@uth.gr
Γιαννακοπούλου Ιωάννα	ioagiannakopoulou@yahoo.gr
Γκόβαρης Χρήστος	govaris@uth.gr
Δεληγιάννης Δημήτριος	ddeliyiannis@gmail.com
Δημητροπούλου Παναγιώτα	pdimitro@psych.uoa.gr
Ζμας Αριστοτέλης	zmas@eled.auth.gr
Καλδή Σταυρούλα	kaldi@uth.gr
Κόλλιας Βασίλειος	vkollias@uth.gr
Κουτούζης Μανώλης	ekoutouzis@eap.gr
Λαζαρίδου Αγγελική	alazarid@uth.gr
Παπαευαγγέλου Αθανάσιος	apapae0@gmail.com
Παπαλόη Ευαγγελία	evipapaloi@gmail.com
Παπαχριστόπουλος Κων/νος	papachristopouloskostas@gmail.com
Παρασκευάς Μιχάλης	mparask@teimes.gr
Πασιαρδής Πέτρος	p.pashiardis@ouc.ac.cy
Σαραφίδου Γιασεμή-Όλγα	sarafidou@uth.gr
Σμυρναίος Αντώνιος	smirnaios@uth.gr
Σταυρόπουλος Βασίλειος	bstavro@gmail.com
Σταχτέας Χαράλαμπος	sxpa@uth.gr
Τέκος Γεώργιος	gtekos@uth.gr
Χανιωτάκης Νικόλαος	chaniot@uth.gr

Προσωπικό Γραμματείας

Όνοματεπώνυμο	Τηλέφωνο	Email
Σαμαρά Λιάνα - Τσιάπρας Δημήτριος	2421074881	ode@uth.gr